

Agencija za nadzor osiguranja - Crna Gora
Insurance Supervision Agency - Montenegro

***Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova
posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju***

Podgorica, avgust 2023. godine

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. OSNOVI OSIGURANJA.....	4
2.1. ZAKON O OSIGURANJU	4
2.2. ZAKON O OBAVEZONOM OSIGURANJU U SAOBRAĆAJU	24
2.3. ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA	42
2.4. ZAKON O POREZU NA PREMIJE OSIGURANJA	53
3. OBLIGACIONO PRAVO	55
3.1. ZAKON O OBLIGACIONIM ODNOSIMA	55
4. POSREDOVANJE U OSIGURANJU	74
4.1. ZAKON O OSIGURANJU	74
5. ZASTUPANJE U OSIGURANJU	82
5.1. ZAKON O OSIGURANJU	82

1. UVOD

Za kandidate koji polažu stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju u skladu sa Pravilnikom o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju u nastavku je dat pregled literature po predmetima koji su sastavni dio stručnog ispita, i to:

1. OSNOVI OSIGURANJA

- **Zakon o osiguranju** - čl. 1-21, 22, 24, 41a, 41b, 82, 83, 115, 117-122, 129-131, 144-147, 173-177, 195-196
- **Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju** - čl. 1-13, 15-18, 21-25, 27-36, 38-42, 45, 48-49, 51, 54, 57, 62-63
- **Zakon o privrednim društvima** - čl. 1, 2, 5, 9 - 11, 61 – 65, 264 – 280, 297 – 304, 307
- **Zakon o porezu na premije osiguranja**

2. OBLIGACIONO PRAVO

- **Zakon o obligacionim odnosima** - čl. 994 - 1062

3. POSREDOVANJE U OSIGURANJU

- **Zakon o osiguranju** - čl. 51-64, 81a – 81f

4. ZASTUPANJE U OSIGURANJU

- **Zakon o osiguranju** - čl. 65-75, 81a-81f

2. OSNOVI OSIGURANJA

2.1. ZAKON O OSIGURANJU

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 078/06 od 22.12.2006, 019/07 od 02.04.2007, "Službeni list Crne Gore", br. 053/09 od 07.08.2009, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 045/12 od 17.08.2012, 006/13 od 31.01.2013, 055/16 od 17.08.2016, 146/21 od 31.12.2021)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja i nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja.

Pojmovnik

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) osiguranje je udruživanje novčanih sredstava na načelima uzajamnosti i solidarnosti neodređenog broja lica, fizičkih i pravnih, u društvo za osiguranje koje se obavezuje da na osnovu toga isplati novčanu naknadu, sumu osiguranja ili učini što drugo nekom od tih ili trećim licima, u slučaju štete na imovini, uništenja ili oštećenja stvari, smrti ili povrjeđivanja lica, povreda tijela ili narušenja zdravlja, zbog nastupanja nekog određenog događaja koji se unaprijed nije mogao predvidjeti, odnosno čije se nastupanje nije moglo spriječiti ili izbjeći ili usljed protoka vremena, na osnovu ugovora o osiguranju (polise) i uslova koji su unaprijed propisani od društva za osiguranje;
- 2) reosiguranje je preuzimanje obaveze od strane reosiguravača da će, u slučaju nastupanja osiguranog slučaja koji je preuzeo u reosiguranje, preuzeti na sebe dio rizika ili cjelokupni rizik koji je reosiguran, s tim što osiguravač ustupa reosiguravaču dio premije srazmjeran dijelu preuzetog rizika;
- 3) saosiguranje je zajedničko snošenje i raspodjela rizika između više društava za osiguranje, na način da svaki osiguravač naznačen u polisi osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu u slučaju nastupanja osiguranog slučaja;
- 4) rentno osiguranje je vrsta osiguranja kod kojeg se društvo za osiguranje obavezuje da za jednu ili više premija osiguranja koje će mu biti plaćene vrši fiksne ili periodične isplate osiguraniku u toku određenog vremenskog perioda ili do nastupanja određenog događaja;
- 5) dobrovoljno zdravstveno osiguranje je osiguranje kojim se, na osnovu ugovora, mogu obezbijediti prava iz zdravstvenog osiguranja licima koja nijesu osigurana po zakonu kojim se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje ili veći obim prava od obima koji se obezbjeđuje po tom zakonu;
- 6) kvalifikovano učešće je:
 - isključivo ili zajednički sa drugim povezanim licem, direktno ili indirektno, učešće u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa od najmanje 10%;

- mogućnost vršenja značajnog uticaja na upravljanje, odnosno politiku takvog pravnog lica, na osnovu dogovora ili sporazuma ili na bilo koji drugi način, bez obzira na visinu učešća u kapitalu ili akcijama sa pravom glasa;
- 7) podružnica je dio društva za osiguranje odnosno reosiguranje koji nema status pravnog lica;
- 8) insolventnost je stanje u kojem ukupna vrijednost imovine društva za osiguranje nije dovoljna za izvršenje svih njegovih obaveza;
- 9) nelikvidnost je stanje kada društvo za osiguranje nije u mogućnosti da u toku redovnog poslovanja isplaćuje svoje dospjele obaveze;
- 10) premija osiguranja označava novčane uplate koje neko lice mora uplatiti da bi obezbijedilo odgovarajuće pokriće;
- 11) tehnička rezerva je rezervisani dio sredstava namijenjen za pokriće obaveza iz obavljanja poslova osiguranja koji se utvrđuje na kraju obračunskog perioda;
- 12) aktuar je stručno lice koji primjenjuje statističke metode, teoriju vjerovatnoće i finansijsku matematiku na pitanja osiguranja, ulaganja sredstava osiguranja, finansijskog upravljanja i drugo;
- 13) Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, "Sl. list CG", br. 55/16)
- 14) margina solventnosti je iznos sredstava koje društvo za osiguranje mora obezbijediti da bi trajno izvršavalo svoje obaveze po ugovorima o osiguranju;
- 15) podređeni dužnički finansijski instrumenti su hartije od vrijednosti i drugi finansijski instrumenti na osnovu kojih imalac, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije izdavaoca, ima pravo na isplatu nakon isplate svih drugih povjerilaca, odnosno koje rok dospijea i druge karakteristike čine pogodnim za pokrivanje eventualnih gubitaka koji mogu nastati usljed rizika koji proizilaze iz poslovanja društva za osiguranje.

Djelatnost osiguranja

Član 3

Djelatnost osiguranja čine poslovi osiguranja, saosiguranja i reosiguranja i poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja.

Poslovi osiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju i preduzimanje mjera za sprječavanje i suzbijanje rizika koji mogu ugroziti osiguranu imovinu ili lica.

Poslovi saosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o osiguranju između više društava za osiguranje koja su se dogovorila (ugovorila) o zajedničkom pokriću i raspodjeli rizika.

Poslovi reosiguranja su zaključivanje i izvršavanje ugovora o reosiguranju osiguranog viška rizika iznad samoprdržaja, društva za osiguranje kod društva za reosiguranje.

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja su posredovanje i zastupanje u poslovima osiguranja, utvrđivanje i procjena rizika i šteta, posredovanje radi prodaje, prodaja osiguranih oštećenih stvari i pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Lica koja mogu obavljati poslove iz djelatnosti osiguranja

Član 4

Poslove osiguranja, saosiguranja i reosiguranja može obavljati društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje sa sjedištem u Crnoj Gori (u daljem tekstu: Crna Gora), kojem je nezavisni regulatorni organ (u daljem tekstu: regulatorni organ) izdao dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, odnosno poslova reosiguranja.

Poslove iz stava 1 ovog člana može obavljati i podružnica stranog društva za osiguranje kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova za osiguranje, odnosno poslova za reosiguranje u Crnoj Gori.

Lica iz st. 1 i 2 ovog člana mogu obavljati poslove osiguranja i poslove saosiguranja samo po vrstama osiguranja za koje su dobili dozvolu regulatornog organa iz stava 1 ovog člana.

Poslove posredovanja u osiguranju može obavljati društvo za posredovanje u osiguranju koje ima sjedište u Crnoj Gori i kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Poslove zastupanja u osiguranju može obavljati društvo za zastupanje u osiguranju i fizičko lice koje ima sjedište, odnosno prebivalište u Crnoj Gori i kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.

Poslove pružanja drugih usluga u osiguranju može obavljati agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i dio privrednog društva koje ima sjedište u Crnoj Gori i kojem je regulatorni organ izdao dozvolu za obavljanje poslova pružanja drugih usluga u osiguranju.

Dobrovoljnost osiguranja

Član 5

Osiguranje lica i imovine je dobrovoljno.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osiguranje imovine i lica je obavezno u slučajevima utvrđenim zakonom.

Princip teritorijalnosti

Član 6

Imovina i lica u Crnoj Gori mogu se osigurati samo kod društva za osiguranje osnovanog po ovom zakonu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kod stranog društva za osiguranje mogu se osigurati:

- 1) vazduhoplovni i pomorski transport iznad obaveznih osiguranja u saobraćaju;
- 2) strana fizička lica koja žive i borave u Crnoj Gori i imovina tih lica, izuzev obaveznih osiguranja.

Poslove posredovanja, zastupanja i pružanja drugih usluga u osiguranju za osiguranja iz stava 2 ovog člana mogu obavljati i strana društva.

Društvo za osiguranje može se reosigurati kod domaćeg i stranog društva za reosiguranje.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) može propisati druge uslove pod kojima se imovina i lica iz stava 1 ovog člana mogu osigurati kod stranog društva za osiguranje.

Nadzor djelatnosti osiguranja

Član 7

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i nad obavljanjem poslova iz djelatnosti osiguranja vrši regulatorni organ.

Primjena zakona na poslove osiguranja

Član 8

Na društva za osiguranje, djelove društava za osiguranje koja nemaju sjedište u Crnoj Gori, posrednike i zastupnike u osiguranju i agencije za obavljanje drugih usluga vezanih za osiguranje primjenjuje se zakon kojim je uređen pravni položaj privrednih društava, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Na ugovore o osiguranju, ugovore o posredovanju i ugovore o zastupanju u osiguranju primjenjuje se zakon kojim su uređeni obligacioni odnosi i drugi zakoni kojima su uređeni ugovori o pojedinim vrstama osiguranja.

II. POSLOVI OSIGURANJA

Vrste poslova osiguranja

Član 9

Poslovi neživotnog osiguranja, zavisno od vrste rizika koji se pokrivaju, svrstavaju se u sljedeće vrste osiguranja:

- 1) osiguranje od posljedica nezgode;
- 2) dobrovoljno zdravstveno osiguranje;
- 3) osiguranje motornih vozila;
- 4) osiguranje šinskih vozila;
- 5) osiguranje vazduhoplova;
- 6) osiguranje plovnih objekata;
- 7) osiguranje robe u prevozu;
- 8) osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti;
- 9) ostala osiguranja imovine;
- 10) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila;
- 11) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova;
- 12) osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata;
- 13) osiguranje od opšte odgovornosti za štetu;
- 14) osiguranje kredita;
- 15) osiguranje jemstva;
- 16) osiguranje finansijskih gubitaka;
- 17) osiguranje troškova pravne zaštite;
- 18) putno osiguranje;
- 19) druge vrste neživotnih osiguranja.

Poslovi životnog osiguranja, zavisno od vrste rizika koji se pokrivaju, svrstavaju se u sljedeće vrste osiguranja:

- 1) osiguranje života;
- 2) rentno osiguranje;
- 3) dopunsko osiguranje lica uz osiguranje života;
- 4) druge vrste životnih osiguranja.

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

Raspored vrsta rizika po vrstama osiguranja iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje regulatorni organ.

Grupe poslova osiguranja

Član 10

Više vrsta osiguranja, zavisno od povezanosti rizika, odnosno interesa koji se pokrivaju osiguranjem svrstavaju se u grupe osiguranja, i to u:

- 1) grupu neživotnih osiguranja, koja obuhvataju vrste osiguranja iz člana 9 stav 1 ovog zakona;
- 2) grupu životnih osiguranja, koja obuhvataju vrste osiguranja iz člana 9 stav 2 ovog zakona.

Obavezna osiguranja

Član 11

Obavezna osiguranja u saobraćaju i druga obavezna osiguranja obavljaju se u skladu sa posebnim zakonom o obaveznom osiguranju.

Reosiguranje

Član 12

Društvo za osiguranje dužno je da obaveze iz ugovora o osiguranju iznad samopridržaja reosigura kod društva za reosiguranje.

Samopridržaj društva za osiguranje je iznos ugovorom preuzetih rizika koji društvo uvijek zadržava u sopstvenom pokriću.

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja

Član 13

Poslovi neposredno povezani sa poslovima osiguranja su:

- 1) posredovanje u osiguranju;
- 2) zastupanje u osiguranju;
- 3) utvrđivanje i procjena rizika i šteta;
- 4) posredovanje kod prodaje i prodaja ostataka osiguranih oštećenih stvari;
- 5) pružanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi sa poslovima osiguranja.

Upotreba riječi "osiguranje"

Član 14

Pravno i fizičko lice ne može koristiti riječ "osiguranje", niti izvedenicu iz riječi "osiguranje" u firmi ili nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge, osim u slučaju kad te riječi koristi na osnovu ovog ili posebnog zakona.

Primjena pravila struke osiguranja, dobrih poslovnih običaja i poslovne etike

Član 15

Društvo za osiguranje i drugo lice koje obavlja poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja dužno je da djelatnost obavlja u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom.

III. DRUŠTVO ZA OSIGURANJE

Obavljanje djelatnosti osiguranja

Član 16

Djelatnost osiguranja u Crnoj Gori mogu obavljati samo društva za osiguranje koja su dobila dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja u skladu sa ovim zakonom.

Lica iz stava 1 ovog člana mogu obavljati samo one vrste osiguranja za koje su dobila dozvolu regulatornog organa.

Zabrana zaključivanja ugovora o posredovanju i ugovora o zastupanju u osiguranju

Član 17

Društvo za osiguranje, u granicama dobijenog ovlašćenja, može da zaključi ugovor o posredovanju u osiguranju i ugovor o zastupanju u osiguranju samo sa licem koje je dobilo dozvolu za obavljanje tih poslova.

Organizacioni oblik društva za osiguranje

Član 18

Društvo za osiguranje mogu osnovati pravna i fizička lica, ako ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Društvo za osiguranje osniva se kao akcionarsko društvo.

Naziv društva za osiguranje sadrži oznaku AD.

Za promjenu statusa, naziva i sjedišta društva obavezno se pribavlja saglasnost regulatornog organa.

Obavljanje poslova osiguranja

Član 19

Društvo za osiguranje može obavljati samo:

- 1) poslove osiguranja, ili
- 2) poslove reosiguranja.

Društvo za osiguranje ne može istovremeno obavljati poslove životnih i poslove neživotnih osiguranja.

Društvo za osiguranje može obavljati i poslove neposredno povezane sa poslovima osiguranja, u skladu sa ovim zakonom.

Poslove reosiguranja može obavljati samo društvo za osiguranje koje je dobilo dozvolu za obavljanje poslova reosiguranja.

Društvo za osiguranje može obavljati i poslove dobrovoljnog penzionog osiguranja u skladu sa posebnim zakonom.

Dopunska klauzula za poslove osiguranja života

Član 20

Izuzetno od člana 19 stav 2 ovog zakona, društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja života može obavljati i poslove osiguranja od priključne nezgode i dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja u dijelu

koji pokriva troškove liječenja, pod uslovom da se ta osiguranja odnose na lice koje je zaključilo ugovor o osiguranju života.

Minimalni akcijski kapital

Član 21

Akcijski kapital društva za osiguranje ne može biti manji od:

- 1) 2.000.000 eura za društvo koje obavlja poslove neživotnih osiguranja koji ne obuhvataju pojedine vrste osiguranja iz člana 9 stav 1 tač. 10 do 15 ovog zakona;
- 2) 3.000.000 eura za društvo koje obavlja poslove neživotnih osiguranja koji obuhvataju pojedine vrste osiguranja iz člana 9 stav 1 tač. 10 do 15 ovog zakona;
- 3) 3.000.000 eura za društvo koje obavlja poslove životnih osiguranja.

Akcijski kapital društva za reosiguranje ne može biti manji od 3.000.000 eura.

Iznosi akcijskog kapitala iz st. 1 i 2 ovog člana godišnje će se usklađivati sa promjenama evropskog indeksa potrošačkih cijena koje objavljuje Eurostat.

Usklađivanje iz stava 3 ovog člana vršiće se ako je procenat promjene veći od 5%, tako što će se, nakon objavljivanja promjene indeksa iz stava 3 ovog člana, iznosi kapitala povećati za procenat promjene tog indeksa i zaokružiti na broj djeljiv sa 100.000 eura.

Zabrana uzajamnog učešća

Član 22

Društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, društvo za posredovanje u osiguranju i društvo za zastupanje u osiguranju ne mogu imati uzajamno učešće u kapitalu, odnosno u pravu glasa.

Povezana lica

Član 24

Povezana lica, u smislu ovog zakona, su pravna lica koja su međusobno povezana upravljanjem, kapitalom ili na drugi način radi postizanja zajedničkih poslovnih ciljeva na način kojim poslovanje jednog lica ili rezultati poslovanja mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Povezanim licima, u smislu ovog zakona, smatraju se i lica koja su međusobno povezana:

- 1) kao članovi uže porodice;
- 2) na način da lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim u smislu ovog stava, zajedno, posredno ili neposredno, imaju učešće u drugom licu;
- 3) na način da u tim licima ima učešće isto lice, odnosno lica koja se smatraju povezanim po drugim tačkama ovog stava;
- 4) na način propisan za povezana lica zakonom koji uređuje pravni položaj privrednih društava;
- 5) kao članovi organa upravljanja, odnosno zaposleni na osnovu ugovora o radu, kao i članovi uže porodice tih lica.

Članovima uže porodice jednog lica, u smislu ovog zakona, smatraju se:

- 1) bračni drug, odnosno lice sa kojim živi u zajednici koja je po zakonu izjednačena sa bračnom zajednicom;
- 2) djeca, odnosno usvojenici;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 3) srodnici do trećeg stepena srodstva, uključujući i srodstvo po tazbini;
- 4) druga lica koja nemaju potpunu poslovnu sposobnost, a dodijeljena su tom licu u starateljstvo.

Ograničenje ulaganja društva za osiguranje u određeno pravno lice, odnosno pravnog lica u društvo za osiguranje, u skladu sa zakonom, odnosi se i na posredna i na neposredna ulaganja.

Prilikom procjene učešća u kapitalu, odnosno sticanja kvalifikovanog učešća, kao i prilikom ocjene učešća u upravljanju, povezana lica smatraju se jednim licem.

Prenošenje dijela poslova

Član 41a

Društvo za osiguranje može, u cilju povećanja efikasnosti obavljanja dijela poslova, prenijeti te poslove na drugo lice zaključivanjem ugovora o prenosu dijela poslova.

Lice na koje se prenose pojedini poslovi osiguranja mora biti organizaciono, kadrovski i tehnički osposobljeno za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje prenesenih poslova.

Društvo za osiguranje snosi punu odgovornost za prenesene poslove.

Društvo za osiguranje ne smije prenijeti poslove ako bi to dovelo do:

- 1) ugrožavanja poslovanja društva za osiguranje;
- 2) značajnog pogoršanja kvaliteta sistema upravljanja društvom za osiguranje;
- 3) neopravdanog povećanja operativnog rizika;
- 4) onemogućavanja ili otežavanja, odnosno bitno otežanog obavljanja nadzora nad poslovima osiguranja;
- 5) neispunjavanja obaveza prema osiguranicima i drugim korisnicima osiguranja ili ugrožavanja njihovih interesa.

Društvo za osiguranje dužno je da obavijesti regulatorni organ o:

- 1) namjeri prenošenja dijela poslova prije zaključivanja ugovora iz stava 1 ovog člana;
- 2) svim naknadnim značajnim promjenama u vezi sa obavljanjem prenesenih poslova.

Regulatorni organ može propisati bliže uslove za prenošenje poslova osiguranja i obavještanje iz st. 1 do 5 ovog člana.

Nadzor nad obavljanjem prenesenih poslova

Član 41b

Društvo za osiguranje dužno je da, na zahtjev regulatornog organa, dostavi sve podatke o pravnom statusu i finansijskom stanju i poslovanju lica sa kojim je zaključilo ugovor o prenosu dijela poslova iz člana 41a ovog zakona.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje shodno se primjenjuju i na lica koja obavljaju prenesene poslove iz stava 1 ovog člana.

VII. POSLOVANJE DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

Premija osiguranja

Član 82

Premija osiguranja je novčani iznos koji je ugovarač osiguranja, odnosno osiguranik dužan da plati za osiguranje, kao obezbjeđenje od određenog rizika.

Premija osiguranja sastoji se od funkcionalne premije i režijskog dodatka.

Funkcionalna premija sastoji se od tehničke premije i doprinosa za preventivu, ako je uračunat u premiju osiguranja.

Tehnička premija koristi se za plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i za druge obaveze iz ugovora o osiguranju.

Doprinos za preventivu koristi se za sprovođenje mjera za sprječavanje i suzbijanje rizika koji ugrožavaju imovinu i lica.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja.

Tehničke rezerve

Član 83

Društvo za osiguranje dužno je da formira tehničke rezerve u iznosu dovoljnom za pokriće obaveza koje mogu nastati u obavljanju poslova osiguranja.

Društvo za osiguranje dužno je da formira sljedeće vrste tehničkih rezervi:

- 1) rezerve za prenosne premije;
- 2) rezerve za rezervisane štete;
- 3) rezerve za bonuse i popuste;
- 4) druge tehničke rezerve.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove životnih osiguranja, odnosno osiguranja sa višegodišnjim trajanjem, kod kojih se kumuliraju sredstva štednje za pokriće rizika u narednim godinama osiguranja i na koja se primjenjuju tablice vjerovatnoće i obračuni koji se primjenjuju na životna osiguranja, dužno je da, pored rezervi iz stava 2 ovog člana, formira i matematičku rezervu.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja kredita dužno je da, pored rezervi iz stava 2 ovog člana, formira i rezerve za izravnane rizika za tu vrstu osiguranja.

Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik dužno je da, u vezi sa tim osiguranjima, utvrdi i posebne tehničke rezerve.

Kriterijume za obračun i način obračuna tehničkih rezervi iz ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

IX. NADZOR DJELATNOSTI OSIGURANJA

Subjekti nadzora

Član 115

Regulatorni organ, u skladu sa ovim zakonom i Osnovnim principima za efikasnu superviziju društava za osiguranje, vrši nadzor poslovanja društava za osiguranje, podružnica stranih društava za osiguranje,

društava za posredovanje u osiguranju, društava za zastupanje, preduzetnika-zastupnika u osiguranju, agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju i pravnih lica iz člana 80 ovog zakona.

Regulatorni organ može da ostvari uvid u poslovne knjige pravnih lica koja su povezana sa društvom za osiguranje, kao i uvid u poslovne knjige svih učesnika u poslu koji je predmet nadzora, ako je to neophodno radi vršenja nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje.

Ako je za nadzor nad određenim pravnim licem iz stava 2 ovog člana nadležan drugi nadzorni organ, regulatorni organ će izvršiti nadzor nad poslovanjem tog lica u saradnji sa nadležnim nadzornim organom.

Predmet nadzora

Član 117

Regulatorni organ vrši kontinuirani nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje prvenstveno radi provjere da li društva za osiguranje imaju adekvatno uspostavljen sistem upravljanja i da li poštuju pravila o upravljanju rizicima i druge zahtjeve u skladu sa ovim zakonom, kao i radi provjere usklađenosti poslovanja sa drugim propisima kojima se uređuje poslovanje društava za osiguranje.

Način vršenja nadzora

Član 118

Nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje vrši se:

- 1) prikupljanjem, praćenjem i analizom izvještaja, podataka i obavještenja koje je društvo za osiguranje po zakonu dužno da dostavlja regulatornom organu;
- 2) neposrednim uvidom u poslovanje društva za osiguranje.

Na osnovu izvršenog nadzora iz stava 1 ovog člana, regulatorni organ izriče mjere nadzora u skladu sa ovim zakonom i podnosi prijave nadležnim organima u slučaju osnovane sumnje da utvrđene nezakovitosti i nepravilnosti sadrže obilježja krivičnog djela ili prekršaja.

Bliži način vršenja nadzora iz stava 1 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Lica ovlašćena za nadzor

Član 119

Nadzor nad poslovanjem društava za osiguranje vrše zaposleni u regulatornom organu, koje regulatorni organ pisano ovlasti za obavljanje tih poslova (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za obavljanje pojedinih zadataka u postupku nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje mogu biti angažovana i stručna lica koja nijesu zaposlena u regulatornom organu.

Ovlašćenja u postupku kontrole

Član 120

U vršenju neposrednog nadzora ovlašćeno lice ima pravo da:

- 1) ostvari uvid u akte društva, poslovne knjige, dokumentaciju i podatke koji se odnose na poslovanje i informacioni sistem društva;
- 2) zahtjeva od članova odbora direktora, internog revizora, ovlašćenog aktuara i lica sa posebnim ovlašćenjima, da pruže informacije i objašnjenja u okviru svog djelokruga rada koja se odnose na poslovanje društva;

- 3) privremeno oduzme dokumentaciju koja ukazuje na postojanje radnji koje u sebi sadrže elemente krivičnog dijela, privrednog prestupa ili prekršaja.

Ovlašćeno lice dužno je da nadzor vrši na način koji ne ometa redovno poslovanje društva.

Obaveze društva za osiguranje

Član 121

Društvo za osiguranje je dužno da ovlašćenom licu, na njegov zahtjev:

- 1) omogući obavljanje nadzora u sjedištu društva i u drugim prostorijama u kojima društvo, odnosno drugo lice po njegovom ovlašćenju obavlja djelatnost i poslove nad kojima regulatorni organ vrši nadzor;
- 2) omogući kontrolu poslovne i druge dokumentacije, ažurnosti i ispravnosti poslovnih i drugih knjiga i drugih evidencija, ispravnosti i tačnosti sastavljanja finansijskih izvještaja i godišnjih izvještaja o poslovanju društva, kao i izvještaja i obavještenja koji su dostavljeni regulatornom organu;
- 3) stavi na uvid računovodstvenu i drugu dokumentaciju, poslovne knjige ili pojedine djelove poslovnih knjiga i drugih evidencija;
- 4) obezbijedi izvod podataka na mediju koji odredi ovlašćeno lice, kao i da omogući potpuni uvid u sistem elektronske obrade računovodstvenih podataka;
- 5) obezbijedi uslove za pregled informacionog sistema kako bi se moglo provjeriti da li su podaci korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način i dostavi dokumentaciju iz koje je moguće utvrditi potpuni opis rada informacionog sistema i komponente informacionog sistema.

Članovi odbora direktora, izvršni direktor, interni revizor, ovlašćeni aktuar i druga lica s posebnim ovlašćenjima dužna su da sarađuju sa ovlašćenim licem regulatornog organa i na zahtjev ovlašćenog lica, prisustvuju sastancima i pruže informacije od značaja za obavljanje nadzora na način i u formi koju zatraži ovlašćeno lice.

Zapisnik

Član 122

O izvršenom nadzoru sačinjava se zapisnik koji se dostavlja društvu za osiguranje.

Na zapisnik iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje može, u roku od 15 dana od dana prijema, podnijeti prigovor regulatornom organu.

Ukoliko podnosilac prigovora osnovano ne ospori navode iz zapisnika u kojem su konstatovane nezaklonitosti i nepravilnosti u poslovanju ili povrede pravila upravljanja rizikom, regulatorni organ će društvu izreći mjere utvrđene ovim zakonom.

2. Mjere nadzora

Vrste mjera nadzora

Član 129

U vršenju nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje regulatorni organ može:

- 1) pisano upozoriti društvo za osiguranje i zahtijevati da u određenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti u poslovanju;
- 2) naložiti mjere za otklanjanje nezaklonitosti i nepravilnosti;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 3) naložiti posebne mjere prema odgovornim licima u društvu;
- 4) naložiti prenos portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje;
- 5) uvesti privremenu upravu nad društvom;
- 6) oduzeti dozvolu za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja.

Mjeru iz stava 1 tačka 1 ovog člana regulatorni organ izreći će društvu za osiguranje ako utvrđene nepravilnosti u poslovanju:

- ne utiču neposredno i u bitnoj mjeri na finansijsko poslovanje društva i na prava osiguranika, odnosno korisnika ugovora o osiguranju,
- bi mogle bitno uticati na finansijsko poslovanje društva i na prava osiguranika, odnosno korisnika ugovora o osiguranju.

Protiv mjera nadzora iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Rješenje kojim se izriču mjere iz stava 1 tač. 5 i 6 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti

Član 130

Regulatorni organ će društvu za osiguranje rješenjem naložiti da ukloni nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju, ako utvrdi da:

- 1) je društvo prestalo da ispunjava uslove za obavljanje poslova osiguranja;
- 2) društvo obavlja poslove koje po ovom zakonu ne može da obavlja;
- 3) društvo postupa suprotno pravilima o vođenju poslovnih knjiga i sačinjavanju poslovnih izvještaja, odnosno pravilima interne revizije, odnosno revizije finansijskih izvještaja;
- 4) društvo ne postupa u skladu sa obavezom izvještavanja i obavještavanja regulatornog organa;
- 5) član odbora direktora ili izvršni direktor društva ne ispunjava propisane uslove;
- 6) društvo postupa suprotno zakonu, drugim propisima i opštim aktima kojima je uređeno poslovanje društva za osiguranje;
- 7) društvo prema osiguranicima i drugim korisnicima osiguranja postupa protivno pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnoj etici;
- 8) društvo ne izvršava obaveze iz člana 100a ovog zakona.

Ako utvrdi da društvo za osiguranje krši pravila o upravljanju rizikom iz stava 1 tačka 8 ovog člana, regulatorni organ će rješenjem o otklanjanju nezakonitosti i nepravilnosti naložiti društvu za osiguranje da obezbijedi:

- 1) saosiguranje i reosiguranje viškova rizika iznad samopridržaja;
- 2) plaćanje šteta, ugovorenih suma osiguranja i izvršenje drugih obaveza iz osnova osiguranja;
- 3) kapital u propisanoj visini;
- 4) propisane tehničke rezerve;
- 5) likvidnost društva;
- 6) deponovanje i ulaganje sredstava tehničkih rezervi prema propisanoj visini i strukturi;
- 7) deponovanje i ulaganje sredstava kapitala prema propisanoj visini i strukturi;
- 8) usklađenost kapitala i margine solventnosti, odnosno garantnog kapitala i margine solventnosti;
- 9) izvršavanje obaveza u vezi sa upravljanjem rizikom utvrđenih ovim zakonom.

Pored mjera iz stava 2 ovog člana regulatorni organ može:

- 1) zabraniti zaključivanje novih ugovora o osiguranju u pojedinim ili svim vrstama osiguranja i proširenje već preuzetih obaveza;
- 2) naložiti raskid ugovora o osiguranju, ugovora o posredovanju, odnosno zastupanju u osiguranju, ako bi njihova primjena nanijela štetu društvu;
- 3) ograničiti visinu rizika koju može da preuzme u osiguranju;
- 4) zabraniti vršenje određenih isplata;
- 5) zabraniti zaključivanje poslova sa pojedinim akcionarima, članovima organa upravljanja društva, povezanim licima ili drugim pravnim licima;
- 6) naložiti imenovanje savjetnika za oblast poslovanja u kojoj su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti;
- 7) naložiti promjenu organizacije rada;
- 8) naložiti naplatu potraživanja;
- 9) privremeno zabraniti, odnosno ograničiti raspolaganje imovinom;
- 10) naložiti ažuriranje poslovnih knjiga, popis imovine i obaveza, usaglašavanje potraživanja i obaveza, procjenjivanje bilansnih i vanbilansnih pozicija;
- 11) naložiti poboljšanje sistema elektronske obrade podataka;
- 12) naložiti poboljšanje organizacije i načina obavljanja interne revizije;
- 13) naložiti preduzimanje drugih radnji, u skladu sa zakonom.

Regulatorni organ će rješenjem o nalaganju mjera iz st. 1, 2 i 3 ovog člana odrediti i rok za otklanjanje utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti.

Društvo za osiguranje je dužno da, u roku iz stava 4 ovog člana, otkloni utvrđene nepravilnosti i regulatornom organu dostavi izvještaj o sprovođenju naloženih mjera.

Izvještaj o sprovođenju mjere

Član 131

Društvo za osiguranje dužno je da u roku utvrđenom mjerom nadzora iz člana 129 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona dostavi regulatornom organu izvještaj o sprovođenju naloženih mjera, u kojem su opisane mjere za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti i uz koji se prilažu odgovarajući izvještaji, isprave i drugi dokazi.

Ako iz izvještaja iz stava 1 ovog člana i priloženih dokaza proizilazi da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene, regulatorni organ donosi zaključak kojim utvrđuje da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Prije donošenja zaključka iz stava 2 ovog člana regulatorni organ može izvršiti ponovni neposredni uvid u poslovanje društva za osiguranje, u obimu koji je neophodan za utvrđivanje da li su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Ako je izvještaj o sprovođenju mjera za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti nepotpun, regulatorni organ može naložiti društvu za osiguranje dopunu izvještaja i odrediti rok za njegovo dostavljanje.

Zaključak kojim se konstatuje da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene regulatorni organ je dužan da donese u roku od 30 dana od dana prijema izvještaja iz stava 1 ovog člana.

U slučaju da na osnovu izvještaja iz st. 1 i 4 ovog člana utvrdi da nezakonitosti i nepravilnosti nijesu otklonjene, regulatorni organ će preduzeti druge mjere, u skladu sa zakonom.

3. Oduzimanje dozvole

Uslovi pod kojima se može oduzeti dozvola

Član 144

Regulatorni organ može rješenjem oduzeti društvu za osiguranje dozvolu za obavljanje pojedinih ili svih poslova osiguranja u slučajevima, ako:

- 1) su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju društva, a dalje obavljanje djelatnosti osiguranja bi ugrozilo interese osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- 2) društvo zaključi ugovor o posredovanju i zastupanju u osiguranju sa društvom za posredovanje, odnosno zastupnikom u osiguranju koji ne posjeduje potrebnu dozvolu regulatornog organa;
- 3) društvo ne obavlja djelatnost u skladu sa pravilima struke osiguranja, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom;
- 4) društvo obavlja djelatnost na način kojim se povrjeđuju prava osiguranika, korisnika osiguranja, odnosno trećih oštećenih lica, odnosno ako društvo ne isplaćuje štete ili ne izvršava druge obaveze;
- 5) je društvo dalo netačne podatke ili podatke o svom poslovanju, koji mogu dovesti u zabludu osiguranike, korisnike osiguranja, odnosno treća oštećena lica;
- 6) društvo ne održava kapital u propisanoj visini;
- 7) je društvo usvojilo finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju, odnosno donijelo akt poslovne politike, a da prethodno nije razmotrilo mišljenje ovlašćenog aktuara;
- 8) društvo nije omogućilo vršenje nadzora;
- 9) društvo nije omogućilo ovlašćenom revizoru da izvrši reviziju na propisani način;
- 10) društvo nije obezbijedilo obavljanje aktuarskih poslova na propisani način;
- 11) društvo nije dostavilo izvještaje, dokumenta i druge podatke na način i u rokovima utvrđenim u skladu sa ovim zakonom;
- 12) ako portfelj osiguranja prenese na drugo društvo za osiguranje, bez saglasnosti regulatornog organa;
- 13) ako društvo, u ostavljenom roku, nije sprovelo mjere koje mu je naložio regulatorni organ, odnosno nije otklonilo razlog za preduzimanje te mjere;
- 14) u drugim slučajevima kad društvo ne postupi u skladu sa zakonom, drugim propisima i mjerama regulatornog organa.

Oduzimanje dozvole iz stava 1 ovog člana ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja

Član 145

Regulatorni organ će rješenjem oduzeti društvu za osiguranje dozvolu za obavljanje poslova osiguranja, ako:

- 1) je dozvola dobijena na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) društvo prestane da obavlja poslove osiguranja duže od šest mjeseci;
- 3) društvo prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je dobilo dozvolu za obavljanje poslova osiguranja;
- 4) društvo obavlja poslove osiguranja za koje nema dozvolu regulatornog organa;

- 5) društvo nije u ostavljenom roku postupilo prema mjerama iz člana 130 ovog zakona;
- 6) društvo nije uplatilo doprinos u garantni fond, ne izvršava obaveze po osnovu međunarodne karte osiguranja autoodgovornosti ili ne ispunjava druge zakonom i međunarodnim ugovorima utvrđene obaveze.

Oduzimanje dozvole iz stava 1 ovog člana ne oslobađa društvo za osiguranje obaveza po osnovu zaključenih ugovora o osiguranju.

Uslovno oduzimanje dozvole

Član 145a

Regulatorni organ može rješenjem o oduzimanju dozvole odrediti da se dozvola neće oduzeti ako društvo za osiguranje, u roku koji ne može biti kraći od šest mjeseci ni duži od godinu dana, ne izvrši novi prekršaj koji može biti razlog za oduzimanje dozvole.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana regulatorni organ može odrediti da će oduzimanje dozvole biti izvršeno i ako društvo za osiguranje u određenom roku ne otkloni nepravilnosti zbog kojih je izrečena mjera uslovnog oduzimanja dozvole, odnosno ne sprovede dodatne naložene mjere u okviru roka iz stava 1 ovog člana.

Regulatorni organ će oduzeti dozvolu ako društvo za osiguranje u roku iz stava 1 ovog člana počini nove nezakornosti i nepravilnosti koje mogu biti razlog za oduzimanje dozvole.

Posebne mjere prema odgovornim licima

Član 146

Ako regulatorni organ u postupku vršenja nadzora utvrdi da član odbora direktora, izvršni direktor ili drugo lice sa posebnim ovlašćenjima nije postupilo u skladu sa zakonom, opštim aktima društva ili naloženim mjerama ili ponavlja kršenje obaveze izvještavanja i obavještavanja regulatornog organa, rješenjem može naložiti:

- 1) razrješenje člana odbora direktora, odnosno izvršnog direktora društva ili lica sa posebnim ovlašćenjima;
- 2) privremenu zabranu obavljanja poslova u djelatnosti osiguranja odboru direktora, odnosno izvršnom direktoru društva ili lica sa posebnim ovlašćenjima.

Ako se protiv člana odbora direktora, izvršnog direktora ili drugog lica sa posebnim ovlašćenjima vodi krivični postupak za radnje iz stava 1 ovog člana, regulatorni organ može predložiti suspenziju tog lica do okončanja krivičnog postupka.

Lice kojem je prestao radni odnos iz razloga utvrđenih stavom 1 ovog člana, ne može biti zaposleno, niti na bilo koji način učestvovati u djelatnostima lica povezanih sa društvom za osiguranje za period od pet godina od dana izricanja te mjere.

Shodna primjena

Član 147

Na nadzor nad poslovanjem društava za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, preduzetnika-zastupnika u osiguranju, banaka koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju i agencija za pružanje drugih usluga u osiguranju shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o nadzoru djelatnosti osiguranja.

XII. SAGLASNOSTI, OVLAŠĆENJA I NAKNADE

Rok za odlučivanje

Član 173

Rokovi za odlučivanje o zahtjevima iz ovog zakona počinju teći od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Urednim zahtjevom u smislu stava 1 ovog člana smatra se zahtjev uz koji je dostavljena sva propisana dokumentacija.

Regulatorni organ je dužan da o zahtjevima iz ovog zakona odluči u roku od 60 dana, od dana podnošenja urednog zahtjeva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Način odlučivanja

Član 174

Regulatorni organ o zahtjevima iz člana 173 ovog zakona odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Naknade

Član 175

Za izdavanje dozvola, odobrenja, saglasnosti i ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom plaćaju se naknade.

Društva iz člana 4 st. 1 i 2 ovog zakona plaćaju godišnju naknadu u visini do 1% bruto premije osiguranja.

Društvu za osiguranje, društvu za posredovanje u osiguranju, društvu za zastupanje u osiguranju, preduzetniku-zastupniku u osiguranju i banci koja ima saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, kojem je izrečena mjera nadzora iz člana 129 stav 1 tačka 2 ovog zakona, može biti naloženo plaćanje posebne naknade, u skladu sa kriterijumima koje utvrđuje regulatorni organ.

Naknade iz st. 1, 2 i 3 ovog člana prihod su regulatornog organa.

Iznos posebne naknade iz stava 3 ovog člana utvrđuje se rješenjem o izricanju mjera nadzora, i ne može biti veći od:

- 0,5% iznosa kapitala društva za osiguranje kome je izrečena mjera nadzora;
- 0,8% iznosa prihoda koje, za pružene usluge posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju, ostvari društvo za posredovanje u osiguranju, društvo za zastupanje u osiguranju ili preduzetnik-zastupnik u osiguranju, odnosno fakturisanog iznosa zastupničke provizije koju ostvari banka koja ima saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju, kojima je izrečena mjera nadzora.

Visinu, način obračuna i plaćanja naknade iz st. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje regulatorni organ uz saglasnost Vlade.

XIII. STATUS I NADLEŽNOST REGULATORNOG ORGANA

Status

Član 176

Poslove regulatornog organa utvrđene ovim zakonom vrši Agencija za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija) sa svojstvom pravnog lica.

Agencija je u vršenju poslova iz svog djelokruga samostalna.

Poslove iz stava 1 ovog člana Agencija vrši radi zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja, radi obezbjeđenja stabilnosti i razvoja djelatnosti zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja.

Osnivač Agencije je Crna Gora.

Prava osnivača u ime Crne Gore vrši Savjet Agencije u skladu sa zakonom.

Nadležnost

Član 177

U okviru svojih nadležnosti Agencija:

- 1) izdaje dozvole za obavljanje poslova osiguranja, reosiguranja i saosiguranja, posredovanja i zastupanja i drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja;
- 2) daje saglasnost na akte i radnje utvrđene ovim zakonom;
- 3) vrši nadzor nad obavljanjem djelatnosti osiguranja;
- 4) donosi akte propisane ovim zakonom;
- 5) donosi smjernice i uputstva u vezi sa primjenom dobrih poslovnih običaja u djelatnosti osiguranja i sačinjavanjem pojedinačnih akata poslovne politike društava za osiguranje;
- 6) vodi registre u skladu sa ovim zakonom;
- 7) razmatra prigovore i žalbe osiguranika i drugih korisnika osiguranja;
- 8) sarađuje sa drugim nadzornim organima u zemlji i inostranstvu;
- 9) daje inicijative za uređivanje pitanja iz oblasti osiguranja;
- 10) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

XV. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 195

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) u svom nazivu, odnosno nazivu svog proizvoda ili usluge koristi riječ "osiguranje" ili riječi izvedene od te riječi, a za to nije ovlašćeno ovim ili drugim zakonom (član 14);
- 2) uz zahtjev za izdavanje dozvole podnese netačne podatke (čl. 30, 42, 56 i 79).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 550 eura do 6.000 eura.

Član 196

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) obaveze iz ugovora o osiguranju iznad samopridržaja ne reosigura kod društva za reosiguranje (član 12 stav 1);
- 2) obavlja vrste osiguranja za koje nema dozvolu regulatornog organa (član 16 stav 2);
- 3) zaključi ugovor o posredovanju i zastupanju u osiguranju sa licem koje nije dobilo dozvolu za obavljanje tih poslova (član 17);

- 4) ne pribavi saglasnost regulatornog organa za promjenu naziva, sjedišta ili statuta (član 18 stav 4 i član 39 stav 3);
- 5) stekne uzajamno učešće u kapitalu odnosno u pravu glasa sa društvom za osiguranje, društvom za reosiguranje, društvom za posredovanje u osiguranju ili društvom za zastupanje u osiguranju (član 22);
- 6) stekne kvalifikovano učešće u društvu za osiguranje bez prethodne saglasnosti regulatornog organa za sticanje akcija (član 23 stav 1);
- 7) ne obavijesti, bez odlaganja, regulatorni organ o svakoj promjeni u kvalifikovanom učešću u kapitalu društva (član 23 stav 5);
- 8) ne obavijesti u roku regulatorni organ o namjeri sticanja odnosno povećanja kvalifikovanog učešća u stranom društvu za osiguranje, kreditnoj instituciji, investicionom fondu ili društvu za upravljanje otvorenim investicionim fondovima najkasnije tri mjeseca prije planiranog sticanja (član 26a st. 1 i 2);
- 9) ne obavijesti regulatorni organ o smanjenju kvalifikovanog učešća u stranom društvu za osiguranje, kreditnoj instituciji, investicionom fondu ili društvu za upravljanje otvorenim investicionim fondovima najkasnije tri mjeseca prije planiranog sticanja (član 26a stav 4);
- 10) ne otuđi akcije stečene bez ovlašćenja regulatornog organa (član 27);
- 11) ne otuđi akcije za koje mu je oduzeta saglasnost (član 28 stav 2);
- 12) ne dostavi regulatornom organu rješenje o registraciji u roku od sedam dana od dana prijema tog rješenja (član 34 stav 3);
- 13) osnuje podružnicu bez dozvole regulatornog tijela (član 40 stav 3);
- 14) o osnivanju, promjeni adrese i ukidanju podružnica ne obavijesti regulatorni organ u roku od 30 dana, od dana donošenja te odluke (član 40 stav 5);
- 15) vrši statusne promjene društva, podjele, spajanja ili pripajanja društva bez prethodne saglasnosti regulatornog organa (član 41 stav 1);
- 16) ne obavijesti regulatorni organ o namjeri prenošenja dijela poslova prije zaključivanja ugovora iz člana 41a stav 1 ovog zakona ili svim naknadnim značajnim promjenama u vezi sa obavljanjem prenesenih poslova (član 41a stav 5);
- 17) ne dostavi, na zahtjev regulatornog organa, sve podatke o pravnom statusu i finansijskom stanju i poslovanju lica sa kojim je zaključilo ugovor o prenosu dijela poslova iz člana 41a ovog zakona (član 41b stav 1);
- 18) imenuje člana odbora direktora ili izvršnog direktora bez saglasnosti regulatornog organa (član 49 stav 1 i član 50 stav 1);
- 19) obavlja poslove posredovanja u osiguranju suprotno članu 52 stav 1 ovog zakona;
- 20) kao društvo za posredovanje u osiguranju obavlja poslove zastupanja u osiguranju (član 52 stav 2);
- 21) posreduje pri zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje koje nije dobilo dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja (član 53);
- 22) nema zaključeno osiguranje od profesionalne odgovornosti u skladu sa članom 58a ovog zakona;
- 23) omogući obavljanje poslova posredovanja u osiguranju licu koje nema ovlašćenje regulatornog organa (član 60 st. 1 i 5);
- 24) ne obavlja djelatnost osiguranja, odnosno poslove osiguranja na način kojim štiti interese ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika (član 62 stav 1);

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 25) ne upozna osiguranika sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost društva za posredovanje u osiguranju u ispunjavanju obaveza prema osiguraniku (član 63 stav 1);
- 26) obavlja poslove zastupanja u osiguranju suprotno članu 65 stav 2 odnosno stav 4 ovog zakona;
- 27) ne vodi evidenciju lica sa kojima ima zaključene ugovore o zastupanju u osiguranju (član 65 stav 7);
- 28) obavlja poslove zastupanja za više društava za osiguranje za proizvode koji su međusobno konkurentni bez njihove pisane saglasnosti (član 66 stav 2);
- 29) u poslovnim prostorijama ne čuva ugovor o zastupanju u osiguranju (član 73 stav 1);
- 30) posluje suprotno članu 77 ovog zakona;
- 31) naknadno dogovori promjenu načina obračuna, odnosno visine provizije za zaključene ugovore o osiguranju u kojima je posredovalo (član 81b stav 4);
- 32) prije zaključenja ugovora o osiguranju, kao i prilikom izmjena, dopuna ili obnavljanja ugovora, ugovorniku osiguranja ne pruži potrebne podatke (član 81c);
- 33) prije zaključenja ugovora o osiguranju ugovornika ne upozna sa opštim i posebnim uslovima osiguranja ili ugovorniku ne pruži potrebne informacije (član 81d st. 1 i 2);
- 34) bez odlaganja ne obavijesti ugovornika osiguranja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova ili o promjeni podataka iz člana 81d st. 1 i 2 ovog zakona (član 81d stav 3);
- 35) jednom godišnje pisano ne obavijesti ugovornika osiguranja o stanju učešća u dobiti (član 81d stav 4);
- 36) ne dostavi ugovorniku osiguranja obavještenja sa podacima iz člana 81d st. 1 do 4 ovog zakona u pisanoj formi, na pregledan i razumljiv način, na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori (član 81d stav 5);
- 37) ne stavi na raspolaganje licima koja obavljaju poslove posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju informacije iz člana 81d stav 1 do 3 ovog zakona (član 81d stav 6);
- 38) ne utvrdi interna pravila za uspostavljanje i funkcionisanje sektora za rješavanje prigovora ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika (član 81e);
- 39) pruža marketinške informacije suprotno članu 81f ovog zakona;
- 40) ne formira tehničke rezerve u iznosu dovoljnom za pokriće obaveza koje mogu nastati u obavljanju poslova osiguranja (član 83 stav 1);
- 41) ne formira propisane vrste tehničkih rezervi (član 83 st. 2, 3 i 4);
- 42) sredstva tehničkih rezervi ne ulaže i ne deponuje u skladu sa članom 90 ovog zakona;
- 43) sredstva ne deponuje i ne ulaže na propisani način (član 95);
- 44) kapital ne održava najmanje u visini margine solventnosti (član 98);
- 45) bez odlaganja, u pisanoj formi, ne obavijesti regulatorni organ o nastalom umanjenju kapitala, odnosno garantnog kapitala ispod nivoa propisanog članom 98, odnosno članom 98a ovog zakona i, u roku od 15 dana od dana utvrđivanja umanjenja, ne donese program mjera za dostizanje potrebne visine kapitala, odnosno ako taj program, bez odlaganja, ne dostavi regulatornom organu (član 99);
- 46) ne utvrdi dobit i gubitak po vrstama osiguranja na propisani način (član 104 st. 1 i 2);
- 47) ne organizuje internu reviziju na propisani način (član 108 st. 1 i 2);
- 48) licu za nadzor osiguranja ne omogući vršenje nadzora na propisani način (član 121 stav 1);

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 49) ne dostavi regulatornom organu statističke i druge podatke po grupama i vrstama osiguranja u rokovima i na način koji utvrdi regulatorni organ (član 126 stav 1);
- 50) regulatornom organu dostavi izvještaje, obavještenja i podatke suprotno odredbi člana 127 stav 1 ovog zakona;
- 51) regulatornom organu ne dostavlja podatke u skladu sa članom 127 stav 2 ovog zakona;
- 52) u propisanom roku ne otkloni utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u radu i o tome ne dostavi ili ne dostavi blagovremeno izvještaj regulatornom organu (čl. 130 i 131);
- 53) bez saglasnosti regulatornog organa prenese portfelj ili dio portfelja osiguranja na drugo društvo za osiguranje (član 148 stav 1);
- 54) na propisan način i u propisanom roku ne obavijesti ugovarače osiguranja o prenosu portfelja osiguranja (član 150 stav 1);
- 55) ne imenuje ovlašćenog aktuara ili ga ne imenuje u propisanom roku (član 153);
- 56) ovlašćenom aktuaru ne omogući stalni i nesmetani pristup podacima o poslovanju koji su mu neophodni za obavljanje aktuarskih poslova i koje ovlašćeni aktuar zatraži (član 157);
- 57) ne imenuje novog ovlašćenog aktuara po nalogu regulatornog organa (član 162 stav 1);
- 58) u propisanom roku ne obavijesti regulatorni organ o tome da nadležni organ društva nije prihvatio mišljenje ovlašćenog aktuara (član 163);
- 59) u propisanom roku ne dostavi ovlašćenom aktuaru finansijski izvještaj (član 164 stav 1);
- 60) u propisanom roku ne obavijesti regulatorni organ o tome da ovlašćeni aktuar nije prihvatio mišljenje ovlašćenog revizora (član 165);
- 61) imenuje za ovlašćenog revizora lice sa kojim je povezano, odnosno koje mu pruža poreske ili konsultantske usluge (član 168 stav 3);
- 62) imenuje za ovlašćenog revizora lice koje je vršilo reviziju za to lice u prethodne četiri godine (član 168 stav 5);
- 63) ne objavi rezime revidiranih finansijskih izvještaja u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na čitavoj teritoriji Crne Gore u roku od 30 dana od dana usvajanja (član 172 stav 1)
- 64) postupa sa podacima prikupljenim u postupku zaključivanja i izvršavanja ugovora o osiguranju suprotno članu 189a ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 550 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 550 eura do 6.000 eura.

2.2. ZAKON O OBAVEZONOM OSIGURANJU U SAOBRAĆAJU

("Službeni list Crne Gore", br. 044/12 od 09.08.2012, 146/21 od 31.12.2021)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se obavezno osiguranje u saobraćaju.

Vrste obaveznog osiguranja u saobraćaju

Član 2

Vrste obaveznog osiguranja u saobraćaju (u daljem tekstu: obavezno osiguranje), u smislu ovog zakona, su:

- 1) osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja;
- 2) osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima;
- 3) osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i putnicima;
- 4) osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

Primjena drugih zakona

Član 3

Na osnivanje, poslovanje i vršenje nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje djelatnost osiguranja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Na ugovore o obaveznom osiguranju primjenjuju se propisi kojima se uređuju obligacioni odnosi i ugovori, odnosno uslovi u pojedinim vrstama osiguranja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Izuzete od primjene

Član 4

Ovaj zakon ne primjenjuje se na prevozna sredstva Vojske Crne Gore.

Za naknadu štete koja je nastala upotrebom prevoznog sredstva iz stava 1 ovog člana garantuje država Crna Gora.

Regulatorni organ nadležan za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: regulatorni organ) dužan je da države članice Evropske Unije i Evropsku komisiju obavijesti o izuzeću iz stava 1 ovog člana i licima koja su dužna da naknade štetu koju pričine ta vozila.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) prevozno sredstvo je vozilo, plovni objekat i vazduhoplov;

- 2) vozilo je svako vozilo koje se pokreće snagom sopstvenog motora, osim vozila koja se kreću po šinama, i svako priključno vozilo, bez obzira da li je prikačeno ili ne;
- 3) teritorija na kojoj se vozilo uobičajeno nalazi je teritorija države članice Evropske Unije:
 - čiju registarsku tablicu, stalnu ili privremenu, vozilo nosi;
 - u kojoj je izdat znak raspoznavanja ekvivalentan registarskoj tablici, kada za određenu vrstu vozila nije propisana registracija;
 - u kojoj vlasnik, odnosno korisnik vozila ima prebivalište, kada za određenu vrstu vozila nijesu potrebne registarske tablice ili znak raspoznavanja;
 - u kojoj je nastala saobraćajna nezgoda, radi rješavanja odštetnog zahtjeva od strane biroa zelene karte ili garantnog fonda, kada vozilo nema registarske tablice ili registarske tablice ne odgovaraju, odnosno više ne odgovaraju vozilu koje je učestvovalo u nesreći;
- 4) ugovarač osiguranja je lice koje je sa društvom za osiguranje zaključilo ugovor o osiguranju;
- 5) korisnik prevoznog sredstva je fizičko ili pravno lice koje voljom vlasnika raspolaže prevoznim sredstvom;
- 6) oštećeno lice je lice koje ima pravo na naknadu štete u skladu sa ovim zakonom;
- 7) osiguranik je vlasnik prevoznog sredstva za koje je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju, kao i drugi ovlašćeni korisnik prevoznog sredstva;
- 8) treće lice je svako lice, osim lica odgovornog za pričinjenu štetu i lica koje po ovom zakonu nema pravo na naknadu štete;
- 9) društvo za osiguranje je društvo koje, u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti osiguranja, ima pravo obavljanja poslova obaveznog osiguranja u saobraćaju na teritoriji Crne Gore;
- 10) odgovorno društvo za osiguranje je društvo za osiguranje sa kojim je vlasnik prevoznog sredstva, koje je prouzrokovalo štetu, zaključio ugovor o obaveznom osiguranju;
- 11) zelena karta je međunarodna potvrda o postojanju obaveznog osiguranja od autoodgovornosti na području država članica Sistema zelene karte, koju izdaje nacionalno udruženje osiguravača;
- 12) multilateralni sporazum je sporazum između nacionalnih udruženja osiguravača država članica Evropskog ekonomskog prostora i pridruženih država prema kojem svaki nacionalni biro garantuje za štete nastale na njegovoj teritoriji upotrebom vozila koje se uobičajeno nalazi na teritoriji druge države potpisnice tog sporazuma;
- 13) maksimalna masa vazduhoplova (Maximum Take Off Mass - u daljem tekstu: MTOM) je najveća dozvoljena masa vazduhoplova pri polijetanju, koja odgovara odobrenoj masi utvrđenoj u dokumentu o plovidbenosti vazduhoplova, letaćkom priručniku ili drugom ekvivalentnom dokumentu;
- 14) specijalno pravo vučenja (SDR) je obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond; i
- 15) let je vrijeme prevoza putnika vazduhoplovom, uključujući ukrcavanje i iskrcavanje putnika i ručnog prtljaga ili, u odnosu na teret i predati prtljag, vrijeme prevoza prtljaga i tereta od trenutka predaje prtljaga ili tereta vazdušnom prevozniku do trenutka njihove isporuke ovlašćenom primaocu ili, u odnosu na treća lica, upotreba vazduhoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu vožnje po tlu ili stvarnog uzlijetanja do trenutka kada je on na tlu, a motori su potpuno zaustavljeni, ili kretanje vazduhoplova pomoću vozila za tegljenje ili potiskivanje ili pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon vazduhoplova, naročito vazdušnih struja.

II. PRAVA I OBAVEZE PO OSNOVU OBAVEZNOG OSIGURANJA U SAOBRAĆAJU

Obaveze lica koje upravlja prevoznim sredstvom

Član 6

Lice koje upravlja prevoznim sredstvom dužno je da za vrijeme upotrebe prevoznog sredstva ima ugovor o obaveznom osiguranju ili drugi dokaz o osiguranju i da ga predoči na zahtjev ovlaštenog lica.

U slučaju nastupanja osiguranog slučaja, vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva dužan je da, u roku od sedam dana od dana nastupanja osiguranog slučaja, o tome obavijesti društvo za osiguranje.

U slučaju saobraćajne nezgode, lice koje upravlja prevoznim sredstvom je dužno da svim učesnicima saobraćajne nezgode, koji imaju pravo podnošenja odštetnog zahtjeva po ovom zakonu, da lične podatke i podatke o obaveznom osiguranju.

Ugovor o obaveznom osiguranju

Član 7

Vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva dužan je da zaključi i redovno obnavlja ugovor o obaveznom osiguranju sa društvom za osiguranje, dok se prevozno sredstvo koristi.

Organ nadležan za registraciju odnosno upis će izdati saobraćajnu dozvolu ili drugu odgovarajuću ispravu, odnosno produžiti njeno važenje, tek nakon što vlasnik prevoznog sredstva, na čije će se ime prevozno sredstvo registrovati odnosno upisati, podnese dokaz da je zaključio ugovor o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana.

Ugovor o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje zaključuje u skladu sa zakonom, uslovima osiguranja i tarifama premija.

Sastavni dio ugovora o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana su uslovi osiguranja koje je društvo dužno da uruči osiguraniku najkasnije u trenutku zaključenja ugovora.

Društvo za osiguranje ne smije odbiti ponudu za zaključenje ugovora o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana ako podnosilac ponude za osiguranje prihvata uslove pod kojima društvo za osiguranje zaključuje ugovore iz odnosne vrste obaveznog osiguranja.

Ugovor o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana obavezno se zaključuje prije stavljanja prevoznog sredstva u upotrebu.

Obaveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao početak osiguranja, a prestaje po isteku 24-tog sata koji je u ispravi o osiguranju naveden kao dan isteka trajanja osiguranja, ako nije drukčije ugovoreno.

Obaveze i prava u slučaju likvidacije, odnosno stečaja

Član 8

Ako je nad društvom za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju pokrenut postupak likvidacije, odnosno stečaja, vlasnik prevoznog sredstva dužan je da, u roku od 15 dana od dana objavljivanja rješenja o pokretanju likvidacije, odnosno oglasa o otvaranju stečaja, zaključi ugovor o obaveznom osiguranju sa drugim društvom za osiguranje, do isteka perioda važenja osiguranja, odnosno važenja registracije.

U slučaju iz stava 1 ovog člana osiguranik ima pravo na obeštećenje neiskorišćenog dijela plaćene premije osiguranja iz likvidacione, odnosno stečajne mase društva za osiguranje u likvidaciji, odnosno stečaju.

Ako vlasnik prevoznog sredstva ne zaključi ugovor o osiguranju iz ovog člana, prevozno sredstvo smatra se neosiguranim.

Osigurana suma

Član 9

Ugovorom o obaveznom osiguranju određuje se osigurana suma koja ne može biti niža od sume utvrđene ovim zakonom.

Osigurana suma utvrđena ugovorom o obaveznom osiguranju predstavlja maksimalnu obavezu društva za osiguranje po jednom štetnom događaju.

Uslovi osiguranja i tarife premija

Član 10

Uslove osiguranja i tarife premija, u skladu sa osnovama za izračunavanje premije i strukture premije (premijski sistem) za obavezno osiguranje u saobraćaju, utvrđuju društva za osiguranje.

Društvo za osiguranje dužno je da regulatornom organu dostavi uslove osiguranja, najkasnije 60 dana prije dana predviđenog za početak njihove primjene, radi provjere usklađenosti sa zakonom i pravilima struke osiguranja.

Društvo je dužno da regulatornom organu, u roku iz stava 2 ovog člana, dostavi i tarife premija i premijski sistem sa tehničkim osnovama za izračunavanje tarife, radi provjere usklađenosti sa zakonom, aktuarskim načelima i pravilima struke osiguranja.

Uz dokumentaciju iz stava 3 ovog člana, društvo za osiguranje istovremeno dostavlja regulatornom organu i mišljenje ovlaštenog aktuara o dovoljnosti premije osiguranja za trajno izmirenje svih obaveza iz ugovora o obaveznom osiguranju i troškova sprovođenja tog osiguranja, kao i trogodišnji poslovni plan društva koji pokazuje dovoljnost obračunatih premija.

Ako regulatorni organ utvrdi da akti iz st. 2 i 3 ovog člana nijesu u skladu sa zakonom odnosno aktuarskim načelima i pravilima struke, rješenjem će naložiti društvu za osiguranje da ih uskladi.

Društvo za osiguranje ne smije primjenjivati akta iz st. 2 i 3 ovog člana ako nijesu usklađena sa zakonom odnosno aktuarskim načelima i pravilima struke osiguranja.

Utvrđivanje premija obaveznih osiguranja

Član 11

Društvo za osiguranje dužno je da obračun premije za svaku grupu premijskog sistema vrši na osnovu odgovarajućih podataka za tu tarifnu grupu, u skladu sa članom 19 ovog zakona.

Premijskim sistemom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se:

- 1) osnovi za izračunavanje premije i struktura premije za obavezna osiguranja;
- 2) minimalni iznos tehničke premije za obavezna osiguranja;
- 3) najviši procenat bruto premije koji se izdvaja za režijski dodatak;
- 4) najviši iznos naknade, odnosno provizije koja se može platiti za poslove posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, kao i za vršenje drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja;
- 5) sistem bonus-malus.

Kontrolu pravilne primjene premijskog sistema iz stava 2 ovog člana vrši regulatorni organ.

Zahtjev za naknadu štete

Član 12

Naknadu štete po osnovu ugovora o obaveznom osiguranju oštećeno lice ostvaruje podnošenjem odštetnog zahtjeva društvu za osiguranje koje je, na osnovu ugovora o osiguranju, dužno da naknadi štetu, odnosno udruženju društava za osiguranje (u daljem tekstu: Udruženje), u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Zahtjev za naknadu štete prouzrokovane neosiguranim ili nepoznatim prevoznim sredstvom, odnosno prevoznim sredstvom koje je osigurano kod društva kome je oduzeta dozvola ili nad kojim je pokrenut postupak likvidacije, odnosno stečaja, podnosi se Udruženju.

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da u roku od 60 dana od dana prijema odštetnog zahtjeva, oštećenom licu dostavi:

- obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete i visina štete nesporni ili
- obrazloženi odgovor, ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.

Ako društvo za osiguranje, odnosno Udruženje ne odgovori na zahtjev u roku iz stava 3 ovog člana, oštećeno lice može pravo na naknadu štete ostvariti tužbom kod nadležnog suda.

Tužba podnesena protiv odgovornog društva za osiguranje ili lica odgovornog za štetu prije isteka roka iz stava 3 ovog člana smatraće se preuranjenom.

Odlučivanje po odštetnom zahtjevu

Član 13

Ako konačna visina naknade štete nije mogla biti utvrđena u roku iz člana 12 stav 3 ovog zakona, društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da oštećenom licu ponudi i isplati nesporni dio svoje obaveze na ime predujma.

Rok za isplatu naknade štete

Član 15

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da isplati naknadu štete u cjelosti, u roku od osam dana od dana odlučivanja u skladu sa čl. 12 i 13 ovog zakona, odnosno od dana zaključenja sporazuma o naknadi štete, ako sporazumom nije drukčije određeno.

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje koje u roku iz stava 1 ovog člana ne isplati naknadu štete dužno je da, od isteka roka za plaćanje naknade do dana isplate, podnosiocu zahtjeva isplati i zateznu kamatu.

Prigovor društva za osiguranje i pravo na regres

Član 16

Kad oštećeno lice podnese odštetni zahtjev društvu za osiguranje, društvo ne može u odgovoru na zahtjev isticati prigovore koji se na osnovu zakona ili ugovora o osiguranju mogu isticati prema osiguraniku zbog nepridržavanja zakona ili ugovora.

Društvo za osiguranje koje naknadi štetu oštećenom licu stupa u njegovo pravo prema licu odgovornom za štetu za iznos isplaćene naknade, kamatu na isplaćeni iznos naknade i troškove obrade

zahtjeva, ako obaveza društva nije nastupila prema uslovima ugovora o obaveznom osiguranju u saobraćaju.

Postupak rješavanja odštetnih zahtjeva

Član 17

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da utvrdi pravila postupka rješavanja odštetnih zahtjeva, u cilju garantovanja blagovremene i odgovarajuće isplate naknade štete podnosiocima odštetnih zahtjeva, u skladu sa ovim zakonom.

Pravilima postupka iz stava 1 ovog člana uređuju se naročito: način evidentiranja odštetnih zahtjeva, dokazi potrebni za utvrđivanje osnova i iznosa naknade štete, način procjene šteta, način utvrđivanja iznosa naknade, rok za rješavanje odštetnih zahtjeva i rok isplate, kao i postupak po žalbi podnosioca odštetnog zahtjeva.

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da pravila postupka iz stava 1 ovog člana objavi na svojoj internet stranici i na drugi pogodan način.

Društvo za osiguranje i Udruženje dužni su da odštetne zahtjeve evidentiraju u knjizi šteta. Bližu sadržinu knjige šteta propisuje regulatorni organ.

Isticanje regresnih zahtjeva fondova

Član 18

Društvo za osiguranje dužno je da fondovima koji obavljaju poslove zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja naknadi stvarnu štetu u okviru odgovornosti svog osiguranika, u granicama obaveza preuzetih ugovorom o osiguranju.

Stvarnom štetom iz stava 1 ovog člana smatraju se troškovi liječenja i drugi nužni troškovi učinjeni u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i srazmjerni iznos penzije oštećenog lica, odnosno članova njegove porodice.

Srazmjerni iznos penzije određuje se prema propisima o penzijskom osiguranju u visini razlike između invalidske penzije utvrđene rješenjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Crne Gore i invalidske penzije koja bi bila utvrđena u slučaju povrede na radu.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na regresne zahtjeve društava za osiguranje za naknadu stvarne štete isplaćene na osnovu dobrovoljnog zdravstvenog, penzijskog, rentnog ili sličnog osiguranja.

Obaveze prema fondovima iz stava 1 ovog člana izmiruju se nakon izmirenja obaveza po svim zahtjevima oštećenih lica iz istog štetnog događaja podnijetih društvu za osiguranje.

Fondovi iz stava 1 ovog člana, društva za osiguranje, kao i druga fizička i pravna lica koja neposredno oštećenom licu naknade štetu ili dio štete nanese upotrebom neosiguranog ili nepoznatog prevoznog sredstva, imaju pravo na regresiranje iznosa iz Garantnog fonda samo ako je naknada štete izvršena po osnovu ugovora o obaveznom osiguranju.

III. OSIGURANJE PUTNIKA U JAVNOM SAOBRAĆAJU OD POSLJEDICA NESREĆNOG SLUČAJA

Obaveza osiguranja putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja

Član 21

Vlasnici, odnosno korisnici sredstava koja služe za prevoz putnika u javnom saobraćaju (u daljem tekstu: korisnici) dužni su da zaključe ugovor o osiguranju putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, osim za putnike u vazdušnom saobraćaju.

Ugovor iz stava 1 ovog člana dužni su da zaključe vlasnici, odnosno korisnici:

- 1) autobusa i putničkih vozila kojima se obavlja javni prevoz putnika u linijskom i vanlinijskom drumskom saobraćaju;
- 2) putničkih vozila kojima se obavlja auto-taksi prevoz putnika i vozila koja se koriste na osnovu ugovora o zakupu (rent-a-car);
- 3) šinskih vozila za prevoz putnika;
- 4) svih vrsta pomorskih, jezerskih i riječnih plovnih objekata, kojima se na redovnim linijama ili slobodno prevoze putnici, uključujući i krstarenja i prevoz turista;
- 5) svih vrsta plovnih objekata iz tačke 4 ovog stava uzetih u zakup;
- 6) drugih prevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se vrši prevoz putnika, uz naplatu prevoza kao registrovane djelatnosti.

Ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana ne može se zaključiti kao ugovor o osiguranju od odgovornosti.

Vlasnici odnosno korisnici prevoznih sredstava iz stava 2 ovog člana mogu dobiti dozvolu za obavljanje djelatnosti nakon dostavljanja dokaza o zaključenom ugovoru o osiguranju od odgovornosti iz člana 2 stav 1 tač. 2 i 4 ovog zakona i ugovoru iz stava 1 ovog člana.

Putnik u javnom prevozu

Član 22

Putnikom u javnom prevozu, u smislu ovog zakona, smatra se:

- 1) lice koje se nalazi u prevoznom sredstvu kojim se obavlja javni saobraćaj i koje ima namjeru da putuje, bez obzira da li posjeduje voznu kartu;
- 2) lice koje se nalazi u krugu stanice, pristaništa, luke ili u neposrednoj blizini prevoznog sredstva, prije ukrcavanja, i koje ima namjeru da putuje;
- 3) lice koje je obavilo putovanje i napustilo prevozno sredstvo, a nalazi se u neposrednoj blizini prevoznog sredstva, u krugu stanice, pristaništa ili luke.

Putnicima iz stava 1 ovog člana ne smatraju se lica kojima je mjesto rada na prevoznom sredstvu.

Visina osigurane sume

Član 23

Obavezu društva za osiguranje po osnovu ugovora iz člana 21 ovog zakona predstavljaju osigurane sume na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije ugovorena veća osigurana suma.

Najniža osigurana suma na koju može biti ugovoreno osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, po jednom putniku, iznosi:

- 1) za slučaj smrti putnika, 8.000 Eura;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 2) za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) putnika, 16.000 Eura;
- 3) za slučaj prolazne nesposobnosti za rad, na ime naknade na gubitak zarade stvarnih i nužnih troškova liječenja putnika, 4.000 Eura.

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog regulatornog organa.

Vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva može zaključiti ugovor o osiguranju i na iznos veći od najniže osigurane sume iz stava 2 ovog člana.

Pravo na isplatu osigurane sume

Član 24

Putnik koga zadesi osigurani slučaj, odnosno lice određeno ugovorom o osiguranju kao korisnik osiguranja u slučaju smrti putnika (u daljem tekstu: korisnik osiguranja) ima pravo da zahtijeva od društva za osiguranje, sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju iz člana 21 ovog zakona, da izvrši isplatu u skladu sa tim ugovorom.

Ako vlasnik prevoznog sredstva nije zaključio ugovor o osiguranju iz člana 21 ovog zakona ili je zaključio ugovor o osiguranju sa društvom za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad ili nad kojim je pokrenut stečajni ili likvidacioni postupak, a nastupio je osigurani slučaj, lice iz stava 1 ovog člana može zahtijevati isplatu osigurane sume od Udruženja iz sredstava Garantnog fonda, u skladu sa zakonom.

Putnik, odnosno korisnik osiguranja ima pravo na osiguranu sumu iz člana 23 ovog zakona, nezavisno od prava na naknadu štete po osnovu ugovora o osiguranju od odgovornosti iz člana 2 stav 1 tač. 2 i 4 ovog zakona.

IV. OSIGURANJE VLASNIKA, ODNOSNO KORISNIKA VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PRIČINJENU TREĆIM LICIMA

Predmet i obaveza osiguranja

Član 25

Predmet obaveznog osiguranja od odgovornosti za štetu koja se upotrebom vozila pričinu trećim licima je građansko-pravna odgovornost fizičkih i pravnih lica za štete na licima ili imovini prouzrokovane trećim licima upotrebom vozila.

Trećim licem, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se i korisnik lizinga koji je ugovarač osiguranja i korisnik vozila a nije odgovoran za saobraćajnu nezgodu u kojoj mu je prouzrokovana šteta vozilom istog davaoca lizinga.

Vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti koja pokriva štetu trećim licima nastalu usljed smrti, povrede tijela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim za štetu na stvarima koje je primio na prevoz (u daljem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti).

Osiguranje od autoodgovornosti pokriva vlasniku vozila i štetu na stvarima koje je primio na prevoz, ako te stvari služe za ličnu upotrebu lica koja su se nalazila u vozilu.

Štetom iz stava 1 ovog člana smatra se i šteta koja je pričinjena trećem licu usljed pada stvari sa vozila u pokretu

Osiguranjem od autoodgovornosti osiguranik se ne smije obavezati na učešće u naknadi štete.

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti - polisa osiguranja

Član 27

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti - polisa osiguranja jednoobrazna je za Crnu Goru.

Obrazac polise osiguranja iz stava 1 ovog člana utvrđuje regulatorni organ, na predlog Udruženja.

Društvo za osiguranje dužno je da licu koje je zaključilo ugovor o osiguranju od autoodgovornosti na zahtjev izda potvrdu o postojanju i broju odštetnih zahtjeva koje su treća lica podnijela u vezi sa tim vozilom, za period od pet godina koje prethode zasnivanju ugovornog odnosa.

Potvrdu iz stava 2 ovog člana društvo je dužno da izda u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.

Teritorijalno važenje ugovora o osiguranju od autoodgovornosti

Član 27a

Osiguranje od autoodgovornosti pokriva štete nastale na teritoriji država članica Evropske unije i teritoriji država članica Sistema zelene karte ili država čiji je nacionalni biro osiguranja potpisnik Multilateralnog sporazuma, bez plaćanja dodatne premije osiguranja.

Evropski izvještaj o nezgodi

Član 28

Uz polisnu osiguranja od autoodgovornosti društvo za osiguranje je dužno da osiguraniku uruči i primjerak Evropskog izvještaja o nezgodi, koji je osiguranik dužan da drži u vozilu i predoči ovlaštenom licu na zahtjev.

Evropski izvještaj o nezgodi popunjavaju učesnici u nezgodi u kojoj nema povrijeđenih lica, kada je pričinjena materijalna šteta, pri čemu vozila mogu propisno nastaviti kretanje i za koju su se učesnici saglasili o okolnostima pod kojima je do nezgode došlo.

Oštećeno lice može koristiti Evropski izvještaj o nezgodi kao zahtjev za naknadu štete od odgovornog društva za osiguranje.

Registracija motornog vozila

Član 29

Registracija vozila, produženje registracije i izdavanje probnih tablica može se izvršiti tek nakon podnošenja dokaza o zaključenom ugovoru o osiguranju od autoodgovornosti organu nadležnom za registraciju.

Vlasnik vozila koje ne podliježe obavezi godišnje registracije dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti prije dobijanja dozvole za upotrebu i da redovno obnavlja ugovor.

Lica koja nemaju pravo na naknadu štete

Član 30

Pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti nema:

- 1) vlasnik, suvlasnik i drugi korisnik vozila čijom je upotrebom pričinjena šteta, za slučaj štete na stvarima, bez obzira da li je upravljao vozilom u momentu nastanka štete;
- 2) vozač vozila koji je izazvao saobraćajnu nezgodu i njegovi pravni sljedbenici zbog tjelesnih povreda, oštećenja zdravlja ili smrti vozača;

- 3) lice koje je izvršilo, odnosno učestvovalo u protivpravnom oduzimanju vozila čijom je upotrebom prouzrokovana šteta, bez obzira da li je upravljalo vozilom u momentu nastanka štete;
- 4) lice koje je dobrovoljno ušlo u vozilo znajući da je protivpravno oduzeto, ako odgovorno društvo dokaže da mu je ta okolnost bila poznata;
- 5) lice koje je štetu pretrpjelo:
 - upotrebom vozila za vrijeme, od nadležnog organa, odobrenih auto-moto i karting takmičenja i djelova tih takmičenja na zatvorenim stazama, na kojima je cilj postizanje maksimalne brzine, kao i na probama (treningu) za ta takmičenja;
 - usljed zemljotresa;
 - usljed dejstva nuklearne energije tokom prevoza nuklearnog materijala;
 - usljed vojnih operacija, vojnih manevara, pobuna ili terorističkih akcija, ako postoji uzročna veza između tih dejstava i nastale štete.

Pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti ima i korisnik lizinga koji je ugovarač osiguranja i korisnik vozila a nije odgovoran za saobraćajnu nezgodu u kojoj mu je prouzrokovana šteta vozilom istog davaoca lizinga.

Naknada štete u slučaju gubitka prava iz ugovora o osiguranju

Član 31

Obavezno osiguranje od autoodgovornosti pokriva i odgovornost za štetu pričinjenu trećim licima zbog upotrebe vozila od strane lica koje:

- 1) je upravljalo vozilom bez odgovarajuće vozačke dozvole;
- 2) nije koristilo vozilo u svrhe za koje je namijenjeno;
- 3) se obučavalo za upravljanje vozilom u saobraćaju bez nadzora ovlašćenog vozača - instruktora;
- 4) je koristilo vozilo bez znanja, odnosno odobrenja vlasnika, odnosno ovlašćenog korisnika vozila;
- 5) je upravljalo vozilom pod uticajem alkohola iznad odobrene granice, opojnih droga, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih materija, izbjeglo ili odbilo alkotestiranje i testiranje;
- 6) je namjerno prouzrokovalo štetu;
- 7) je prouzrokovalo štetu tehnički neispravnim vozilom, a ta mu je okolnost bila poznata;
- 8) je na protivpravan način došlo u posjed vozila;
- 9) je poslije saobraćajne nezgode napustilo mjesto događaja, bez davanja ličnih podataka i podataka o osiguranju.

Društvo za osiguranje koje je oštećenom licu isplatilo štetu prouzrokovanu u slučajevima iz stava 1 ovog člana ima pravo da od lica koje je odgovorno za štetu naknadi cjelokupno isplaćeni iznos štete, kamatu i pripadajuće troškove.

Iznos naknade iz stava 2 ovog člana, od fizičkog lica odgovornog za pričinjenu štetu, ne može biti veći od iznosa 24 prosječne neto zarade u Crnoj Gori prema posljednjem zvaničnom podatku organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Promjena vlasnika motornog vozila

Član 32

Ako se u toku trajanja osiguranja promijeni vlasnik vozila, prava i obaveze iz ugovora o osiguranju od autoodgovornosti prelaze na novog vlasnika i traju do isteka tekućeg perioda osiguranja.

Osigurana suma

Član 33

Obaveza društva za osiguranje po osnovu ugovora iz člana 25 ovog zakona ograničena je osiguranom sumom na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije ugovorena viša suma.

Najniža osigurana suma je:

- 1) u slučaju štete zbog smrti, tjelesne povrede i oštećenja zdravlja do iznosa od 6.070.000 eura po štetnom događaju, bez obzira na broj oštećenih lica; i
- 2) u slučaju uništenja ili oštećenja stvari do iznosa od 1.220.000 eura po štetnom događaju bez obzira na broj oštećenih lica.

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada, na predlog regulatornog organa.

Ako ima više oštećenih lica, a ukupna naknada štete je veća od iznosa iz stava 2 ovog člana, prava oštećenih lica prema društvu za osiguranje smanjuju se srazmjerno do sume osiguranja iz stava 2 ovog člana.

Društvo za osiguranje koje je jednom oštećenom licu isplatilo veći iznos od iznosa koji mu pripada, jer nije znalo, niti je moglo znati da postoje i druga oštećena lica, ostalim oštećenim licima srazmjerno snižava naknadu u skladu sa stavom 4 ovog člana i ostaje prema tim oštećenim licima u obavezi samo do visine preostalog iznosa osigurane sume iz stava 2 ovog člana.

Naknada štete prouzrokovane u inostranstvu

Član 34

Prilikom izlaska iz Crne Gore, lice koje upravlja vozilom osiguranim u Crnoj Gori dužno je da posjeduje međunarodnu potvrdu o osiguranju od autoodgovornosti - zelenu kartu.

Posjedovanje zelene karte kontrolišu nadležni organi prilikom izlaska sa teritorije Crne Gore.

Društvo za osiguranje koje je vlasniku vozila izdalo zelenu kartu dužno je da oštećenom licu naknadi štetu pričinjenu upotrebom tog vozila u inostranstvu i to do visine određene propisima o osiguranju od autoodgovornosti države u kojoj je šteta nastala, odnosno u skladu sa međunarodnim sporazumom, ako međunarodna isprava važi u zemlji u kojoj je šteta nastala.

Šteta koju pričini vozilo za koje je izdata zelena karta naknađuje se u roku od 90 dana od dana prijema odštetnog zahtjeva, a po postupku utvrđenom međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Udruženje u svojstvu nacionalnog biroa zelene karte.

Ako društvo za osiguranje ne isplati štetu u skladu sa st. 3 i 4 ovog člana, zahtjev za naknadu štete podnosi se Udruženju.

Udruženje ima pravo na regres isplaćene štete od društva za osiguranje koje je bilo u obavezi da isplati štetu.

Međunarodna isprava o postojanju osiguranja od autoodgovornosti vozila inostrane registracije

Član 35

Lice koje upravlja vozilom inostrane registracije prilikom ulaska na teritoriju Crne Gore mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od autoodgovornosti koja važi na teritoriji Crne Gore, a koja pokriva štete najmanje do iznosa iz člana 33 ovog zakona.

Valjanom međunarodnom ispravom smatra se valjana zelena karta, kao i drugi dokazi čiju valjanost priznaje Udruženje.

Valjanom ispravom, pored isprava iz stava 2 ovog člana, smatra se i registarska tablica vozila koje se uobičajeno nalazi na teritoriji države potpisnice Multilateralnog sporazuma.

Udruženje garantuje za obaveze koje proističu iz isprave iz stava 1 ovog člana do iznosa iz člana 33 ovog zakona.

Međunarodna isprava iz stava 1 ovog člana potrebna je i za vozilo koje se doprema u Crnu Goru drugim prevoznim sredstvom, izuzev ako to vozilo nije namijenjeno za upotrebu u Crnoj Gori.

Udruženje je dužno da obavijesti organ uprave nadležan za unutrašnje poslove o priznavanju valjanosti isprave iz stava 1 ovog člana.

Granično osiguranje

Član 36

Lica koja nemaju valjanu ispravu iz člana 35 ovog zakona dužna su da na granici zaključe ugovor o osiguranju od autoodgovornosti (u daljem tekstu: granično osiguranje) sa domaćim društvom za osiguranje, koji važi za teritoriju Crne Gore.

Granično osiguranje se zaključuje za vrijeme boravka na teritoriji Crne Gore, a najmanje na period od 15 dana.

Granično osiguranje važi i za teritorije država članica Evropskog ekonomskog prostora.

Naknada štete od vozila inostrane registracije

Član 38

Lice kome je pričinjena šteta upotrebom vozila inostrane registracije na teritoriji Crne Gore, za koje postoji valjana isprava iz člana 35 ovog zakona, podnosi odštetni zahtjev Udruženju, društvu za osiguranje ili licu koje je Udruženje ovlastilo za obavljanje poslova koji proizilaze iz međunarodnog sporazuma o osiguranju vlasnika vozila od odgovornosti za štete nastale upotrebom vozila u zemlji ili inostranstvu.

Naknada štete može se utvrditi maksimalno do iznosa iz člana 33 ovog zakona.

Udruženje, odnosno društvo ili lice iz stava 1 ovog člana dužno je da u roku od 90 dana od dana prijema urednog zahtjeva, isplati štetu, odnosno donese obrazloženu odluku o odbijanju zahtjeva.

Ako Udruženje ne postupi u rokovima iz stava 3 ovog člana, oštećeno lice može pokrenuti postupak za naknadu štete pred nadležnim sudom.

Naknada štete po osnovu graničnog osiguranja

Član 39

Štetu nastalu na teritoriji Crne Gore prouzrokovanu upotrebom vozila strane registracije, čiji se vlasnik osigurao od autoodgovornosti u skladu sa članom 36 ovog zakona kod domaćeg društva za osiguranje, naknađuje to društvo po odredbama ovog zakona koje važe za osiguranje vlasnika vozila domaće registracije.

Naknada štete od neosiguranog vozila inostrane registracije

Član 40

Štetu koja je prouzrokovana upotrebom neosiguranog vozila inostrane registracije naknađuje Udruženje iz Garantnog fonda, u skladu sa ovim zakonom, uz pravo regresa isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova od nadležne organizacije države u kojoj je vozilo registrovano.

Imenovanje predstavnika za rješavanje odštetnih zahtjeva

Član 41

Društvo za osiguranje je, za obavljanje osiguranja od autoodgovornosti, dužno da imenuje predstavnika za rješavanje odštetnih zahtjeva po toj vrsti ugovora o osiguranju u svim državama članicama Evropske Unije (u daljem tekstu: ovlašćeni predstavnik).

Imenovanje ovlašćenog predstavnika u državi članici Evropske Unije ne utiče na primjenu materijalnog prava pri obradi odštetnih zahtjeva i ne mijenja sudsku nadležnost.

Društvo za osiguranje je dužno da za ovlašćenog predstavnika odredi fizičko ili pravno lice sa prebivalištem, odnosno sjedištem u toj državi, osposobljeno za rješavanje svih pitanja koja se mogu javiti u vezi sa zahtjevom za naknadu štete na jeziku u službenoj upotrebi u državi za koju je imenovano i odgovorno je za obradu, rješavanje i isplatu odštetnih zahtjeva za štetu koju osiguranici društva koje ga je imenovalo pričinile licima sa prebivalištem u državi članici za koju je imenovan.

Ovlašćeni predstavnik može raditi za više osiguravača.

U postupku po zahtjevu za naknadu štete ovlašćeni predstavnik dužan je da prikupi sve neophodne informacije radi utvrđivanja uzroka nastanka osiguranog događaja, visine nastale štete i preduzimanja drugih radnji u cilju rješavanja odštetnog zahtjeva i ispunjavanja obaveza koje iz tog zahtjeva proizilaze.

Imenovanjem ovlašćenog predstavnika ne ograničava se pravo oštećenog lica da direktno dostavi odštetni zahtjev odgovornom društvu u njegovom sjedištu ili sjedištu filijale.

St. 1 do 5 ovog člana primjenjuju se i na poslove ovlašćenog predstavnika kojeg, za teritoriju Crne Gore, imenuju društva za osiguranje sa sjedištem u državama članicama Evropske Unije.

Registar ovlašćenih predstavnika društava za osiguranje iz Crne Gore vodi Udruženje.

V. OSIGURANJE VLASNIKA ODNOSNO KORISNIKA VAZDUHOPLOVA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PRIČINJENU TREĆIM LICIMA I PUTNICIMA

Obaveza osiguranja

Član 42

Vlasnik, odnosno korisnik vazduhoplova dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom vazduhoplova u letu pričinu trećim licima i putnicima.

Treće lice iz stava 1 ovog člana je svako lice, osim putnika i članova letачke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti u toku leta.

Putnik iz stava 1 ovog člana je svako lice koje se prevozi vazduhoplovom, uz saglasnost vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova, osim članova letачke i kabinske posade vazduhoplova koji su na dužnosti u toku leta.

Ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana pokriva i štete pričinjene teretu i prtljagu, osim za vazduhoplove koji se ne koriste u komercijalne svrhe.

Ugovorom o osiguranju iz stava 1 ovog člana pokrivena su i štete zbog rizika rata i terorizma, osim za vazduhoplove kojima MTOM iznosi do 500 kg.

Vlasnik, odnosno korisnik stranog vazduhoplova koji ulazi u vazdušni prostor Crne Gore mora biti osiguran od odgovornosti za štetu iz stava 1 ovog člana, ako nema drugo obezbjeđenje za naknadu štete ili ako potvrđenim međunarodnim ugovorom nije drugačije uređeno.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, vlasnik, odnosno korisnik vazduhoplova koji nije registrovan u Crnoj Gori i čije operacije ne uključuju slijetanje na teritoriju ili polijetanje sa teritorije Crne Gore nego samo let u vazdušnom prostoru Crne Gore, nije dužan da ugovorom o osiguranju iz stava 1 ovog člana ima pokrivena štete pričinjene putnicima, teretu i prtljagu.

Vlasnik, odnosno korisnik vazduhoplova, upisanog u Registar civilnih vazduhoplova Crne Gore, dužan je da prilikom izdavanja i produženja važenja potvrdi o provjeri plovidbenosti vazduhoplova dostavi ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana nezavisnom pravnom licu koje vrši javna ovlašćenja u oblasti vazdušnog saobraćaja.

Operator sistema bespilotnog vazduhoplova ili vazduhoplovnog modela dužan je da, prilikom izvođenja letačkih operacija bespilotnim vazduhoplovom ili vazduhoplovnim modelom operativne mase 250 grama i više, ili prilikom izvođenja letačkih operacija za koje nezavisno pravno lice koje vrši javna ovlašćenja u oblasti vazdušnog saobraćaja izdaje dozvolu, odobrenje ili drugi ekvivalentni dokument posjeduje ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom bespilotnog vazduhoplova ili vazduhoplovnog modela u letu pričinu trećim licima.

VI. OSIGURANJE VLASNIKA, ODNOSNO KORISNIKA PLOVNIH OBJEKATA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PRIČINJENU TREĆIM LICIMA

Obaveza osiguranja

Član 45

Vlasnik, odnosno ovlašćeni korisnik plovnog objekta, koji se po propisima o registraciji odnosno upisu plovnih objekata upisuje u registar odnosno upisnik plovnih objekata, dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom plovnog objekta pričinu trećim licima nanošenjem tjelesnih povreda, narušavanjem zdravlja ili smrti.

Štetom iz stava 1 ovog člana smatra se i šteta koja je pričinjena trećem licu usljed pada stvari sa plovnog objekta ili izbacivanjem stvari iz plovnog objekta.

Vlasnik, odnosno ovlašćeni korisnik stranog plovnog objekta, prije dobijanja dozvole za plovidbu u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore, odnosno koji plovi unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnim morem Crne Gore, mora biti osiguran od odgovornosti za štetu iz stava 1 ovog člana, ako nije pruženo drugo obezbjeđenje za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

Izdavanje dozvole za plovidbu plovnog objekta i produženje dozvole može se izvršiti samo uz dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju iz ovog člana podnesen nadležnom organu.

Vlasnik plovnog objekta koji ne podliježe obaveznom godišnjem pregledu dužan je da zaključi ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana prije dobijanja dozvole za plovidbu koja važi duže od jedne godine i da osiguranje obnavlja u periodu važenja te dozvole.

Ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana zaključuje se na period od godinu dana.

Zabranjena je upotreba plovnog objekta u pomorskom saobraćaju bez zaključenog ugovora o osiguranju.

VII. UDRUŽENJE DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE KOJA OBAVLJAJU POSLOVE OBAVEZNIH OSIGURANJA U SAOBRAĆAJU

Udruživanje društava za osiguranje

Član 48

Društva za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u Crnoj Gori učlanjuju se u Udruženje, u cilju obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom i ostvarivanja zajedničkih interesa.

Poslove iz stava 1 ovog člana Udruženje obavlja u okviru Garantnog fonda, Biroa zelene karte i Informativnog centra.

Pored poslova iz stava 2 ovog člana Udruženje obavlja i poslove Biroa za naknadu štete.

Udruženje ima svojstvo pravnog lica, sa pravima i odgovornostima utvrđenim zakonom i statutom Udruženja.

Statutom Udruženja uređuje se unutrašnja organizacija, poslovanje, rad i funkcionisanje organa Udruženja, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad Udruženja.

Na statut Udruženja saglasnost daje regulatorni organ.

Članstvo u Udruženju

Član 49

Društvo za osiguranje može obavljati poslove obaveznog osiguranja utvrđene ovim zakonom samo ako je član Udruženja.

Kada društvo za osiguranje ne ispunjava obaveze iz ugovora o obaveznom osiguranju ili u skladu sa međunarodnim sporazumima čiji je potpisnik Udruženje, Udruženje je dužno da, bez odlaganja, obavijesti regulatorni organ.

Regulatorni organ je dužan da informaciju iz stava 2 ovog člana proslijedi nadležnim nadzornim organima u državi u kojoj to društvo za osiguranje ima sjedište, a može primijeniti i druge mjere, u skladu sa zakonom.

Društvu za osiguranje prestaje članstvo u Udruženju danom prestanka obavljanja poslova obaveznog osiguranja u saobraćaju, odnosno danom prijema obavještenja kojim nadzorni organ zemlje sjedišta obavještava regulatorni organ o prestanku obavljanja poslova osiguranja u Crnoj Gori ili u državi sjedišta.

Poslovi Udruženja

Član 51

U vršenju poslova iz člana 48 ovog zakona Udruženje obavlja sljedeće poslove:

- 1) predstavlja društva za osiguranje u međunarodnim strukovnim organizacijama;
- 2) vrši obradu, obračun, isplatu šteta i naplatu regresnih zahtjeva po isplaćenim štetama:
 - po osnovu međunarodnih sporazuma o obaveznim osiguranjima u saobraćaju za štete nastale u zemlji i inostranstvu (zelena karta),
 - nastalim na teritoriji Crne Gore upotrebom neosiguranih vozila, vazduhoplova i plovnih objekata,

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- u slučajevima kada vlasnik vozila koje služi za prevoz putnika u javnom saobraćaju nije zaključio ugovor iz člana 21 ovog zakona,
- od nepoznatih vozila, vazduhoplova, plovnih objekata ili drugih prevoznih sredstava za prouzrokovanje smrti, tjelesne povrede ili narušavanja zdravlja,
- po osnovu zahtjeva oštećenih lica koja štetu nijesu mogla naplatiti zbog oduzimanja dozvole za rad ili pokretanja stečaja, odnosno likvidacije nad društvom za osiguranje kod koga su bila osigurana;
- 3) utvrđuje i štampa obrasce međunarodne karte osiguranja (zelene karte) za svoje članove;
- 4) upravlja organizacionim djelovima iz člana 48 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 5) prikuplja, čuva i obrađuje podatke i sačinjava izvještaje u skladu sa ovim zakonom;
- 6) predlaže regulatornom organu:
 - kriterijume za određivanje visine redovnog doprinosa Garantnom fondu,
 - iznose depozita i garancija banaka kojima društva za osiguranje obezbjeđuju izmirenje obaveza za koje odgovara Udruženje;
- 7) određuje tarifu za obračun i plaćanje troškova obrade šteta iz tačke 2 ovog stava;
- 8) obavlja druge poslove za koje ga ovlaste društva za osiguranje i regulatorni organ;
- 9) sačinjava plan poslovanja i finansijske izvještaje o poslovanju;
- 10) saraduje sa nadležnim organima i organizacijama drugih država po pitanjima potpunijeg i sveobuhvatnijeg ostvarivanja prava osiguranika, oštećenih lica i članova Udruženja;
- 11) utvrđuje Kodeks ponašanja u poslovima obaveznih osiguranja;
- 12) objavljuje pravila svog poslovanja;
- 13) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom.

Kriterijume i iznose depozita i garancija banaka iz stava 1 tačka 6 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Udruženje je dužno da, bez odlaganja, obavijesti regulatorni organ ako dođe do podataka koji ukazuju da je društvo za osiguranje počinilo prekršaj iz člana 65 ovog zakona i uz obavještenje dostavi odgovarajuće dokaze kojima raspolaže.

Garantni fond

Član 54

Garantni fond se osniva radi ekonomske zaštite putnika u javnom saobraćaju i trećih oštećenih lica, u slučajevima kada je šteta pričinjena upotrebom neosiguranog ili nepoznatog prevoznog sredstva, kao i u slučajevima kada je društvo za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad ili nad kojim je pokrenut postupak likvidacije, odnosno stečaja odgovorno za naknadu štete i šteta nastalih po osnovu zelene karte.

Sredstva Garantnog fonda obezbjeđuju se iz sredstava iz člana 55 ovog zakona i sredstava ostvarenih po osnovu regresnih zahtjeva u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Namjena sredstava Garantnog fonda

Član 57

Sredstva Garantnog fonda koriste se za isplatu osigurane sume, odnosno naknadu štete oštećenim licima, i to:

- 1) prouzrokovane upotrebom vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva za koje nije bio zaključen ugovor o obaveznom osiguranju u skladu sa ovim zakonom;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 2) zbog smrti, tjelesne povrede ili narušavanja zdravlja prouzrokovane upotrebom nepoznatog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva;
- 3) prouzrokovane upotrebom vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva za koje je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju sa društvom za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad ili nad kojim je pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije;
- 4) u slučajevima iz čl. 34, 38 i 40 ovog zakona.

Iz sredstava Garantnog fonda naknađuju se i troškovi obrade i isplate odštetnih zahtjeva koji padaju na teret Garantnog fonda.

Ako nepoznato vozilo prouzrokuje smrt ili značajne tjelesne povrede, Garantni fond plaća i naknadu štete na imovini, ako je šteta veća od 500 Eura .

U slučaju spora između Udruženja i društva za osiguranje o nadležnosti za isplatu naknade štete, naknadu isplaćuje strana koja je prva primila odštetni zahtjev. Ako se naknadno utvrdi da je za naknadu štete bila odgovorna suprotna strana, strana koja je isplatila naknadu ima pravo regresa za cjelokupni isplaćeni iznos sa pripadajućom kamatom.

Informacioni centar

Član 62

Informacioni centar organizuje se u okviru Udruženja, radi efikasnijeg ostvarivanja prava po odštetnim zahtjevima u slučaju šteta nastalih upotrebom vozila.

Informacioni centar:

- 1) prikuplja podatke od značaja za ostvarivanje prava po odštetnim zahtjevima i vodi registar tih podataka;
- 2) omogućava uvid u podatke iz tačke 1 ovog stava;
- 3) pruža pomoć oštećenim licima pri prikupljanju podataka iz registra iz tačke 1 ovog stava i iz registara informacionih centara država članica Evropske Unije.

Registar iz stava 2 tačka 1 ovog člana sadrži podatke o:

- 1) registarskim oznakama, vrstama, markama, tipovima i brojevima šasija vozila registrovanih u Crnoj Gori;
- 2) brojevima polisa osiguranja od autoodgovornosti za vozila iz tačke 1 ovog stava;
- 3) trajanju osiguravajućeg pokrića na osnovu ugovora o osiguranju od autoodgovornosti;
- 4) nazivu i adresi sjedišta društva za osiguranje koje pruža osiguravajuće pokriće na osnovu ugovora o osiguranju iz tačke 3 ovog stava;
- 5) imenu i prezimenu, datumu rođenja, prebivalištu, odnosno nazivu i sjedištu osiguranika;
- 6) imenu i prebivalištu, odnosno sjedištu ovlašćenih predstavnika koje su imenovala društva za osiguranje iz Crne Gore u državama članicama Evropske Unije;
- 7) vlasnicima vozila koji su u Crnoj Gori izuzeti od obaveze osiguranja od autoodgovornosti.

Podaci iz stava 3 ovog člana prikupljaju se od društava za osiguranje i iz evidencije registrovanih vozila u Crnoj Gori i vode se na način propisan članom 19 stav 4 ovog zakona.

Na zahtjev oštećenog lica, Udruženje će podatke iz stava 3 ovog člana pribaviti i iz registara informacionih centara država članica Evropske Unije.

Društvo za osiguranje i organ nadležan za evidenciju registrovanih vozila u Crnoj Gori dužni su da podatke iz stava 3 ovog člana redovno dostavljaju Udruženju.

Podatke iz stava 3 tač. 1 do 5 ovog člana Informacioni centar je dužan da čuva najmanje sedam godina od dana odjave registracije vozila ili prestanka važenja polise osiguranja.

Radi pružanja pomoći pri prikupljanju podataka iz stava 2 tačka 3 ovog člana Informacioni centar saraduje sa informacionim centrima država članica Evropske Unije.

Dostavljanje informacija oštećenom licu

Član 63

Informacioni centar je dužan da oštećenom licu, u roku od sedam godina od dana nastanka saobraćajne nezgode, iz svog registra, bez odlaganja, omogući pristup sljedećim podacima:

- 1) nazivu i sjedištu odgovornog društva za osiguranje;
- 2) broju polise osiguranja društva iz tačke 1 ovog stava;
- 3) imenu i prezimenu, odnosno nazivu i prebivalištu, odnosno sjedištu ovlašćenog predstavnika odgovornog društva za osiguranje imenovanog u Crnoj Gori.

Informacioni centar, na zahtjev oštećenog lica, pribavlja podatke o imenu i prezimenu, odnosno nazivu i prebivalištu, odnosno sjedištu vlasnika, odnosno korisnika vozila, ako je oštećeno lice iskazalo pravni interes za tim podacima.

Podaci iz stava 1 ovog člana pribavljaju se i iz registara informacionih centara država članica Evropske Unije.

Podaci iz st. 1 i 2 ovog člana prikupljaju se od lica iz člana 62 stav 4 ovog zakona i od drugih lica.

Informacioni centar prikuplja, na zahtjev oštećenog lica, podatke o imenu i prezimenu, odnosno nazivu i prebivalištu, odnosno sjedištu lica koje je odgovorno za štetu prouzrokovanu upotrebom vozila koje je izuzeto od obaveze osiguranja od autoodgovornosti.

2.3. ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

(„Službeni list Crne Gore”, br. 065/20 od 03.07.2020, 146/21 od 31.12.2021)

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Glava I

PREDMET ZAKONA I OBLICI OBAVLJANJA PRIVREDNIH DJELATNOSTI

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, registracija, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog društva.

Oblici obavljanja privrednih djelatnosti

Član 2

- (1) Privredna društva su pravna lica koja obavljaju privrednu djelatnost u skladu sa zakonom i to:
 - 1) ortačko društvo - "OD";
 - 2) komanditno društvo - "KD";
 - 3) akcionarsko društvo - "AD" i
 - 4) društvo sa ograničenom odgovornošću - "DOO".
- (2) Privrednu djelatnost mogu obavljati i:
 - 1) preduzetnik i
 - 2) dio stranog društva.

Pravna i poslovna sposobnost društva

Član 5

- (1) Privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica danom registracije u Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).
- (2) CRPS vodi organ uprave nadležan za naplatu poreza (u daljem tekstu: nadležni organ za registraciju).
- (3) Datumom registracije privrednog društva smatra se datum registracije koji je upisan u rješenju o registraciji.
- (4) Dio stranog društva u Crnoj Gori nema svojstvo pravnog lica.
- (5) Društvo ima prava i obaveze fizičkog lica, osim prava i obaveza koje, u skladu sa zakonom, mogu steći isključivo fizička lica ili privredna društva koja posluju u drugom obliku.

Glava II

ODGOVORNOST ZA OBAVEZE DRUŠTVA

Odgovornost za obaveze prije registracije društva

Član 9

- (1) Za obaveze preuzete u postupku osnivanja društva prije njegove registracije, solidarno i neograničeno odgovaraju osnivači i lica koja su preuzela te obaveze.
- (2) Ako nakon registracije privredno društvo preuzme obaveze iz stava 1 ovog člana, osnivači i lica koja su ih preuzela oslobađaju se odgovornosti.

Sticanje svojstva člana društva

Član 10

- (1) Svojstvo člana ortačkog društva, komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću stiče se danom upisa vlasništva nad udjelom u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Svojstvo akcionara fizičko ili pravno lice stiče danom registracije akcije, odnosno akcija društva kod Centralnog klirinškog depozitnog društva (u daljem tekstu: CKDD), u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (3) Svojstvo člana ortačkog, komanditnog i društva sa ograničenom odgovornošću prestaje danom registracije prestanka svojstva člana društva u CRPS, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Svojstvo akcionara fizičkom ili pravnom licu prestaje na dan brisanja svih akcija društva sa njegovog vlasničkog računa kod CKDD, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Odgovornost društva i članova za obaveze društva

Član 11

- (1) Privredno društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Ortaci u ortačkom društvu i komplementari u komanditnom društvu odgovaraju za obaveze društva solidarno i neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom.
- (3) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću, akcionari akcionarskog društva i komanditori u komanditnom društvu ne odgovaraju za obaveze društva, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

DIO DRUGI

PREDUZETNIK

Definicija preduzetnika

Član 61

Preduzetnik je fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću, a tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.

Registracija preduzetnika

Član 62

- (1) Fizičko lice stiče svojstvo preduzetnika registracijom u CRPS.
- (2) Preduzetnik nema svojstvo pravnog lica.
- (3) Registraciona prijava iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o nazivu, sjedištu i pretežnoj djelatnosti preduzetnika, ime preduzetnika i poslovođa, ako je imenovan, datum i mjesto njihovog rođenja, jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište i druge podatke od značaja za obavještanje učesnika u pravnom prometu.
- (4) U odnosu na naziv, sjedište i pretežnu djelatnosti preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe čl. 13 do 23 ovog zakona.

Poslovođa

Član 63

- (1) Vođenje poslova preduzetnik može povjeriti drugom fizičkom licu koje je poslovno sposobno (u daljem tekstu: poslovođa), koje nije osuđivano za krivična djela: protiv prava iz rada, protiv intelektualne svojine, protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, protiv imovine i protiv službene dužnosti i nije mu izrečena mjera bezbjednosti zabrane obavljanja djelatnosti preduzetnika.
- (2) Poslovođa se registruje u CRPS i danom registracije stiče svojstvo zastupnika preduzetnika.
- (3) Poslovođa mora biti zaposlen kod preduzetnika.

Odgovornost preduzetnika

Član 64

Preduzetnik odgovara za obaveze u obavljanju privredne djelatnosti cjelokupnom svojom imovinom.

Prestanak svojstva preduzetnika

Član 65

- (1) Svojstvo preduzetnika prestaje prestankom obavljanja djelatnosti i u sljedećim slučajevima:
 - 1) smrću ili trajnim gubitkom poslovne sposobnosti;
 - 2) ako ne pribavi dozvolu za obavljanje djelatnosti;
 - 3) ako je pravnosnažnom presudom utvrđena ništavost registracije preduzetnika;
 - 4) ako mu je pravnosnažnom presudom izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
 - 5) u drugim slučajevima propisanim zakonom.
- (2) Preduzetnik koji prestane da obavlja djelatnost podnosi prijavu prestanka obavljanja djelatnosti nadležnom organu za registraciju radi brisanja iz CRPS.

DIO ŠESTI

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Glava I

POJAM, VRSTE I SHODNA PRIMJENA DRUGIH ODREDAKA OVOG ZAKONA

Definicija društva sa ograničenom odgovornošću

Član 264

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je privredno društvo koje osniva jedno ili više pravnih ili fizičkih lica ulaganjem novčanih ili nenovčanih sredstava radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkim nazivom, čiji je osnovni kapital podijeljen na udjele koji nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.
- (2) Društvo može imati najviše 30 članova.

Načelo slobode ugovaranja

Član 265

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom, uređuju slobodno, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Primjena drugih odredaba ovog zakona na društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 266

- (1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo shodno se primjenjuju i na društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije shodno se primjenjuje na udjele.
- (3) Kada postoji nesaglasnost između odredaba koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću i odredaba koje se odnose na akcionarsko društvo, primjenjuju se odredbe koje se odnose na društvo sa ograničenom odgovornošću.

Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 267

- (1) Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno društvo u kojem jedno lice, nakon osnivanja, stiče sve udjele, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Na jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 108 ovog zakona.

Glava II

OSNIVANJE DRUŠTVA I OBAVJEŠTAVANJE JAVNOSTI

Način osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 268

- (1) Društvo se osniva na osnovu ugovora koji zaključuju osnivači.

- (2) Ako društvo osniva jedan osnivač, osnivački akt je odluka jedinog osnivača o osnivanju društva.
- (3) Punomoćnici osnivača u postupku osnivanja moraju imati punomoćje ovjereno u skladu sa zakonom.

Troškovi osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 269

- (1) Osnivačkim aktom društva s ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo ili osnivači.
- (2) Na troškove osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 112 ovog zakona.

Osnivački akt

Član 270

Odluka, odnosno ugovor o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:

- 1) ime, jedinstveni matični broj i prebivalište osnivača koji je domaće fizičko lice, odnosno ime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i prebivalište osnivača koji je strano fizičko lice, odnosno naziv, matični broj i sjedište osnivača koji je domaće pravno lice, odnosno naziv, broj registracije ili drugi identifikacioni broj i sjedište osnivača koji je strano pravno lice;
- 2) naziv društva koje se osniva;
- 3) oznaku da se radi o društvu sa ograničenom odgovornošću ("DOO");
- 4) prava i obaveze osnivača;
- 5) ime, odnosno naziv osnivača koji unose nenovčane uloge, opis uloga, nominalnu vrijednost udjela dobijenog za ulog i rok do kada se nenovčani ulozi moraju unijeti u društvo;
- 6) udio svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu izražen u procentima;
- 7) organe društva;
- 8) procijenjene troškove osnivanja i način njihove naknade;
- 9) postupak za rješavanje sporova između osnivača;
- 10) ovlaštenje da jedan ili više osnivača zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva;
- 11) druga pitanja od značaja za osnivanje društva.

Statut društva sa ograničenom odgovornošću

Član 271

Statut društva sa ograničenom odgovornošću sadrži:

- 1) naziv društva;
- 2) sjedište društva;
- 3) pretežnu i druge djelatnosti društva;
- 4) podatak da je društvo osnovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću i iznos osnovnog kapitala;
- 5) uslove i način imenovanja izvršnog direktora;
- 6) način imenovanja članova odbora direktora, odnosno upravnog i nadzornog odbora, ukoliko se biraju u društvu, njihova prava i obaveze, način razrješenja i njihova ovlaštenja;
- 7) način promjene iznosa osnovnog kapitala, ukoliko nije utvrđen ugovorom o osnivanju;

- 8) lica ovlašćena za zastupanje društva, kolektivno ili pojedinačno;
- 9) rok na koji se društvo osniva, ako se ne osniva na neodređeno vrijeme;
- 10) postupak za izmjene i dopune statuta;
- 11) druge odredbe od značaja za rad društva.

Registracija društva sa ograničenom odgovornošću

Član 272

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću registruje se u CRPS, na osnovu registracione prijave uz koju se podnosi sljedeća dokumentacija i podaci:
 - 1) osnivački akt društva;
 - 2) statut društva;
 - 3) spisak sa imenima članova organa upravljanja društva, datum i mjesto rođenja, jedinstveni matični broj, prebivalište, odnosno boravište sa odlukama o imenovanju članova organa upravljanja društva;
 - 4) zanimanja članova organa upravljanja koji nijesu zaposleni u društvu, kao i podatke o članstvu u drugim organima upravljanja, funkcijama na kojima se nalaze u Crnoj Gori ili van nje, kao i mjestu registracije tih društava, ukoliko nijesu registrovana u Crnoj Gori;
 - 5) ime i adresa revizora i sekretara društva, sa odlukama o njihovom imenovanju;
 - 6) ime i adresa članova revizorskog odbora, sa odlukama o njihovom imenovanju;
 - 7) izjava članova organa upravljanja, odnosno revizora i sekretara društva, o prihvatanju imenovanja, koja ne mora da bude ovjerena;
 - 8) adresa za prijem elektronske pošte;
 - 9) adresa za prijem pošte, ako postoji;
 - 10) dokaz o uplati takse za registraciju.
- (2) Dokumentacija koja se dostavlja za registraciju društva mora da sadrži i podatke za lica koja zastupaju društvo, kao i određenje da li društvo zastupaju kolektivno ili pojedinačno.
- (3) Registracija društva u CRPS vrši se na osnovu rješenja o registraciji.
- (4) Podaci o nazivu i sjedištu društva, imenima članova organa upravljanja i članovima drugih organa društva registrovanih u CRPS, revizora i sekretara društva, ako postoji u društvu, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije društva sa ograničenom odgovornošću, objavljuju se u "Službenom listu Crne Gore".

Registracija promjena i obavještanje javnosti

Član 273

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da radi registracije u CRPS, dostavi dokumentaciju i podatke o nastalim promjenama u društvu koje se odnose na:
 - 1) statut, uključujući i produženje roka utvrđenog za nastavak rada društva;
 - 2) naziv i sjedište društva;
 - 3) adresu za prijem pošte;
 - 4) adresu za prijem elektronske pošte;
 - 5) lica izabrana za članove organa upravljanja i njihova imenovanja i razrješenja;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 6) lica koja, kolektivno ili pojedinačno, imaju ovlaštenje da zastupaju društvo u odnosima sa trećim licima i njihova imenovanja i razrješenja;
 - 7) likvidaciju društva;
 - 8) poništenje osnivanja društva od strane nadležnog suda;
 - 9) imenovanje likvidatora;
 - 10) udjele i iznos osnovnog kapitala, ukoliko povećanje osnovnog kapitala ne zahtijeva izmjenu statuta.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici društva, ako postoji.

Glava III

OSNOVNI KAPITAL

Minimalni osnovni kapital

Član 274

Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću dužni su da utvrde iznos osnovnog kapitala koji ne može biti manji od 1 euro, osim ako posebnim zakonom nije utvrđen veći iznos minimalnog osnovnog kapitala za društva koja obavljaju određene djelatnosti.

Povećanje osnovnog kapitala

Član 275

- (1) Osnovni kapital povećava se:
- 1) novim ulozima postojećih članova ili člana koji pristupa društvu;
 - 2) pretvaranjem rezervi ili dobiti društva u osnovni kapital;
 - 3) pretvaranjem (konverzijom) potraživanja prema društvu u osnovni kapital;
 - 4) statusnim promjenama koje imaju za posljedicu povećanje osnovnog kapitala.
- (2) Osnovni kapital povećava se na osnovu odluke skupštine društva.

Pravo prečeg upisa udjela

Član 276

Članovi društva imaju pravo prečeg upisa udjela prilikom povećanja osnovnog kapitala novim ulozima u srazmjeri sa svojim udjelima, osim ako je osnivačkim aktom drugačije utvrđeno.

Smanjivanje osnovnog kapitala

Član 277

Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se smanjiti na osnovu odluke skupštine članova, ali ne ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala koji je propisan zakonom.

Smanjivanje osnovnog kapitala u slučaju gubitka

Član 278

Ako neto imovina društva iznosi polovinu ili manje od vrijednosti osnovnog kapitala društva, društvo može sazvati skupštinu članova društva u skladu sa članom 151 ovog zakona.

Glava IV

UDJELI

Sticanje udjela

Član 279

- (1) Uplatom uloga član društva stiče udio u društvu, srazmjerno vrijednosti unijetog uloga, osim ako je osnivačkim aktom prilikom osnivanja društva ili jednoglasnom odlukom skupštine, u slučaju naknadnih uloga, utvrđeno drugačije.
- (2) Član društva može imati samo jedan udio u društvu, koji čini njegov procenat u osnovnom kapitalu društva.
- (3) Ako jedno lice istovremeno stekne vlasništvo na više udjela u društvu, ti udjeli se spajaju i zajedno čine jedan udio.

Način ostvarivanja prava po osnovu udjela

Član 280

- (1) Udjeli nemaju svojstvo hartija od vrijednosti.
- (2) Pravo glasa članova društva sa ograničenom odgovornošću i njihova imovinska prava prema društvu, srazmjerni su udjelima članova u osnovnom kapitalu društva.

Glava VI

ORGANI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Organi upravljanja

Član 297

- (1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su skupština i izvršni direktor, a statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se odrediti i drugi organi upravljanja u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću, skupština nije obavezan organ društva.
- (3) Javna društva sa ograničenom odgovornošću moraju da imaju organe upravljanja javnih akcionarskih društava, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Društvo sa ograničenom odgovornošću koje se smatra velikim pravnim licem u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, mora da ima organe upravljanja kao akcionarsko društvo, u skladu sa ovim zakonom.

- (5) Društva iz stava 3 ovog člana dužna su da izvrše usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od tri mjeseca od dana kada su njihove hartije od vrijednosti ili drugi finansijski instrumenti uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu.
- (6) Društva iz stava 4 ovog člana dužna su da izvrše usklađivanje strukture organa upravljanja, odnosno strukture članova tih organa u roku od šest mjeseci od završetka finansijske godine u kojoj su se stekli uslovi za promjenu statusa.

Skupština društva sa ograničenom odgovornošću

Član 298

- (1) Skupštinu društva sa ograničenom odgovornošću čine članovi društva.
- (2) Ako osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije utvrđeno, skupština društva sa ograničenom odgovornošću:
 - 1) vrši izmjene i dopune osnivačkog akta i statuta;
 - 2) usvaja finansijske iskaze, kao i izvještaje revizora ako su finansijski iskazi bili predmet revizije;
 - 3) imenuje i razrješava izvršnog direktora, članove odbora direktora, odnosno nadzornog odbora i utvrđuje naknadu za njihov rad;
 - 4) nadzire rad direktora;
 - 5) odlučuje o povećanju i smanjivanju osnovnog kapitala društva, kao i o svakoj emisiji hartija od vrijednosti;
 - 6) odlučuje o raspodjeli dobiti i načinu pokrića gubitaka, uključujući i određivanje dana sticanja prava na učešće u dobiti i dana isplate učešća u dobiti članovima društva;
 - 7) odlučuje o pokretanju postupka likvidacije, restrukturiranju, kao i o podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka od strane društva;
 - 8) imenuje likvidacionog upravnika;
 - 9) odlučuje o sticanju sopstvenih udjela;
 - 10) odlučuje o zahtjevu za istupanje člana društva;
 - 11) odlučuje o isključenju člana društva iz razloga neplaćanja, odnosno neunošenja upisanog uloga;
 - 12) odlučuje o pokretanju spora za isključenje člana društva;
 - 13) daje prokuru;
 - 14) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, kao i u sporu sa izvršnim direktorom;
 - 15) odlučuje o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu protiv člana društva;
 - 16) odobrava ugovor o pristupanju novog člana društvu i daje saglasnost na prenos udjela trećem licu;
 - 17) odlučuje o promjenama oblika organizovanja društva;
 - 18) donosi poslovnik o svom radu;
 - 19) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva.
- (3) U društvima sa ograničenom odgovornošću iz člana 297 stav 3 ovog zakona, odluke iz stava 2 ovog člana u isključivoj su nadležnosti skupštine.
- (4) Sjednica skupštine društva može se održati i bez sazivanja, ako joj prisustvuju svi članovi društva, osim ako je osnivačkim aktom ili statutom drugačije određeno.

Održavanje sjednica i odlučivanje

Član 299

- (1) Sjednice skupštine mogu se održavati korišćenjem konferencijske veze ili druge audio i vizuelne komunikacijske opreme, na način da sva lica koja učestvuju u radu sjednice mogu istovremeno međusobno da komuniciraju.
- (2) Za lica koja učestvuju u radu sjednice na način iz stava 1 ovog člana, smatra se da su lično prisutna.
- (3) Član društva može da glasa putem pisma, osim ako je ugovorom o osnivanju, statutom ili poslovnikom skupštine drugačije utvrđeno.
- (4) U slučaju glasanja putem pisma, za potrebe utvrđivanja kvoruma, smatra se da taj član društva prisustvuje sjednici.
- (5) Odluke skupštine mogu se donijeti i bez sjednice, ako ih potpišu svi članovi društva sa pravom glasa.

Izvršni direktor

Član 300

- (1) Izvršni direktor je obavezan organ društva sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Izvršni direktor zastupa društvo i vodi poslove društva u skladu sa osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine, odnosno kolektivnih organa upravljanja društvom.
- (3) Izvršni direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje ni zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, punomoćje izdaje skupština, odnosno drugi organ društva, u skladu sa statutom društva.

Uslovi za imenovanje izvršnog direktora

Član 301

- (1) Izvršnog direktora imenuje skupština društva na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.
- (2) Za izvršnog direktora može biti imenovano samo poslovno sposobno lice i lice koje je zasnovalo radni odnos u društvu.
- (3) Uslovi koje treba da ispunjava izvršni direktor utvrđuju se statutom društva.

Prestanak mandata izvršnog direktora

Član 302

- (1) Skupština društva može razriješiti izvršnog direktora u svakom trenutku, bez navođenja razloga za razrješenje, ako drugačije nije predviđeno osnivačkim aktom ili odlukom skupštine.
- (2) Na prestanak mandata izvršnog direktora društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 174 ovog zakona.

Glava VII

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Obaveza čuvanja akata i dokumenata

Član 303

- (1) Društvo je dužno da čuva sljedeću dokumentaciju:
- 1) osnivački akt i statut društva;
 - 2) rješenje o registraciji osnivanja društva;
 - 3) opšte akte društva;
 - 4) zapisnike sa sjednica skupštine i odluke skupštine;
 - 5) knjigu udjela društva;
 - 6) dokumentaciju na osnovu koje se dokazuje svojina i druga imovinska prava društva;
 - 7) ugovore koje su članovi organa upravljanja i članovi društva ili sa njima povezana lica zaključili sa društvom.
- (2) Društvo je dužno da dokumentaciju iz stava 1 ovog člana čuva u svom sjedištu ili na drugom mjestu koje je poznato i dostupno svim članovima društva.

Pristup aktima i dokumentima društva

Član 304

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pristup aktima i dokumentima društva, u skladu sa čl. 124, 125 i 126 ovog zakona.
- (2) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji su istupili iz društva imaju pravo pristupa dokumentima iz člana 124 stav 2 ovog zakona, koja su nastala za vrijeme njihovog članstva u društvu.

Glava IX

PRESTANAK DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Osnovi prestanka društva

Član 307

Društvo sa ograničenom odgovornošću prestaje da postoji brisanjem iz CRPS, zbog:

- 1) statusne promjene koja ima za posljedicu prestanak društva;
- 2) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu odluke skupštine društva;
- 3) sprovođenja postupka likvidacije na osnovu sudske odluke;
- 4) zaključivanjem postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj

2.4. ZAKON O POREZU NA PREMIJE OSIGURANJA

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 027/04 od 28.04.2004, 037/04 od 04.06.2004, Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 061/13 od 30.12.2013, 006/14 od 04.02.2014)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uvodi se obaveza obračunavanja i plaćanja poreza na premije osiguranja na području Crne Gore.

Član 2

Porez na premije osiguranja prihod je budžeta Crne Gore.

II PREDMET OPOREZIVANJA

Član 3

Porez na premije osiguranja plaća se na sve vrste neživotnih osiguranja.

Izuzetno iz stave 1 ovog člana, porez na premije ne plaća se na:

- osiguranje od posljedica nezgode;
- dobrovoljno zdravstveno osiguranje;
- osiguranje poljoprivrede.

III PORESKI OBVEZNIK

Član 4

Poreski obveznici su društva osiguranja koja s pravnim i fizičkim licima sklapaju ugovore i naplaćuju premije osiguranja.

IV PORESKA OSNOVICA

Član 5

Poreska osnovica za utvrđivanje poreza na premiju osiguranja je naplaćena bruto premija osiguranja.

V PORESKA STOPA

Član 6

Stopa poreza na premije osiguranja iznosi 9% od ugovorene premije osiguranja.

VI PORESKA OSLOBOĐENJA

Član 7

Porez na premije osiguranja od autoodgovornosti, odnosno premije kasko osiguranja motornih vozila ne plaćaju diplomatska i konzularna predstavništva i međunarodne organizacije, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom.

VII NASTANAK I PLAĆANJE PORESKE OBAVEZE

Član 8

Obaveza obračunavanja poreza na premije osiguranja nastaje u trenutku zaključenja ugovora s pravnim ili fizičkim licima.

Poreski obveznik iz člana 4 ovog zakona, porez na premije osiguranja plaća do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec.

Oblik i sadržaj evidencije o plaćanju poreza iz stava 2 ovog člana propisuje ministar finansija.

VIII NADZOR

Član 9

Kontrolu obračunavanja i plaćanja poreza na premije osiguranja vrši nadležni poreski organ.

IX SHODNA PRIMJENA

Član 10

Na odnose koji nijesu posebno uređeni ovim zakonom (prinudna naplata, kamate i dr.) shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuje poreski postupak.

X KAZNENE ODREDBE

Član 11

Novčanom kaznom od 2.800 eura do 6.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - poreski obveznik:

- 1) ako na poresku osnovicu ne primijeni propisanu poresku stopu (čl. 5 i 6);
- 2) ako porez na premije osiguranja ne obračuna i ne uplati u propisanom roku (član 8).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 300 eura do 1.500 eura.

XI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12

Briše se. (Zakon o izmjeni Zakona o porezu na premije osiguranja, "Sl. list RCG", br. 37/04)

Član 13

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2014. godine.

3. OBLIGACIONO PRAVO

3.1. ZAKON O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

("Službeni list Crne Gore", br. 047/08 od 07.08.2008, 004/11 od 18.01.2011, 022/17 od 03.04.2017)

Glava XXXII

OSIGURANJE

ODJELJAK 1.

ZAJEDNIČKE ODREDBE ZA IMOVINSKA OSIGURANJA I OSIGURANJE LICA

Odsjek 1.

OPŠTE ODREDBE

Pojam

Član 994

Ugovorom o osiguranju obavezuje se ugovornik osiguranja da plati određeni iznos društvu za osiguranje (osiguravač), a društvo se obavezuje da, ako se desi događaj koji predstavlja osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili nekom trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu ili učini nešto drugo.

Osigurani slučaj

Član 995

- (1) Događaj s obzirom na koji se zaključuje osiguranje (osigurani slučaj) mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovornih strana.
- (2) Ugovor o osiguranju je ništav ako je u času njegovog zaključenja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili ako je već tada bila prestala mogućnost da on nastane.
- (3) Ali, ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćen određeni period koji prethodi zaključenju ugovora, ugovor će biti ništav samo ako je u času njegovog zaključenja zainteresovanoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada bila prestala mogućnost da se on dogodi.

Isključenje nekih osiguranja

Član 996

- (1) Odredbe ove glave neće se primjenjivati na plovidbeno osiguranje, kao ni na druga osiguranja na koja se primjenjuju pravila o plovidbenom osiguranju.
- (2) Odredbe ove glave neće se primjenjivati ni na osiguranje potraživanja, kao ni na odnose iz reosiguranja.

Odstupanje od odredaba ove glave

Član 997

- (1) Ugovorom se može odstupiti samo od onih odredaba ove glave u kojima je to odstupanje izričito dopušteno, kao i od onih koje pružaju ugovornim stranama mogućnost da postupe kako hoće.
- (2) Odstupanje od ostalih odredaba, ukoliko nije zabranjeno ovim ili kojim drugim zakonom, dopušteno je samo ako je u nesumnjivom interesu osiguranika.

Odsjek 2.

ZAKLJUČENJE UGOVORA

Kad je ugovor zaključen

Član 998

- (1) Ugovor o osiguranju je zaključen kad ugovorne strane potpišu polisu osiguranja ili listu pokrića.
- (2) Pismena ponuda učinjena osiguravaču za zaključenje ugovora o osiguranju vezuje ponudioca, ako on nije odredio kraći rok, za vrijeme od osam dana od dana kad je ponuda prispjela osiguravaču, a ako je potreban ljekarski pregled, onda za vrijeme od 30 dana.
- (3) Ako osiguravač u roku iz stava 2 ovog člana ne odbije ponudu koja ne odstupa od uslova pod kojima on vrši predloženo osiguranje, smatraće se da je prihvatio ponudu i da je ugovor zaključen.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana ugovor se smatra zaključenim kad je ponuda prispjela osiguravaču.

Polisa i lista pokrića

Član 999

- (1) U polisi moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana stvar, odnosno osigurano lice, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i period pokrića, svota osiguranja ili da je osiguranje neograničeno; premija ili doprinos, datum izdanja polise i potpisi ugovornih strana.
- (2) Polisa osiguranja može biti privremeno zamijenjena listom pokrića u koju se unose bitni sastojci ugovora.
- (3) Osiguravač je dužan da upozori ugovornika osiguranja da su opšti i posebni uslovi osiguranja sastavni dio ugovora i preda mu njihov tekst, ako ti uslovi nijesu štampani na samoj polisi.
- (4) Izvršenje obaveze iz stava 3 ovog člana može biti konstatovano na polisi.
- (5) U slučaju neslaganja odredbe opštih ili posebnih uslova i odredbe polise, primijeniće se odredba polise, a u slučaju neslaganja štampane odredbe polise i njene rukopisne odredbe, primijeniće se rukopisna odredba.
- (6) Prema sporazumu ugovornih strana, polisa može glasiti na određeno lice, po naredbi ili na donosioca.

Osiguranje bez polise

Član 1000

Uslovima osiguranja mogu biti predviđeni slučajevi u kojima ugovorni odnos iz osiguranja nastaje samim plaćanjem premije.

Zaključenje ugovora u ime drugog bez ovlašćenja

Član 1001

- (1) Ko zaključi ugovor o osiguranju u ime drugog bez njegovog ovlašćenja, odgovara osiguravaču za obaveze iz ugovora sve dok ga onaj u čije je ime ugovor zaključen ne odobri.
- (2) Zainteresovani može odbiti ugovor i pošto se dogodio osigurani slučaj.
- (3) Ako je odobrenje odbijeno, ugovornik osiguranja dužuje premiju za period osiguranja u kome je osiguravač obaviješten o odbijanju odobrenja.
- (4) Za obaveze iz osiguranja ne odgovara poslovođa bez naloga koji je obavijestio osiguravača da istupa bez ovlašćenja u ime i za račun drugog.

Osiguranje za tuđi račun ili za račun koga se tiče

Član 1002

- (1) U slučaju osiguranja za tuđi račun ili za račun koga se tiče, obaveze plaćanja premije i ostale obaveze iz ugovora dužan je izvršavati ugovornik osiguranja, ali on ne može vršiti prava iz osiguranja, čak i kad drži polisu, bez pristanka lica čiji je interes osiguran i kome ona pripadaju.
- (2) Ugovornik osiguranja nije dužan da preda polisu zainteresovanom licu dok mu ne budu naknađene premije koje je isplatio osiguravaču, kao i troškovi ugovora.
- (3) Ugovornik osiguranja ima pravo prvenstvene naplate ovih potraživanja iz dugovane naknade, kao i pravo da zahtijeva njihovu isplatu neposredno od osiguravača.
- (4) Osiguravač može istaći svakom korisniku osiguranja za tuđi račun sve prigovore koje po osnovu ugovora ima prema ugovorniku osiguranja.

Zastupnici osiguranja

Član 1003

- (1) Kad osiguravač ovlasti nekog da ga zastupa, a ne odredi obim njegovih ovlašćenja, zastupnik je ovlašćen da u ime i za račun osiguravača zaključuje ugovore o osiguranju, ugovara izmjene ugovora ili produženje njihovog važenja, izda polise osiguranja, naplaćuje premije i da prima izjave upućene osiguravaču.
- (2) Ako je osiguravač ograničio ovlašćenja svog zastupnika, a to ugovorniku osiguranja nije bilo poznato, smatra se kao da ta ograničenja nijesu ni postojala.

Odsjek 3.

OBAVEZA OSIGURANIKA, ODNOSNO UGOVORNIKA OSIGURANJA

I. PRIJAVA OKOLNOSTI ZNAČAJNIH ZA OCJENU RIZIKA

Dužnost prijavljivanja

Član 1004

Ugovornik osiguranja dužan je da prijavi osiguravaču prilikom zaključenja ugovora sve okolnosti koje su od značaja za ocjenu rizika, a koje su mu poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate.

Namjerna netačna prijava ili prećutkivanje

Član 1005

- (1) Ako je ugovornik osiguranja namjerno učinio netačnu prijavu ili namjerno prećutao neku okolnost takve prirode da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je znao za pravo stanje stvari, osiguravač može zahtijevati poništenje ugovora.
- (2) U slučaju poništenja ugovora iz razloga navedenih u stavu 1 ovog člana, osiguravač zadržava naplaćene premije i ima pravo da zahtijeva isplatu premije za period osiguranja u kome je zatražio poništenje ugovora.
- (3) Osiguravačevo pravo da zahtijeva poništenje ugovora o osiguranju prestaje ako on u roku od tri dana od dana saznanja za netačnost prijave ili za prećutkivanje ne izjavi ugovorniku osiguranja da namjerava koristiti to pravo.

Nenamjerna netačnost ili nepotpunost prijave

Član 1006

- (1) Ako je ugovornik osiguranja učinio netačnu prijavu ili je propustio dati dužno obavještenje, a to nije učinio namjerno, osiguravač može, po svom izboru, u roku od mjesec dana od saznanja za netačnost ili nepotpunost prijave, izjaviti da raskida ugovor ili predložiti povećanje premije srazmjerno većem riziku.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana ugovor prestaje po isteku 14 dana od kad je osiguravač svoju izjavu o raskidu saopštio ugovorniku osiguranja, a u slučaju osiguravačevog predloga da se premija poveća, raskid nastupa po samom zakonu ako ugovornik osiguranja ne prihvati predlog u roku od 14 dana od kad ga je primio.
- (3) U slučaju raskida, osiguravač je dužan da vrati dio premije koji otpada na vrijeme do kraja perioda osiguranja.
- (4) Ako se osigurani slučaj dogodio prije nego što je utvrđena netačnost ili nepotpunost prijave, ili poslije toga ali prije raskida ugovora, odnosno prije postizanja sporazuma o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između stope plaćenih premija i stope premija koje bi trebalo platiti prema stvarnom riziku.

Proširenje primjene prethodnih članova

Član 1007

Odredbe prethodnih članova o posljedicama netačne prijave ili prećutkivanja okolnosti od značaja za ocjenu rizika primjenjuju se i u slučajevima osiguranja zaključenih u ime i za račun drugog, ili u korist trećeg, ili za tuđi račun, ili za račun koga se tiče, ako su ova lica znala za netačnost prijave ili prećutkivanje okolnosti od značaja za ocjenu rizika.

Slučajevi u kojima se osiguravač ne može pozivati na netačnost ili nepotpunost prijave

Član 1008

- (1) Osiguravač kome su u času zaključenja ugovora bile poznate ili mu nijesu mogle ostati nepoznate okolnosti koje su od značaja za ocjenu rizika, a koje je ugovornik osiguranja netačno prijavio ili prećutao, ne može se pozivati na netačnost prijave ili prećutkivanja.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju kad je osiguravač saznao za te okolnosti za vrijeme trajanja osiguranja, a nije se koristio zakonskim ovlaštenjima.

II. PLAĆANJE PREMIJE

Dužnost plaćanja i primanja premije

Član 1009

- (1) Ugovornik osiguranja dužan je da plati premiju osiguranja, ali je osiguravač dužan da primi isplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da ona bude plaćena.
- (2) Premija se plaća u ugovorenim rokovima, a ako treba da se isplati odjednom, plaća se prilikom zaključenja ugovora.
- (3) Mjesto plaćanja premije je mjesto u kome ugovornik osiguranja ima svoje sjedište, odnosno prebivalište, ako ugovorom nije određeno neko drugo mjesto.

Posljedice neisplate premije

Član 1010

- (1) Ako je ugovoreno da se premija plaća prilikom zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu ili svotu određenu ugovorom počinje narednog dana od dana uplate premije.
- (2) Ako je ugovoreno da se premija plaća poslije zaključenja ugovora, obaveza osiguravača da isplati naknadu ili svotu određenu ugovorom, počinje od dana određenog u ugovoru kao dana početka osiguranja.
- (3) Ako ugovornik osiguranja premiju koja je dospjela poslije zaključenja ugovora ne plati do dospelosti, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu po isteku roka od 30 dana od dana od kada je ugovorniku osiguranja uručeno preporučeno pismo osiguravača sa obavještenjem o dospelosti premije ali s tim da taj rok ne može isteći prije nego što protekne 30 dana od dospelosti premije.
- (4) Ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu ako premija ne bude plaćena u roku od godine dana od dospelosti.
- (5) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se na osiguranje života.

III. OBAVJEŠTAVANJE OSIGURAVAČA O PROMJENAMA RIZIKA

Povećanje rizika

Član 1011

- (1) Ugovornik osiguranja dužan je da, kad je u pitanju osiguranje imovine, obavijesti osiguravača o svakoj promjeni okolnosti koja može biti od značaja za ocjenu rizika, a kad je u pitanju osiguranje lica, onda samo ako je rizik povećan zbog toga što je osigurano lice promijenilo zanimanje.
- (2) Ugovornik osiguranja je dužan da bez odlaganja obavijesti osiguravača o povećanju rizika, ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom, a ako se povećanje rizika dogodilo bez njegovog učešća, on je dužan da ga obavijesti u roku od 14 dana od kad je za to saznao.
- (3) Ako je povećanje rizika toliko da osiguravač ne bi zaključio ugovor da je takvo stanje postojalo u času njegovog zaključenja, on može raskinuti ugovor.
- (4) Ako je povećanje rizika toliko da bi osiguravač zaključio ugovor samo uz veću premiju da je takvo stanje postojalo u času zaključenja ugovora, on može ugovorniku osiguranja predložiti novu stopu premije.
- (5) Ako ugovornik osiguranja ne pristane na novu stopu premije u roku od 14 dana od prijema predloga nove stope, ugovor prestaje po samom zakonu.

- (6) Ugovor ostaje na snazi i osiguravač se više ne može koristiti ovlaštenjima da predloži ugovorniku osiguranja novu stopu premije ili da raskine ugovor, ako ne iskoristi ta ovlaštenja u roku od mjesec dana od kad je ma na koji način doznao za povećanje rizika, ili ako još prije isteka tog roka na neki način pokaže da pristaje na produženje ugovora (ako primi premiju, isplati naknadu za osigurani slučaj koji se desio poslije tog povećanja i sl.).

Kad se osigurani slučaj dogodi u međuvremenu

Član 1012

Ako se osigurani slučaj dogodi prije nego što je osiguravač obaviješten o povećanju rizika ili pošto je obaviješten o povećanju rizika, ali prije nego što je ugovor raskinuo ili postigao sporazum sa ugovaračem osiguranja o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmjeri između plaćenih premija i premija koje bi trebalo platiti prema povećanom riziku.

Smanjenje rizika

Član 1013

- (1) U slučaju kad se poslije zaključenja ugovora o osiguranju dogodilo smanjenje rizika, ugovornik osiguranja ima pravo da zahtijeva odgovarajuće smanjenje premije, računajući od dana kad je o smanjenju obavijestio osiguravača.
- (2) Ako osiguravač ne pristane na smanjenje premije, ugovornik osiguranja može raskinuti ugovor.

Obaveza obavještavanja o nastupanju osiguranog slučaja

Član 1014

- (1) Osiguranik je dužan da izuzev u slučaju osiguranja života, obavijesti osiguravača o nastupanju osiguranog slučaja najdalje u roku od tri dana od kad je to saznao.
- (2) Ako osiguranik ne izvrši obavezu iz stava 1 ovog člana u određeno vrijeme, dužan je da naknadi osiguravaču štetu koju bi ovaj zbog toga imao.

Ništavost odredaba o gubitku prava

Član 1015

Ništave su odredbe ugovora koje predviđaju gubitak prava na naknadu ili svotu osiguranja, ako osiguranik poslije nastupanja osiguranog slučaja ne izvrši neku od propisanih ili ugovorenih obaveza.

Odsjek 4.

OBAVEZE OSIGURAVAČA

Isplata naknade ili ugovorene svote

Član 1016

- (1) Kad se dogodi osigurani slučaj, osiguravač je dužan da isplati naknadu ili svotu određenu ugovorom u ugovorenom roku koji ne može biti duži od 14 dana, računajući od kada je osiguravač dobio obavještenje da se osigurani slučaj dogodio.
- (2) Ako je za utvrđivanje postojanja osiguravačeve obaveze ili njenog iznosa potrebno izvjesno vrijeme, rok iz stava 1 ovog člana počinje teći od dana kada je utvrđeno postojanje njegove obaveze i njen iznos.

- (3) Ako iznos osiguravačeve obaveze ne bude utvrđen u roku određenom u stavu 1 ovog člana, osiguravač je dužan da, na zahtjev ovlašćenog lica, isplati iznos nespornog dijela svoje obaveze na ime predujma.
- (4) Ako osiguravač ne ispuni svoju obavezu u rokovima iz ovog člana, dužuje osiguraniku zatezne kamate od dana prijema obavještenja o osiguranom slučaju, kao i naknadu štete koja mu je usljed toga nastala.

Isključenje odgovornosti osiguravača u slučaju namjere i prevare

Član 1017

Ako je ugovornik osiguranja, osiguranik ili korisnik izazvao osigurani slučaj namjerno ili prevarom, osiguravač nije obavezan ni na kakva davanja, a suprotna ugovorna odredba nema pravnog dejstva.

Prigovori osiguravača

Član 1018

- (1) Protiv zahtjeva donosioca polise, kao i zahtjeva kog drugog lica koje se na nju poziva, osiguravač može istaći sve prigovore koje ima u vezi sa ugovorom prema licu sa kojim je zaključio ugovor o osiguranju.
- (2) U obaveznom osiguranju od odgovornosti osiguravač ne može protiv odštetnog zahtjeva trećeg lica istaknuti prigovore koje bi mogao isticati prema osiguraniku.
- (3) Izuzetno, protiv zahtjeva trećeg lica u slučaju dobrovoljnog osiguranja od odgovornosti, i zahtjeva nosilaca određenih prava na osiguranoj strani, čije je pravo prešlo po samom zakonu sa uništene ili oštećene osigurane stvari na naknadu iz osiguranja, osiguravač može istaći samo prigovore koji su nastali prije nego što se dogodio osigurani slučaj.

Odsjek 5.

TRAJANJE OSIGURANJA

Početak dejstva osiguranja

Član 1019

- (1) Ako drukčije nije ugovoreno, ugovor o osiguranju proizvodi dejstvo počev od dvadeset četvrtog časa dana koji je u polisi označen kao dan početka trajanja osiguranja, pa sve do završetka posljednjeg dana roka za koji je osiguranje ugovoreno.
- (2) Ako rok trajanja osiguranja nije određen ugovorom, svaka strana može raskinuti ugovor sa danom dospelosti premije, obavještavajući pisanim putem drugu stranu najkasnije tri mjeseca prije dospelosti premije.
- (3) Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina, svaka strana može po proteku ovog roka uz otkazni rok od šest mjeseci, da pisano izjavi drugoj strani da raskida ugovor.
- (4) Ugovorom se ne može isključiti pravo svake strane da raskine ugovor u skladu sa odredbama st. 2 i 3 ovog člana.
- (5) Odredbe ovog člana ne važe za osiguranje života.

Uticaj stečaja na osiguranje

Član 1020

- (1) U slučaju stečaja ugovornika osiguranja, osiguranje se nastavlja, ali svaka strana ima pravo da raskine ugovor o osiguranju u roku od tri mjeseca od otvaranja stečaja, u kom slučaju stečajnoj masi ugovornika pripada dio plaćene premije koji odgovara preostalom vremenu osiguranja.
- (2) U slučaju stečaja osiguravača, ugovor o osiguranju prestaje po isteku 30 dana od otvaranja stečaja.

ODJELJAK 2.

OSIGURANJE IMOVINE

Odsjek 1.

OPŠTE ODREDBE

Interes osiguranja

Član 1021

- (1) Osiguranje imovine može zaključiti svako lice koje ima interes da se ne dogodi osigurani slučaj, pošto bi inače pretrpjelo neki materijalni gubitak.
- (2) Pravo iz osiguranja mogu imati samo lica koja su u času nastanka štete imala materijalni interes da se osigurani slučaj ne dogodi.

Svrha osiguranja imovine

Član 1022

- (1) Osiguranjem imovine obezbjeđuje se naknada za štetu koja bi se desila u imovini osiguranika zbog nastupanja osiguranog slučaja.
- (2) Iznos naknade ne može biti veći od štete koju je osiguranik pretrpio nastupanjem osiguranog slučaja.
- (3) Kod osiguranja usjeva i plodova i ostalih proizvoda zemlje iznos štete utvrđuje se s obzirom na vrijednost koju bi imali u vrijeme sabiranja, ako nije drukčije ugovoreno.
- (4) Punovažne su odredbe ugovora kojima se iznos naknade ograničava na manji iznos od iznosa štete.
- (5) Pri utvrđivanju iznosa štete uzima se u obzir izmakli dobitak samo ako je to ugovoreno.
- (6) Ako se u toku istog perioda osiguranja dogodi više osiguranih slučajeva jedan za drugim, naknada iz osiguranja za svaki od njih određuje se i isplaćuje u potpunosti s obzirom na cijelu svotu osiguranja, bez njenog umanjenja za iznos ranije isplaćenih naknada u tom periodu.
- (7) Ako je ugovorom o osiguranju vrijednost osigurane stvari sporazumno utvrđena, naknada se određuje prema toj vrijednosti, izuzev ako osiguravač dokaže da je ugovorena vrijednost znatno veća od stvarne vrijednosti, a za tu razliku ne postoji opravdan razlog (osiguranje upotrebljavane stvari na vrijednost takve nove stvari, ili osiguranje subjektivne vrijednosti i sl.).

Sprječavanje osiguranog slučaja i spašavanje

Član 1023

- (1) Osiguranik je dužan da preduzme propisane, ugovorene i sve ostale mjere potrebne da se spriječi nastupanje osiguranog slučaja, a ako osigurani slučaj nastupi, dužan je da preduzme sve moguće mjere da se ograniče njegove štetne posljedice.
- (2) Osiguravač je dužan da naknadi troškove, gubitke, kao i druge štete prouzrokovane razumnim pokušajem da se otkloni neposredna opasnost nastupanja osiguranog slučaja, kao i pokušajem da se ograniče njegove štetne posljedice, pa i onda ako su ti pokušaji ostali bez uspjeha.
- (3) Osiguravač je dužan dati ovu naknadu čak i ako ona zajedno sa naknadom štete od osiguranog slučaja prelazi svotu osiguranja.
- (4) Ako osiguranik ne ispuni svoju obavezu sprječavanja osiguranog slučaja ili obavezu spašavanja, a za to nema opravdanja, obaveza osiguravača smanjuje se za onoliko za koliko je nastala veća šteta zbog tog neispunjenja.

Prepuštanje oštećene osigurane stvari

Član 1024

Ako drukčije nije ugovoreno, osiguranik nema pravo da poslije nastupanja osiguranog slučaja prepusti osiguravaču oštećenu stvar i da od njega zahtijeva isplatu pune svote osiguranja.

Propast stvari usljed događaja koji nije predviđen u polisi

Član 1025

- (1) Ako osigurana stvar ili stvar u vezi sa čijom je upotrebom zaključeno osiguranje od odgovornosti propadne za vrijeme perioda osiguranja usljed nekog događaja koji nije predviđen u polisi, ugovor prestaje da važi dalje, a osiguravač je dužan da vrati ugovorniku osiguranja dio premije srazmjerno preostalom vremenu.
- (2) Kad jedna od više stvari obuhvaćenih jednim ugovorom propadne usljed nekog događaja koji nije predviđen u polisi, osiguranje ostaje na snazi i dalje u pogledu ostalih stvari uz potrebne izmjene zbog smanjenja predmeta osiguranja.

Odsjek 2.

OGRANIČENJE OSIGURANIH RIZIKA

Štete pokrивene osiguranjem

Član 1026

- (1) Osiguravač je dužan da naknadi štete nastale slučajno ili krivicom ugovornika osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja, izuzev ako je u pogledu određene štete ova njegova obaveza izričito isključena ugovorom o osiguranju.
- (2) Osiguravač ne odgovara za štetu koju su lica iz stava 1 ovog člana prouzrokovala namjerno i ništava je odredba u polisi koja bi predviđala njegovu odgovornost i u tom slučaju.
- (3) Ukoliko se ostvario osigurani slučaj osiguravač je dužan da naknadi svaku štetu prouzrokovanu od nekog lica za čije postupke osiguranik odgovara po ma kom osnovu, bez obzira na to da li je šteta prouzrokovana nepažnjom ili namjerno.

Šteta prouzrokovana nedostacima osigurane stvari

Član 1027

Osiguravač ne odgovara za štetu na osiguranoj stvari koja potiče od njenih nedostataka, osim ako je drukčije ugovoreno.

Štete prouzrokovane ratnim operacijama i pobunama

Član 1028

- (1) Osiguravač nije dužan da naknadi štete prouzrokovane ratnim operacijama ili pobunama, osim ako je drukčije ugovoreno.
- (2) Osiguravač je dužan da dokaže da je šteta prouzrokovana nekim od ovih događaja.

Odsjek 3.

NADOSIGURANJE I UGOVOR SA VIŠE OSIGURAVAČA

Nadosiguranje

Član 1029

- (1) Ako se pri zaključenju ugovora jedna strana posluži prevarom i tako ugovori svotu osiguranja veću od stvarne vrijednosti osigurane stvari, druga strana može da traži poništenje ugovora.
- (2) Ako je ugovorena svota osiguranja veća od vrijednosti osigurane stvari, a pri tome ni jedna strana nije postupila nesavjesno, ugovor ostaje na snazi, svota osiguranja se snižava do iznosa stvarne vrijednosti osigurane stvari, a premije se srazmjerno smanjuju.
- (3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana savjesni osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na nesmanjenu premiju za tekući period.

Naknadno smanjenje vrijednosti

Član 1030

Ako se osigurana vrijednost smanji za vrijeme trajanja osiguranja, svaka ugovorna strana ima pravo na odgovarajuće sniženje svote osiguranja i premije, počev od dana kada je svoj zahtjev za sniženje saopštila drugoj strani.

Višestruko i dvostruko osiguranje

Član 1031

- (1) Ako je neka stvar osigurana kod dva ili više osiguravača od istog rizika, za isti interes i za isto vrijeme, tako da zbir svota osiguranja ne prelazi vrijednost te stvari (višestruko osiguranje), svaki osiguravač odgovara za izvršenje u potpunosti obaveza nastalih iz ugovora koji je on zaključio.
- (2) Ako zbir svota osiguranja prelazi vrijednost osigurane stvari (dvostruko osiguranje), a pri tome ugovornik osiguranja nije postupio nesavjesno, sva ta osiguranja su punovažna, i svaki osiguravač ima pravo na ugovorenu premiju za period osiguranja u toku, a osiguranik ima pravo da zahtijeva od svakog pojedinog osiguravača naknadu prema ugovoru zaključenom sa njim, ali ukupno ne više od iznosa štete.

- (3) Kad se dogodi osigurani slučaj, ugovornik osiguranja dužan je da obavijesti o tome svakog osiguravača istog rizika i saopšti mu imena i adrese ostalih osiguravača, kao i svote osiguranja pojedinih ugovora zaključenih sa njima.
- (4) Po isplati naknade osiguraniku svaki osiguravač snosi dio naknade u srazmjeri u kojoj stoji svota osiguranja na koju se on obavezao prema ukupnom zbiru svota osiguranja, te osiguravač koji je platio više ima pravo da zahtijeva od ostalih osiguravača naknadu više plaćenog.
- (5) Ako je neki ugovor zaključen bez naznačenja svote osiguranja ili uz neograničeno pokriće smatra se kao ugovor zaključen uz najvišu svotu osiguranja.
- (6) Za dio osiguravača koji ne može da plati, odgovaraju ostali osiguravači srazmjerno svojim djelovima.
- (7) Ako je ugovornik osiguranja zaključio ugovor o osiguranju kojim je nastalo dvostruko osiguranje ne znajući za ranije zaključeno osiguranje, on može, bez obzira na to da li je ranije osiguranje zaključio on ili neko drugi, u roku od mjesec dana od kada je saznao za to osiguranje, da zahtijeva odgovarajuće sniženje svote osiguranja i premije docnijeg osiguranja, ali osiguravač zadržava primljene premije i ima pravo na premiju za tekući period.
- (8) Ako je do dvostrukog osiguranja došlo zbog smanjenja vrijednosti osigurane stvari za vrijeme trajanja osiguranja, ugovornik osiguranja ima pravo na odgovarajuća sniženja svota osiguranja i premija, počev od dana kada je svoj zahtjev za sniženje saopštio osiguravaču.
- (9) Ako je pri nastanku dvostrukog osiguranja ugovornik osiguranja postupio nesavjesno, svaki osiguravač može da traži poništenje ugovora, zadrži primljene premije i zahtijeva nesmanjenu premiju za tekući period.

Saosiguranje

Član 1032

Kad je ugovor o osiguranju zaključen sa više osiguravača koji su se sporazumjeli o zajedničkom snošenju i raspodjeli rizika, svaki osiguravač naznačen u polisi osiguranja odgovara osiguraniku za potpunu naknadu.

Odsjek 4.

PODOSIGURANJE

Član 1033

- (1) Kad se utvrdi da je u početku odnosnog perioda osiguranja vrijednost osigurane stvari bila veća od svote osiguranja, iznos naknade koju duguje osiguravač smanjuje se srazmjerno, izuzev ako je drukčije ugovoreno.
- (2) Osiguravač je dužan dati potpunu naknadu sve do iznosa svote osiguranja, ako je ugovoreno da odnos između vrijednosti stvari i svote osiguranja nema značaja za određivanje iznosa naknade.

Odsjek 5.

PRELAZ UGOVORA I ISPLATA NAKNADE IZ OSIGURANJA DRUGOM

Prelaz ugovora na pribavioca osigurane stvari

Član 1034

- (1) U slučaju otuđenja osigurane stvari, kao i stvari u vezi sa čijom je upotrebom zaključeno osiguranje od odgovornosti, prava i obaveze ugovornika osiguranja prelaze po samom zakonu na pribavioca, osim ako drukčije nije ugovoreno.
- (2) Ako je otuđen samo jedan dio osiguranih stvari koji u pogledu osiguranja ne čine zasebnu cjelinu, ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu u pogledu otuđenih stvari.
- (3) U slučaju kad se zbog otuđenja stvari poveća ili smanji vjerovatnoća nastupanja osiguranog slučaja, primjenjuju se opšte odredbe o povećanju ili smanjenju rizika.
- (4) Ugovornik osiguranja koji ne obavijesti osiguravača da je osigurana stvar otuđena, ostaje u obavezi na plaćanje premija koje dopijevaju i poslije dana otuđenja.
- (5) Osiguravač i pribavilac osigurane stvari mogu odustati od osiguranja uz otkazni rok od 15 dana, s tim što su otkaz dužni podnijeti najdalje u roku od 30 dana od saznanja za otuđenje.
- (6) Ugovor o osiguranju ne može se raskinuti ako je polisa osiguranja izdata na donosioca ili po naredbi.

Dodjeljivanje naknade nosiocima zaloge i drugih prava

Član 1035

- (1) Poslije nastupanja osiguranog slučaja, založna prava i ostala prava koja su ranije postojala na osiguranjoj stvari imaju za predmet dugovanu naknadu, u slučaju osiguranja sopstvene stvari, kao i u slučaju osiguranja tuđih stvari zbog obaveze njihovog čuvanja i vraćanja, i osiguravač ne može isplatiti naknadu osiguraniku bez saglasnosti nosilaca tih prava.
- (2) Nosioци prava iz stava 1 ovog člana mogu zahtijevati neposredno od osiguravača da im u granicama svote osiguranja i prema zakonskom redu isplati njihova potraživanja.
- (3) Ako u času isplate osiguravač nije znao niti je mogao znati za ta prava, izvršena isplata naknade osiguraniku ostaje punovažna.

Odsjek 6.

PRELAZ OSIGURANIKOVIH PRAVA PREMA ODGOVORNOM LICU NA OSIGURAVAČA (SUBROGACIJA)

Član 1036

- (1) Isplatom naknade iz osiguranja prelaze na osiguravača, po samom zakonu, do visine isplaćene naknade sva osiguranikova prava prema licu koje je po ma kom osnovu odgovorno za štetu.
- (2) Ako je krivicom osiguranika onemogućen ovaj prelaz prava na osiguravače, u potpunosti ili djelimično, osiguravač se oslobađa u dogovarajućoj mjeri svoje obaveze prema osiguraniku.
- (3) Prelaz prava sa osiguranika na osiguravača ne može biti na štetu osiguranika, a ako je naknada koju je osiguranik dobio od osiguravača iz bilo kog uzroka niža od štete koju je pretrpio, osiguranik ima pravo da mu se iz sredstava odgovornog lica isplati ostatak naknade prije isplate osiguravačevog potraživanja po osnovu prava koja su prešla na njega.

- (4) Izuzetno od pravila o prelazu osiguranikovih prava na osiguravača, ova prava ne prelaze na osiguravača ako je štetu prouzrokovalo lice u srodstvu u pravoj liniji sa osiguranikom ili lice za čije postupke osiguranik odgovara, ili koje živi sa njim u istom domaćinstvu, ili lice koje je zaposleno kod osiguranika, osim ako su ta lica štetu prouzrokovala namjerno.
- (5) Ako je neko od lica iz stava 4 ovog člana bilo osigurano od odgovornosti, osiguravač može da zahtijeva od njegovog osiguravača naknadu iznosa koji je isplatio osiguraniku.

Odsjek 7.

OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Odgovornost osiguravača

Član 1037

- (1) U slučaju osiguranja od odgovornosti, osiguravač odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treće oštećeno lice zahtijeva njenu naknadu.
- (2) Osiguravač snosi, u granicama svote osiguranja, troškove spora o osiguranikovoju odgovornosti.

Sopstveno pravo oštećenika i direktna tužba

Član 1038

- (1) U slučaju osiguranja od odgovornosti, oštećeno lice može da zahtijeva neposredno od osiguravača naknadu štete koju je pretrpjelo događajem za koji odgovara osiguranik, ali najviše do iznosa osiguravačeve obaveze.
- (2) Oštećeno lice ima, od dana kada se dogodio osigurani slučaj, sopstveno pravo na naknadu iz osiguranja i svaka docnija promjena u pravima osiguranika prema osiguravaču bez uticaja je na pravo oštećenog lica na naknadu.

ODJELJAK 3.

OSIGURANJE LICA

Odsjek 1.

OPŠTE ODREDBE

Utvrđivanje osigurane svote

Član 1039

U ugovorima o osiguranju lica (osiguranje života i osiguranje od nesrećnog slučaja) visina osigurane svote, koju je osiguravač dužan isplatiti kad nastupi osigurani slučaj, utvrđuje se u polisi prema sporazumu ugovornih strana.

Polisa osiguranja života

Član 1040

- (1) Pored sastojaka koje mora imati svaka polisa, u polisi osiguranja života moraju biti naznačeni: ime i prezime lica na čiji se život odnosi osiguranje, datum njegovog rođenja i događaj ili rok od koga zavisi nastanak prava da se zahtijeva isplata osigurane svote.
- (2) Polisa osiguranja života može glasiti na određeno lice ili po naredbi, ali ne može glasiti na donosioca.
- (3) Za punovažnost indosamenta polise po naredbi potrebno je da sadrži ime korisnika, datum indosiranja i potpis indosanta.

Netačna prijava starosti osiguranika

Član 1041

Izuzetno od opštih odredbi ove glave i posljedica netačnih prijava i prećutkivanja okolnosti od značaja za ocjenu rizika, za netačne prijave godina života u ugovorima o osiguranju života važe sljedeća pravila:

- 1) ugovor o osiguranju života je ništav, a osiguravač je dužan da u svakom slučaju vrati sve primljene premije, ako su prilikom njegovog zaključenja netačno prijavljene godine života osiguranika, a njegove stvarne godine života prelaze granicu do koje osiguravač po svojim uslovima i tarifama vrši osiguranje života;
- 2) ako je netačno prijavljeno da osiguranik ima manje godina, a njegove stvarne godine života ne prelaze granicu do koje osiguravač vrši osiguranje života ugovor je punovažan, a osigurana svota se smanjuje u srazmjeri ugovorene premije i premije predviđene za osiguranje života lica osiguranikovih godina;
- 3) kad osiguranik ima manje godina nego što je prijavljeno prilikom zaključenja ugovora, premija se smanjuje na odgovarajući iznos, a osiguravač je dužan da vrati razliku između primljenih premija i premija na koje ima pravo.

Posljedice neplaćanja premije i smanjenje osigurane svote

Član 1042

- (1) Ako ugovornik osiguranja života ne plati neku premiju o dospelosti, osiguravač nema pravo da njenu isplatu traži sudskim putem.
- (2) Ako ugovornik osiguranja na poziv osiguravača, koji mu mora biti dostavljen preporučenim pismom, ne isplati dospjelu premiju u roku određenom u tom pismu, a koji ne može biti kraći od mjesec dana, računajući od kada mu je pismo uručeno, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, osiguravač može samo, ako su dotle plaćene bar tri godišnje premije, izjaviti ugovorniku osiguranja da smanjuje osiguranu svotu na iznos otkupa vrijednosti osiguranja, a u suprotnom slučaju da raskida ugovor.
- (3) Ako se osigurani slučaj dogodio prije raskida ugovora ili smanjenja osigurane svote, smatra se kao da je osigurana svota smanjena odnosno da je ugovor raskinut, prema tome da li su premije bile plaćene bar za tri godine ili ne.

Osiguranje trećeg lica

Član 1043

- (1) Osiguranje života može se odnositi na život ugovornika osiguranja, a može se odnositi i na život nekog trećeg.

- (2) Odredba stava 1 ovog člana važi i za osiguranje od nesrećnog slučaja.
- (3) Ako se osiguranje odnosi na slučaj smrti nekog trećeg, za punovažnost ugovora potrebna je njegova pisana saglasnost data u polisi ili u odvojenom pisanu, prilikom potpisivanja polise, sa naznačenjem osigurane svote.

Osiguranje za slučaj smrti maloljetnika i lica lišenih poslovne sposobnosti

Član 1044

- (1) Ništavo je osiguranje za slučaj smrti trećeg lica mlađeg od četrnaest godina života, kao i lica potpuno lišenog poslovne sposobnosti, a osiguravač je dužan da vrati ugovorniku osiguranja sve premije primljene po osnovu takvog ugovora.
- (2) Za punovažnost osiguranja za slučaj smrti trećeg lica starijeg od četrnaest godina života potrebna je pisana saglasnost njegovog zakonskog zastupnika, kao i pisana saglasnost svakog osiguranog lica.

Kumuliranje naknade za osigurane svote

Član 1045

- (1) U osiguranju lica, osiguravač koji je isplatio osiguranu svotu ne može imati ni po kom osnovu pravo na naknadu od trećeg lica odgovornog za zastupanje osiguranog slučaja.
- (2) Pravo na naknadu od trećeg lica odgovornog za nastupanje osiguranog slučaja pripada osiguraniku, odnosno korisniku, nezavisno od njegovog prava na osiguranu svotu.
- (3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na slučaj kad je osiguranje od posljedice nesrećnog slučaja ugovoreno kao osiguranje od odgovornosti.

Odsjek 2.

ISKLUČENI RIZICI

Samoubistvo osiguranika

Član 1046

- (1) Ugovorom o osiguranju za slučaj smrti nije obuhvaćen rizik samoubistva osiguranika ako se desilo u prvoj godini osiguranja.
- (2) U slučaju da se samoubistvo dogodilo u roku od tri godine od dana zaključenja ugovora osiguravač nije dužan da isplati korisniku osiguranu svotu, nego samo matematičku rezervu ugovora.

Namjerno ubistvo osiguranika

Član 1047

Osiguravač se oslobađa obaveze da korisniku isplati osiguranu svotu ako je ovaj namjerno izazvao smrt osiguraniku, ali je dužan da, ako su dotle bile uplaćene bar tri godišnje premije, isplati matematičku rezervu ugovora ugovorniku osiguranja, a ako je on osiguranik, njegovim nasljednicima.

Namjerno prouzrokovanje nesrećnog slučaja

Član 1048

Osiguravač se oslobađa obaveze iz ugovora o osiguranju od nesrećnog slučaja ako je osiguranik namjerno prouzrokovao nesrećni slučaj.

Ratne operacije

Član 1049

- (1) Ako je smrt osiguranika prouzrokovana ratnim operacijama, osiguravač, ako što drugo nije ugovoreno, nije dužan da isplati korisniku osiguranu svotu, ali je dužan da isplati mu matematičku rezervu iz ugovora.
- (2) Ako nije što drugo ugovoreno, osiguravač se oslobađa obaveze iz ugovora o osiguranju od nesrećnog slučaja, ako je nesrećni slučaj prouzrokovao ratnim operacijama.

Ugovorno isključenje rizika

Član 1050

Ugovorom o osiguranju za slučaj smrti ili od nesrećnog slučaja mogu biti isključeni iz osiguranja i drugi rizici.

Odsjek 3.

PRAVA UGOVORNIKA OSIGURANJA PRIJE NASTUPANJA OSIGURANOG SLUČAJA

Otkup

Član 1051

- (1) Na zahtjev ugovornika osiguranja života zaključenog za cio život osiguranika, osiguravač je dužan da mu isplati otkupnu vrijednost polise, ako su dotle plaćene bar tri godišnje premije.
- (2) U polisi moraju biti navedeni uslovi pod kojima ugovornik može zahtijevati isplatu njene otkupne vrijednosti, kao i način kako se ta vrijednost izračunava, saglasno uslovima osiguranja.
- (3) Pravo zahtijevati otkup ne mogu vršiti povjerioci ugovornika osiguranja, kao ni korisnik osiguranja, ali će otkupna vrijednost biti isplaćena korisniku na njegov zahtjev, ako je određivanje korisnika neopozivo.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, otkup polise može zahtijevati povjerilac kome je polisa predata u zalogu, ako potraživanje radi čijeg je osiguranja data zaloga ne bude namireno o dospelosti.

Predujam

Član 1052

- (1) Na traženje ugovornika osiguranja života zaključenog za cio život osiguranika, može mu osiguravač isplatiti unaprijed dio osigurane svote do visine otkupne vrijednosti polise, koju ugovornik osiguranja može vratiti docnije.
- (2) Na primljeni predujam ugovornik osiguranja dužan je da plaća određenu kamatu.
- (3) Ako ugovornik osiguranja zadocni sa plaćanjem dospjele kamate, postupiće se kao da je zahtijevao otkup.

- (4) U polisi osiguranja moraju biti navedeni uslovi davanja predujma, mogućnost da se iznos primljen na ime predujma vrati osiguravaču, visina kamatne stope, posljedice neplaćanja dospelje kamate, kako je određeno uslovima osiguranja.

Zalaganje polise

Član 1053

- (1) Polisa osiguranja života može biti data u zalogu.
- (2) Zalaganje polise ima dejstvo prema osiguravaču samo ako je pisano obaviješten da je polisa založena određenom povjeriocu.
- (3) Kad polisa glasi po naredbi, zalaganje se vrši indosamentom.

Odsjek 4.

OSIGURANJE ŽIVOTA U KORIST TREĆEG LICA

Određivanje korisnika

Član 1054

- (1) Ugovornik osiguranja života može u ugovoru, kao i nekim docnijim pravnim poslom, pa i testamentom, odrediti lice kome će pripasti prava iz ugovora (korisnik).
- (2) Ako se osiguranje odnosi na život nekog drugog lica, za određivanje korisnika potrebna je i njegova pisana saglasnost.
- (3) Korisnik ne mora biti određen po imenu, dovoljno je ako akt sadrži nužne podatke za njegovo određivanje.
- (4) Kad su za korisnike određena djeca ili potomci, korist pripada i onima koji su rođeni docnije, a korist namijenjena suprugu pripada licu koje je bilo u braku sa osiguranikom u času njegove smrti.

Podjela koristi između više korisnika

Član 1055

Kad su za korisnike određena djeca, potomci i uopšte nasljednici, ako ugovornik osiguranja nije odredio kako će se izvršiti podjela između njih, podjela će se izvršiti srazmjerno njihovim nasljedničkim djelovima, a ako korisnici nijesu nasljednici, osigurana svota biće podijeljena na jednake djelove.

Opozivanje odredbe o određivanju korisnika

Član 1056

- (1) Odredbu kojom se korist iz osiguranja dodjeljuje određenom licu, može opozvati samo ugovornik osiguranja, i to njegovo pravo ne mogu vršiti ni njegovi povjerioci, ni njegovi zakonski nasljednici.
- (2) Ugovornik osiguranja može opozvati odredbu o koristi sve dok korisnik ne izjavi na ma koji način da je prima, kad ona postaje neopoziva.
- (3) Ugovornik može opozvati odredbu o koristi i poslije izjave korisnika da je prima, ako je korisnik pokušao ubistvo osiguranika, a ako je korist dodijeljena bez naknade, za opozivanje važe i odredbe o opozivanju poklona.
- (4) Smatra se da je korisnik odbio namijenjenu korist, ako se poslije smrti ugovornika osiguranja na poziv njegovih nasljednika ne izjasni u roku od mjesec dana da je prima.

(5) Ništava je izjava kojom se određuje da je određivanje korisnika osiguranja neopozivo.

Sopstveno i neposredno pravo korisnika

Član 1057

- (1) Osigurana svota koja treba da bude isplaćena korisniku ne ulazi u zaostavšinu ugovornika osiguranja, pa ni kad su za korisnike određeni njihovi nasljednici.
- (2) Pravo na osiguranu svotu ima samo korisnik, i to od samog zaključenja ugovora o osiguranju, i bez obzira na to kako je i kada određen za korisnika, i nezavisno od toga da li je izjavio svoje prihvatanje prije ili poslije smrti osiguranika, te se može obratiti neposredno osiguravaču sa zahtjevom da mu se isplati osigurana svota.
- (3) Ako je ugovornik osiguranja odredio za korisnika svoju djecu, svoje potomke, ili nasljednike, svakom tako određenom korisniku pripada pravo na odgovarajući dio osigurane svote i ako se odrekne nasljeđa.

Povjerioci ugovornika osiguranja i osiguranika

Član 1058

- (1) Povjerioci ugovornika osiguranja i osiguranika nemaju nikakvo pravo na osiguranu svotu ugovorenu za korisnika.
- (2) Ako su premije koje je uplatio ugovornik osiguranja bile nesrazmjerno velike prema njegovim mogućnostima u času kad su bile uplaćene, njegovi povjerioci mogu zahtijevati da im se preda dio premija koji premaše njegove mogućnosti, ako su ispunjeni uslovi pod kojima povjerioci imaju pravo na pobijanje dužnikovih pravnih radnji.

Ustupanje osigurane svote

Član 1059

Svoje pravo na osiguranu svotu može korisnik prenijeti na drugog i prije osiguranog slučaja, ali mu je zato potreban pisani pristanak ugovornika osiguranja, u kome mora biti navedeno ime lica na koje se pravo prenosi, a ako se osiguranje odnosi na život nekog drugog lica, potreban je isti takav pristanak i tog lica.

Kad određeni korisnik umre prije dospelosti

Član 1060

Kad lice koje je bez naknade određeno za korisnika umre prije dospelosti osigurane glavnice ili rente, korist iz osiguranja ne pripada njegovim nasljednicima, nego narednom korisniku, a ako ovaj nije određen, onda imovini ugovornika osiguranja.

Osiguranje za slučaj smrti bez određenog korisnika

Član 1061

Ako ugovornik osiguranja za slučaj smrti ne odredi korisnika, ili ako odredba o određivanju korisnika ostane bez dejstva zbog opozivanja, ili zbog odbijanja određenog lica, ili iz kog drugog uzroka, a ugovornik osiguranja ne odredi drugog korisnika, osigurana svota pripada imovini ugovornika osiguranja i kao njen dio prelazi sa ostalim njegovim pravima na njegove nasljednike.

Savjesna isplata osigurane svote neovlašćenom licu

Član 1062

- (1) Kad osiguravač isplati osiguranu svotu licu koje bi na nju imalo pravo da ugovornik osiguranja nije odredio korisnika, on se oslobađa obaveze iz ugovora o osiguranju ako u času izvršene isplate nije znao niti je mogao znati da je korisnik određen testamentom, ili nekim drugim aktom koji mu nije dostavljen, a korisnik ima pravo da zahtijeva vraćanje od lica koje je primilo osiguranu svotu.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju promjene korisnika.

4. POSREDOVANJE U OSIGURANJU

4.1. ZAKON O OSIGURANJU

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 078/06 od 22.12.2006, 019/07 od 02.04.2007, "Službeni list Crne Gore", br. 053/09 od 07.08.2009, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 045/12 od 17.08.2012, 006/13 od 31.01.2013, 055/16 od 17.08.2016, 146/21 od 31.12.2021)

VI. POSREDOVANJE I ZASTUPANJE I DRUGE USLUGE U OSIGURANJU

1. Posredovanje u osiguranju

Poslovi posredovanja u osiguranju

Član 51

Poslovi posredovanja u osiguranju, u smislu ovog zakona, su poslovi dovođenja u vezu budućeg osiguranika, odnosno ugovornika osiguranja sa društvom za osiguranje radi zaključenja ugovora o osiguranju, odnosno obavljanje pripremnih poslova radi zaključivanja ugovora o osiguranju, kao i pružanje pomoći pri ostvarivanju prava iz ugovora o osiguranju, a naročito pri rješavanju odštetnih zahtjeva prema društvu za osiguranje.

Pored poslova iz stava 1 ovog člana društvo za posredovanje u osiguranju može pružati i intelektualne i tehničke usluge u vezi sa poslovima osiguranja, u skladu sa propisom regulatornog organa.

Bliži način obavljanja poslova posredovanja u osiguranju iz stava 1 ovog člana i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga iz stava 2 ovog člana, utvrđuje regulatorni organ.

Društvo za posredovanje u osiguranju

Član 52

Poslove posredovanja u osiguranju, kao jedinu djelatnost, obavlja društvo za posredovanje u osiguranju koje je dobilo dozvolu regulatornog organa za obavljanje tih poslova u skladu sa ovim zakonom.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne može obavljati poslove zastupanja u osiguranju.

Zabrana posredovanja u osiguranju

Član 53

Društvo za posredovanje u osiguranju ne može posredovati radi zaključenja ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje, koje nije dobilo dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja.

Naziv društva za posredovanje u osiguranju

Član 54

Naziv društva za posredovanje u osiguranju mora sadržati i naznaku djelatnosti "posredovanje u osiguranju".

Osnivanje društva za posredovanje u osiguranju

Član 55

Društvo za posredovanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 56

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju podnose regulatornom organu osnivači društva za posredovanje u osiguranju ili u njihovo ime lice koje oni ovlaste.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) spisak akcionara, odnosno vlasnika udjela sa podacima iz člana 30 stav 2 tač. 7 i 8 ovog zakona;
- 4) dokaz da fizička lica koja su predložena za odbor direktora i izvršnog direktora ispunjavaju uslove iz člana 30 ovog zakona;
- 5) podaci o najmanje dva lica koja će biti zaposlena u društvu, a koja imaju ovlaštenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, sa predugovorima o radu i sa ličnim podacima lica koje će biti odgovorno za poslove posredovanja u osiguranju;
- 6) izjava o povezanosti po osnovu učešća u kapitalu, odnosno pravu glasa u društvima za osiguranje, reosiguranje, društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju;
- 7) poslovni plan za naredne tri godine,
- 8) dokazi o posjedovanju poslovnog prostora za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonom, kao i kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti koja prati poslovni plan društva;
- 9) drugi dokazi i podaci po zahtjevu regulatornog organa.

Bliže dokaze o ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 57

O zahtjevu za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju iz člana 56 ovog zakona, regulatorni organ odlučuje rješenjem, u roku od 90 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se voditi upravni spor.

Registracija društva

Član 58

Osnivači društva za posredovanje u osiguranju dužni su da, u roku od 60 dana od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, podnesu prijavu za registraciju u CRPS.

Uz prijavu za registraciju podnosi se i dozvola za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Društvo za posredovanje u osiguranju dužno je da rješenje o registraciji dostavi regulatornom organu, u roku od sedam dana od dana prijema rješenja.

Osiguranje od odgovornosti

Član 58a

Društvo za posredovanje u osiguranju dužno je da ima zaključeno osiguranje od odgovornosti za štete koje mogu nastati obavljanjem djelatnosti na iznos od najmanje 200.000 eura za svaku štetu ili 250.000 eura agregatno za godinu dana.

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada, na predlog regulatornog organa.

Oduzimanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju

Član 59

Regulatorni organ će oduzeti društvu za posredovanje u osiguranju dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju, ako:

- 1) društvo za posredovanje u osiguranju prestane da ispunjava neki od uslova pod kojima se dobija dozvola za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju;
- 2) je poslovanjem društva za posredovanje u osiguranju ugrožen interes osiguranika ili je utvrđeno nepoštovanje zakona i drugih propisa;
- 3) društvo za posredovanje u osiguranju posreduje za društvo za osiguranje koje nema dozvolu za obavljanje poslova osiguranja;
- 4) je dozvola dobijena navođenjem lažnih podataka;
- 5) društvo za posredovanje krši obavezu blagovremenog izvještavanja regulatornog organa ili ne postupa u skladu sa izrečenim mjerama za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti.

Promjena djelatnosti i dobrovoljna likvidacija

Član 59a

Društvo za posredovanje u osiguranju koje namjerava da promijeni djelatnost i time prestane biti subjekt nadzora u smislu ovog zakona, dužno je da prije promjene statuta o tome dostavi obavještenje regulatornom organu, najmanje 30 dana, prije dana donošenja odluke.

Regulatorni organ će, po prijemu obavještenja iz stava 1 ovog člana, po službenoj dužnosti rješenjem ukinuti dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Radi donošenja odluke o pokretanju dobrovoljne likvidacije u društvu za posredovanje u osiguranju nije potrebna prethodna saglasnost regulatornog organa.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, društvo za posredovanje u osiguranju, dužno je da o odluci o pokretanju dobrovoljne likvidacije obavijesti regulatorni organ, najmanje 60 dana prije dana donošenja odluke.

Ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju (ovlašćeni posrednici)

Član 60

Poslove posredovanja u osiguranju u društvu za posredovanje u osiguranju mogu obavljati samo lica koja imaju ovlašćenje regulatornog organa (u daljem tekstu: ovlašćeni posrednici).

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana može se izdati licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da ima potpunu poslovnu sposobnost;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 2) da je položilo stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju;
- 3) da mu pravosnažnom sudskom odlukom nije izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti;
- 4) da nije pravosnažno bezuslovno osuđivano za krivična djela protiv imovine ili privrede na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca.

Stručni ispit iz stava 2 tačka 2 ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje regulatorni organ.

Sadržaj i način polaganja ispita iz stava 2 tačka 2 ovog člana utvrđuje se propisom regulatornog organa.

Regulatorni organ će izdati ovlaštenje za posredovanje u osiguranju i stranom fizičkom licu koje ispunjava uslove iz stava 2 tač. 1, 3 i 4 ovog člana i koje ima ovlaštenje za posredovanje izdato od nadležnog organa strane države.

Oduzimanje ovlaštenja

Član 61

Regulatorni organ će oduzeti ovlaštenje za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju licu koje:

- 1) je ovlaštenje dobilo na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove iz člana 60 stav 2 ovog zakona;
- 3) prekrši odredbe ovog zakona kojima se uređuje obavljanje posredovanja u osiguranju.

Posebna obaveza društva za posredovanje u osiguranju

Član 62

Društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno ovlašćeni posrednik u osiguranju dužan je da obavlja djelatnost osiguranja, odnosno poslove osiguranja na način kojim štiti interese ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika.

U izvršavanju obaveze iz stava 1 ovog člana, lice iz stava 1 ovog člana dužno je naročito da:

- 1) izradi odgovarajuću analizu rizika i predloži odgovarajuće pokriće;
- 2) pisano obrazloži predlog koji je dalo u pogledu izbora društva za osiguranje;
- 3) posreduje, radi pregovaranja o zaključenju ugovora o osiguranju sa društvom za osiguranje u skladu sa zahtjevom budućeg ugovornika osiguranja koji se odnosi na osiguravajuće pokriće;
- 4) obavijesti društvo za osiguranje da osiguranik traži ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju i da osiguraniku ponudi uslove osiguranja i upozna ga sa pravilima za izračunavanje premije;
- 5) provjeri sadržaj polise osiguranja;
- 6) pruži pomoć osiguraniku za vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, prije i poslije nastupanja osiguranog slučaja, a naročito da se stara da osiguranik u utvrđenim rokovima izvrši radnje koje su od značaja za očuvanje, odnosno ostvarivanje prava iz ugovora o osiguranju;
- 7) prati izvršavanje ugovora o osiguranju koji je osiguranik zaključio uz njegovo posredovanje;
- 8) stalno provjerava ugovore o osiguranju i izradi predlog za izmjenu zaključenog ugovora o osiguranju, radi obezbjeđenja veće sigurnosti osiguranika.

Analiza iz stava 2 tačka 1 ovog člana izrađuje se u pisanoj formi, upoređivanjem više odgovarajućih ugovora o osiguranju koji su dostupni na tržištu, radi davanja odgovarajućih preporuka za zaključivanje ugovora o osiguranju kojim će ugovornik ostvariti svoje potrebe i zahtjeve.

Društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno posrednik u osiguranju dužan je da prilikom obavljanja poslova posredovanja u osiguranju štiti interese društva za osiguranje koje je dužan da štiti ugovornik osiguranja prije ili nakon zaključivanja ugovora o osiguranju.

Lica iz stava 4 ovog člana dužna su da obavijeste društvo za osiguranje o svim rizicima koji su im poznati, odnosno koji su im morali biti poznati.

Sredstva koja osiguranik plati društvu za posredovanje u vezi sa ugovorom o osiguranju smatraju se uplaćenim društvu za osiguranje, a sredstva namijenjena osiguraniku koja društvo za osiguranje uplati društvu za posredovanje smatraće se uplaćenim osiguraniku na dan kada ih osiguranik primi.

Konflikt interesa

Član 63

Društvo za posredovanje u osiguranju je dužno da upozna osiguranika sa svim pravnim i ekonomskim odnosima sa društvom za osiguranje koji utiču na nepristrasnost društva za posredovanje u osiguranju u ispunjavanju obaveza prema osiguraniku.

Pod pravnim i ekonomskim odnosima iz stava 1 ovog člana smatraju se naročito odredbe ugovora o posredovanju zaključenog između društva za posredovanje u osiguranju i društva za osiguranje, na osnovu kojih je društvo za posredovanje u osiguranju:

- 1) dužno posredovati isključivo u zaključenju ugovora o osiguranju sa određenim društvom za osiguranje;
- 2) ugovorilo pravo na uvećanu proviziju u odnosu na uobičajenu proviziju za posredovanje kod određenih vrsta osiguranja.

Shodna primjena

Član 64

Odredbe čl. 36 i 37 ovog zakona, koje se odnose na društva za osiguranje, shodno se primjenjuju i na društva za posredovanje u osiguranju.

4. Izuzeci od primjene odredaba o posredovanju odnosno zastupanju u osiguranju

Lica na koja se ne primjenjuju odredbe o posredovanju i zastupanju

Član 81a

Odredbe čl. 51 do 81 ovog zakona ne primjenjuju se na lica čija osnovna djelatnost nije posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju koja obavljaju poslove posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju radi zaključivanja ugovora o osiguranju:

- 1) za čije je zaključenje potrebno poznavanje samo one vrste osiguranja na koju se ugovor odnosi;
- 2) koji ne pokriva životno osiguranje, odnosno osiguranje odgovornosti;
- 3) koji je dopuna uz proizvod ili uslugu i pokriva:
 - rizik kvara, gubitka ili oštećenja proizvoda ili stvari,
 - rizik oštećenja ili gubitka prtljaga i ostalih opasnosti u vezi sa putovanjem koje je bilo rezervisano preko turističke agencije čak i ako osiguranje sadrži odredbe o životnom osiguranju ili osiguranju odgovornosti, pod uslovom da su te odredbe dopunske uz osiguranje koje pokriva glavni rizik u vezi sa tim putovanjem;

4) iznos godišnje premije osiguranja nije veći od 500,00 eura i ako ugovor o osiguranju, uključujući produženja, nije zaključen na period duži od pet godina.

5. Posebne odredbe o obavljanju poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju i o pružanju informacija u cilju zaštite potrošača

Naplata provizije

Član 81b

Društvo za posredovanje u osiguranju ne smije da od ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika zahtijeva plaćanje provizije ili druge naknade, osim ako ugovorom zaključenim sa ugovornikom osiguranja nije izričito drukčije ugovoreno.

Društvo za posredovanje u osiguranju pravo na proviziju stiče od dana početka važenja ugovora o osiguranju.

Ako je ugovorom s ugovornikom osiguranja izričito ugovoreno da društvo za posredovanje u osiguranju ima pravo na proviziju ili drugu naknadu, društvo za posredovanje u osiguranju ne smije da od osiguravača zahtijeva proviziju ili drugu naknadu po tom ugovoru o osiguranju.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne smije naknadno dogovoriti promjenu načina obračuna, odnosno visine provizije za zaključene ugovore o osiguranju u kojima je posredovalo.

Zastupnik u osiguranju ne smije da od ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika naplati premiju osiguranja niti drugu naknadu u svoje ime i za svoj račun.

Informacije koje ugovorniku osiguranja pruža posrednik, odnosno zastupnik u osiguranju

Član 81c

Ovlašćeni posrednik, odnosno ovlašćeni zastupnik dužan je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju, kao i prilikom izmjena, dopuna ili obnavljanja ugovora, ugovorniku osiguranja pruži sljedeće podatke:

- 1) svoje ime, prezime i adresu;
- 2) registar u koji je upisan, sa brojem upisa i adresom registra;
- 3) naziv društva za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, kod kojeg je zaposlen;
- 4) naziv i sjedište društva za osiguranje s kojim ima zaključen ugovor;
- 5) o sopstvenom, odnosno udjelu društva za posredovanje ili zastupanje u osiguranju u kapitalu ili glasačkim pravima društva za osiguranje za koje posreduje, odnosno koje zastupa, ako je udio veći od 10%;
- 6) o udjelu društva za osiguranje, odnosno matičnog društva za osiguranje u kapitalu ili glasačkim pravima društva za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, ako je udio veći od 10%;
- 7) o pravu na prigovor i načinu rješavanja sporova između korisnika usluga i davaoca usluga.

Podaci iz stava 1 ovog člana daju se pisano ili na trajnom mediju dostupnom ugovorniku osiguranja, na pregledan način razumljiv ugovorniku osiguranja i na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, ako nije drukčije ugovoreno.

Podaci iz stava 2 ovog člana mogu se dati usmeno, na zahtjev ugovornika osiguranja ili u slučaju kada je pokriće rizika potrebno obezbijediti bez odlaganja, u kom slučaju je lice iz stava 1 ovog člana dužno da te podatke pruži neposredno nakon zaključenja ugovora o osiguranju na način utvrđen stavom 2 ovog člana.

Informacije koje ugovorniku pruža društvo za osiguranje

Član 81d

Društvo za osiguranje dužno je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju, ugovornika upozna sa opštim i posebnim uslovima osiguranja i pruži informacije o:

- 1) nazivu društva, pravno-organizacionom obliku i sjedištu i nazivu podružnice koja zaključuje ugovor;
- 2) vremenu važenja ugovora;
- 3) načinu i uslovima za raskid ugovora;
- 4) visini premije osiguranja, načinu plaćanja premije osiguranja, visini doprinosa, poreza i drugih troškova koji se zaračunavaju pored premije osiguranja i ukupnom iznosu uplata;
- 5) roku u kome ponuda obavezuje društvo za osiguranje;
- 6) pravu na raskid i uslovima za raskid ugovora odnosno odstupanju od ugovora;
- 7) načinu rješavanja prigovora;
- 8) pravu koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju;
- 9) informaciju da ugovornik osiguranja može odustati od individualnog ugovora o životnom osiguranju najkasnije u roku od 30 dana, od dana prijema obavještenja društva za osiguranje o zaključenju ugovora, pri čemu ugovornik osiguranja ne snosi obaveze koje proizilaze iz tog ugovora.

Prije zaključivanja ugovora o životnom osiguranju, pored podataka iz stava 1 ovog člana, ugovorniku osiguranja obavezno se pružaju i sljedeće informacije:

- 1) osnovica i kriterijumi za učešće u dobiti i način i rokovi isplate;
- 2) tabela otkupnih vrijednosti;
- 3) pravo na kapitalizaciju ugovora o životnom osiguranju i pravo iz tog osiguranja;
- 4) poreski propisi koji se odnose na životno osiguranje;
- 5) za ugovore kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicioni rizik (unit-link osiguranje), prospekt fonda i strukturu ulaganja.

Ako u toku trajanja ugovora nastupe promjene opštih ili posebnih uslova ili dođe do promjene informacija iz st. 1 i 2 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti ugovornika osiguranja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova, odnosno o promjeni informacija.

Društvo za osiguranje dužno je da jednom godišnje pisano obavijesti ugovornika osiguranja o stanju učešća u dobiti.

Obavještenja sa informacijama iz st. 1 do 4 ovog člana dostavljaju se ugovorniku osiguranja u pisanoj formi, na pregledan i razumljiv način, na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Društvo za osiguranje dužno je da licima koja za to društvo obavljaju poslove zastupanja u osiguranju i posrednicima u osiguranju kojima daju ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju blagovremeno stave na raspolaganje informacije o proizvodu osiguranja.

Na pružanje informacija u skladu sa ovim članom u dijelu koji nije uređen ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

Bliži sadržaj i način pružanja informacija iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Način rješavanja prigovora u društvima za osiguranje

Član 81e

Društvo za osiguranje dužno je da utvrdi interna pravila za uspostavljanje i funkcionisanje sektora za rješavanje prigovora ugovornika osiguranja odnosno osiguranika.

Marketinške aktivnosti i informacije

Član 81f

Marketinške aktivnosti i informacije o društvima za osiguranje i proizvodima koje nude na tržištu moraju da sadrže jasne, istinite i potpune informacije koje se zasnivaju na vjerodostojnim podacima.

Marketinškim informacijama smatraju se sve informacije saopštene potencijalnim potrošačima putem oglasa u štampi, radiju, televiziji, putem ličnih posjeta, telefonskih poziva, internet stranice i elektronskih medija ili na drugi način iz kojeg proizilazi namjera promocije.

Prilikom pružanja informacija iz stava 1 ovog člana društva za osiguranje:

- ne smiju da prikrivaju ili prikazuju informacije iz stava 1 ovog člana na način koji potencijalnog potrošača dovodi u zabludu;
- moraju da navedu potpun, tačan, jasan i istinit opis proizvoda, propisane obaveze, projekciju prihoda i mogućnost gubitka, kao i opis rizika koji iz takvog proizvoda proizilazi;
- ne smiju da navode lažne ili neprovjerene pokazatelje o poslovanju društva za osiguranje, njegovom položaju na tržištu i proizvodima koje nudi;
- moraju da obezbijede da sve informacije po svom izgledu, sadržaju i obliku budu istovjetno predstavljene.

Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi da informacije koje daju druga pravna lica, a u koje su uključene i informacije o tom društvu i proizvodima koje nudi, budu u skladu sa ovim zakonom.

Na marketinške aktivnosti i informacije u dijelu koji nije uređen ovim zakonom, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

5. ZASTUPANJE U OSIGURANJU

5.1. ZAKON O OSIGURANJU

2. Zastupanje u osiguranju

Poslovi zastupanja u osiguranju

Član 65

Poslovi zastupanja u osiguranju, u smislu ovog zakona, su poslovi pokretanja, predlaganja, pripreme i zaključivanja ugovora o osiguranju, u ime i za račun društva za osiguranje.

Zastupanje u osiguranju, kao jedinu djelatnost, obavlja društvo za zastupanje u osiguranju ili preduzetnik - zastupnik u osiguranju koji ima dozvolu regulatornog organa za obavljanje tih poslova.

Pored poslova iz stava 1 ovog člana društvo za zastupanje u osiguranju i preduzetnik - zastupnik u osiguranju može pružati i intelektualne i tehničke usluge u vezi sa poslovima osiguranja, u skladu sa propisom regulatornog organa.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, poslovima zastupanja u osiguranju iz stava 1 ovog člana mogu se baviti i banke, kojima je Centralna banka izdala odobrenje u skladu sa zakonom, a na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Poslovi zastupanja iz stava 4 ovog člana, obavljaju se na osnovu ugovora o zastupanju zaključenog između banke i društva za osiguranje, odvojeno od ostalih bankarskih poslova i mogu ih obavljati samo lica zaposlena u banci koja posjeduju ovlaštenje regulatornog organa za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju.

Na ugovor o zastupanju kojim se bliže uređuju poslovi zastupanja iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Društvo za osiguranje vodi evidenciju lica sa kojima ima zaključene ugovore o zastupanju u osiguranju.

Bliži način obavljanja poslova zastupanja u osiguranju iz stava 1 ovog člana i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga iz stava 3 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Ograničenje zastupanja u osiguranju

Član 66

Društvo za zastupanje u osiguranju, preduzetnik - zastupnik u osiguranju i banka koja ima saglasnost za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju mogu da obavljaju poslove zastupanja u osiguranju za jedno društvo za osiguranje.

Izuzetno, lica iz stava 1 ovog člana mogu da obavljaju poslove zastupanja za više društava za osiguranje za proizvode koji međusobno nijesu konkurentni, a za proizvode koji su međusobno konkurentni samo uz pisanu saglasnost tih društava za osiguranje.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da u svojim poslovnim prostorijama, na vidnom mjestu, istakne naziv društva za osiguranje koje zastupa.

Naziv društva za zastupanje u osiguranju i zastupnika u osiguranju

Član 67

Naziv društva za zastupanje u osiguranju, odnosno zastupnika u osiguranju mora sadržati i naznaku djelatnosti "zastupanje u osiguranju".

Osnivanje društva za zastupanje u osiguranju

Član 68

Društvo za zastupanje u osiguranju osniva se kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću.

Zahtjev za izdavanje dozvole društvu za zastupanje u osiguranju

Član 69

Zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju podnose regulatornom organu osnivači društva za zastupanje u osiguranju ili u njihovo ime lice koje oni ovlaste.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se:

- 1) osnivački akt;
- 2) predlog statuta;
- 3) spisak akcionara, odnosno vlasnika udjela, sa podacima iz člana 30 stav 2 tač. 7 i 8 ovog zakona;
- 4) dokazi da fizička lica koja su predložena za članove organa društva ispunjavaju uslove iz člana 30 ovog zakona;
- 5) podaci za najmanje dva lica koja posjeduju ovlašćenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju koja će biti zaposlena u društvu i ime lica koje će biti odgovorno za poslove zastupanja u osiguranju;
- 6) izjava o povezanosti po osnovu učešća u kapitalu, odnosno pravu glasa u društvima za osiguranje, reosiguranje, društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju;
- 7) predugovor, odnosno ugovor o zastupanju sa društvom za osiguranje, koji sadrži odredbu o pravu društva za osiguranje na nadzor nad izvršavanjem tog ugovora;
- 8) poslovni plan za naredne tri godine;
- 9) dokazi o posjedovanju poslovnog prostora za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonom, kao i kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti koja prati poslovni plan društva,
- 10) drugi dokazi i podaci po zahtjevu regulatornog organa.

Bliže dokaze o ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Dozvola za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Član 70

Na izdavanje, oduzimanje i ukidanje dozvole, promjenu djelatnosti i dobrovoljnu likvidaciju društva za zastupanje u osiguranju shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole društvu za posredovanje u osiguranju.

Na izdavanje, oduzimanje i ukidanje saglasnosti iz člana 65 stav 4 ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na izdavanje, oduzimanje i ukidanje dozvole društvu za posredovanje u osiguranju.

Banka koja ima saglasnost iz člana 65 stav 4 ovog zakona je dužna da u slučaju statusne promjene o tome dostavi obavještenje regulatornom organu, najmanje 30 dana, prije dana donošenja odluke.

Regulatorni organ će, po prijemu obavještenja iz stava 1 ovog člana, po službenoj dužnosti rješenjem ukinuti dozvolu za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju.

Preduzetnik-zastupnik u osiguranju

Član 71

Preduzetnik-zastupnik u osiguranju je fizičko lice koje obavlja djelatnost zastupanja u osiguranju na osnovu prethodno pribavljene dozvole koju izdaje regulatorni organ.

Uz zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana podnosi se:

- 1) ovjerena kopija lične isprave koja sadrži fotografiju;
- 2) dokaz o prebivalištu;
- 3) dokaz o stručnoj spremi;
- 4) dokaz da podnosilac zahtjeva u posljednje tri godine nije bio član organa upravljanja ili nosilac posebnih ovlašćenja u pravnom licu nad kojim je otvoren ili sproveden postupak prinudne likvidacije, odnosno stečaja;
- 5) dokaz da podnosilac zahtjeva nije bezuslovno osuđivan za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, imovine i službene dužnosti na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca;
- 6) dokaz nadležnog organa uprave o izmirenim poreskim obavezama podnosioca zahtjeva;
- 7) ovlašćenje za zastupanje u osiguranju iz člana 72 ovog zakona;
- 8) poslovni plan za naredne tri godine;
- 8a) dokaze o posjedovanju adekvatnog poslovnog prostora za obavljanje djelatnosti u skladu sa zakonom, kao i kadrovskoj i tehničkoj osposobljenosti koja prati poslovni plan društva;
- 9) predugovor, odnosno ugovor o zastupanju sa društvom za osiguranje, koji sadrži odredbu o pravu društva za osiguranje na nadzor nad izvršavanjem tog ugovora;
- 10) izjavu o povezanosti po osnovu učešća u kapitalu, odnosno pravu glasa u društvima za osiguranje, reosiguranje, društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju;
- 11) druge dokaze i podatke po zahtjevu regulatornog organa.

Na izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole preduzetniku i registraciju u CRPS shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima je uređeno izdavanje, oduzimanje i prestanak važenja dozvole društvu za zastupanje u osiguranju.

Bliže dokaze o ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Ovlašćenje za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju

Član 72

Poslove zastupanja u osiguranju iz člana 65 ovog zakona može da obavlja fizičko lice koje ima ovlašćenje regulatornog organa za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju (u daljem tekstu: ovlašćeni zastupnik).

Licima koja obavljaju poslove zastupanja u osiguranju na osnovu zaposlenja u društvu za osiguranje nije potrebno ovlašćenje iz stava 1 ovog člana.

Ovlašćenje iz stava 1 ovog člana može se izdati licu:

- 1) koje ima potpunu poslovnu sposobnost;
- 2) koje je položilo stručni ispit za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

3) kome pravosnažnom sudskom odlukom nije izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti;

4) koje nije pravosnažno bezuslovno osuđivano za krivična djela protiv imovine, službene dužnosti ili platnog prometa i privrednog poslovanja na kaznu zatvora dužu od tri mjeseca.

Stručni ispit iz stava 3 tačka 2 ovog člana polaže se pred komisijom koju imenuje regulatorni organ.

Sadržaj i način polaganja ispita iz stava 3 tačka 2 ovog člana utvrdiće se propisom regulatornog organa.

Regulatorni organ će izdati ovlaštenje za zastupanje u osiguranju i stranom fizičkom licu koje ispunjava uslove iz stava 3 tač. 1, 3 i 4 ovog člana i koje ima ovlaštenje za zastupanje izdato od nadležnog organa strane države.

Na oduzimanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju shodno se primjenjuje odredba člana 61 ovog zakona.

Pravo uvida u ugovor o zastupanju u osiguranju

Član 73

Ugovori o zastupanju u osiguranju čuvaju se u poslovnim prostorijama ugovornih strana.

Regulatorni organ ima pravo da izvrši uvid u ugovore iz stava 1 ovog člana.

Korišćenje novčanih sredstava i instrumenata plaćanja

Član 74

Društvo za zastupanje u osiguranju i preduzetnik - zastupnik u osiguranju dužan je da novčana sredstva i druge instrumente plaćanja i obezbjeđenja plaćanja, koja je naplatio, odnosno preuzeo od osiguranika, odnosno ugovornika osiguranja, u ime i za račun društva za osiguranje, uplati u korist društva u roku utvrđenom ugovorom o zastupanju, odnosno da u istom roku preda ostale instrumente plaćanja i obezbjeđenja plaćanja sa pratećom dokumentacijom.

Sredstva koja osiguranik plati društvu za zastupanje, odnosno preduzetniku-zastupniku u vezi sa ugovorom o osiguranju smatraju se uplaćenim društvu za osiguranje, a sredstva namijenjena osiguraniku koja društvo za osiguranje uplati društvu za zastupanje ili preduzetniku-zastupniku smatraće se uplaćenim osiguraniku na dan kada ih osiguranik primi.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da sredstva i instrumente plaćanja i obezbjeđenja čuvaju na sigurnom mjestu do dana uplate, odnosno predaje društvu za osiguranje.

Odgovornost za zastupanje u osiguranju

Član 75

Za radnje preduzete u obavljanju poslova zastupanja u osiguranju odgovara društvo za osiguranje.

Zastupnik u osiguranju odgovara osiguraniku za štetu koja nastane usljed lažnog predstavljanja ili nepažnje zastupnika u osiguranju, odnosno zbog toga što zastupnik u osiguranju nije otkrio da obavlja djelatnost u svojstvu zastupnika.

Izvršni direktor društva za osiguranje, odnosno lice sa posebnim ovlaštenjima koje je zaključilo ugovor o zastupanju odgovara društvu za osiguranje za štetu prouzrokovanu društvu koja je nastala iz tog ugovora.

4. Izuzeci od primjene odredaba o posredovanju odnosno zastupanju u osiguranju

Lica na koja se ne primjenjuju odredbe o posredovanju i zastupanju

Član 81a

Odredbe čl. 51 do 81 ovog zakona ne primjenjuju se na lica čija osnovna djelatnost nije posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju koja obavljaju poslove posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju radi zaključivanja ugovora o osiguranju:

- 1) za čije je zaključenje potrebno poznavanje samo one vrste osiguranja na koju se ugovor odnosi;
- 2) koji ne pokriva životno osiguranje, odnosno osiguranje odgovornosti;
- 3) koji je dopuna uz proizvod ili uslugu i pokriva:
 - rizik kvara, gubitka ili oštećenja proizvoda ili stvari,
 - rizik oštećenja ili gubitka prtljaga i ostalih opasnosti u vezi sa putovanjem koje je bilo rezervisano preko turističke agencije čak i ako osiguranje sadrži odredbe o životnom osiguranju ili osiguranju odgovornosti, pod uslovom da su te odredbe dopunske uz osiguranje koje pokriva glavni rizik u vezi sa tim putovanjem;
- 4) iznos godišnje premije osiguranja nije veći od 500,00 eura i ako ugovor o osiguranju, uključujući produženja, nije zaključen na period duži od pet godina.

5. Posebne odredbe o obavljanju poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju i o pružanju informacija u cilju zaštite potrošača

Naplata provizije

Član 81b

Društvo za posredovanje u osiguranju ne smije da od ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika zahtijeva plaćanje provizije ili druge naknade, osim ako ugovorom zaključenim sa ugovornikom osiguranja nije izričito drukčije ugovoreno.

Društvo za posredovanje u osiguranju pravo na proviziju stiže od dana početka važenja ugovora o osiguranju.

Ako je ugovorom s ugovornikom osiguranja izričito ugovoreno da društvo za posredovanje u osiguranju ima pravo na proviziju ili drugu naknadu, društvo za posredovanje u osiguranju ne smije da od osiguravača zahtijeva proviziju ili drugu naknadu po tom ugovoru o osiguranju.

Društvo za posredovanje u osiguranju ne smije naknadno dogovoriti promjenu načina obračuna, odnosno visine provizije za zaključene ugovore o osiguranju u kojima je posredovalo.

Zastupnik u osiguranju ne smije da od ugovornika osiguranja, odnosno osiguranika naplati premiju osiguranja niti drugu naknadu u svoje ime i za svoj račun.

Informacije koje ugovorniku osiguranja pruža posrednik, odnosno zastupnik u osiguranju

Član 81c

Ovlašćeni posrednik, odnosno ovlašćeni zastupnik dužan je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju, kao i prilikom izmjena, dopuna ili obnavljanja ugovora, ugovorniku osiguranja pruži sljedeće podatke:

- 1) svoje ime, prezime i adresu;
- 2) registar u koji je upisan, sa brojem upisa i adresom registra;

Literatura za stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

- 3) naziv društva za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, kod kojeg je zaposlen;
- 4) naziv i sjedište društva za osiguranje s kojim ima zaključen ugovor;
- 5) o sopstvenom, odnosno udjelu društva za posredovanje ili zastupanje u osiguranju u kapitalu ili glasačkim pravima društva za osiguranje za koje posreduje, odnosno koje zastupa, ako je udio veći od 10%;
- 6) o udjelu društva za osiguranje, odnosno matičnog društva za osiguranje u kapitalu ili glasačkim pravima društva za posredovanje, odnosno zastupanje u osiguranju, ako je udio veći od 10%;
- 7) o pravu na prigovor i načinu rješavanja sporova između korisnika usluga i davaoca usluga.

Podaci iz stava 1 ovog člana daju se pisano ili na trajnom mediju dostupnom ugovorniku osiguranja, na pregledan način razumljiv ugovorniku osiguranja i na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, ako nije drukčije ugovoreno.

Podaci iz stava 2 ovog člana mogu se dati usmeno, na zahtjev ugovornika osiguranja ili u slučaju kada je pokriće rizika potrebno obezbijediti bez odlaganja, u kom slučaju je lice iz stava 1 ovog člana dužno da te podatke pruži neposredno nakon zaključenja ugovora o osiguranju na način utvrđen stavom 2 ovog člana.

Informacije koje ugovorniku pruža društvo za osiguranje

Član 81d

Društvo za osiguranje dužno je da, prije zaključenja ugovora o osiguranju, ugovornika upozna sa opštim i posebnim uslovima osiguranja i pruži informacije o:

- 1) nazivu društva, pravno-organizacionom obliku i sjedištu i nazivu podružnice koja zaključuje ugovor;
- 2) vremenu važenja ugovora;
- 3) načinu i uslovima za raskid ugovora;
- 4) visini premije osiguranja, načinu plaćanja premije osiguranja, visini doprinosa, poreza i drugih troškova koji se zaračunavaju pored premije osiguranja i ukupnom iznosu uplata;
- 5) roku u kome ponuda obavezuje društvo za osiguranje;
- 6) pravu na raskid i uslovima za raskid ugovora odnosno odstupanju od ugovora;
- 7) načinu rješavanja prigovora;
- 8) pravu koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju;
- 9) informaciju da ugovornik osiguranja može odustati od individualnog ugovora o životnom osiguranju najkasnije u roku od 30 dana, od dana prijema obavještenja društva za osiguranje o zaključenju ugovora, pri čemu ugovornik osiguranja ne snosi obaveze koje proizilaze iz tog ugovora.

Prije zaključivanja ugovora o životnom osiguranju, pored podataka iz stava 1 ovog člana, ugovorniku osiguranja obavezno se pružaju i sljedeće informacije:

- 1) osnovica i kriterijumi za učešće u dobiti i način i rokovi isplate;
- 2) tabela otkupnih vrijednosti;
- 3) pravo na kapitalizaciju ugovora o životnom osiguranju i pravo iz tog osiguranja;
- 4) poreski propisi koji se odnose na životno osiguranje;
- 5) za ugovore kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicioni rizik (unit-link osiguranje), prospekt fonda i strukturu ulaganja.

Ako u toku trajanja ugovora nastupe promjene opštih ili posebnih uslova ili dođe do promjene informacija iz st. 1 i 2 ovog člana, društvo za osiguranje dužno je da, bez odlaganja, obavijesti ugovornika osiguranja o nastupanju promjene opštih ili posebnih uslova, odnosno o promjeni informacija.

Društvo za osiguranje dužno je da jednom godišnje pisano obavijesti ugovornika osiguranja o stanju učešća u dobiti.

Obavještenja sa informacijama iz st. 1 do 4 ovog člana dostavljaju se ugovorniku osiguranja u pisanoj formi, na pregledan i razumljiv način, na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Društvo za osiguranje dužno je da licima koja za to društvo obavljaju poslove zastupanja u osiguranju i posrednicima u osiguranju kojima daju ponudu za zaključenje ugovora o osiguranju blagovremeno stave na raspolaganje informacije o proizvodu osiguranja.

Na pružanje informacija u skladu sa ovim članom u dijelu koji nije uređen ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

Bliži sadržaj i način pružanja informacija iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje regulatorni organ.

Način rješavanja prigovora u društvima za osiguranje

Član 81e

Društvo za osiguranje dužno je da utvrdi interna pravila za uspostavljanje i funkcionisanje sektora za rješavanje prigovora ugovornika osiguranja odnosno osiguranika.

Marketinške aktivnosti i informacije

Član 81f

Marketinške aktivnosti i informacije o društvima za osiguranje i proizvodima koje nude na tržištu moraju da sadrže jasne, istinite i potpune informacije koje se zasnivaju na vjerodostojnim podacima.

Marketinškim informacijama smatraju se sve informacije saopštene potencijalnim potrošačima putem oglasa u štampi, radiju, televiziji, putem ličnih posjeta, telefonskih poziva, internet stranice i elektronskih medija ili na drugi način iz kojeg proizilazi namjera promocije.

Prilikom pružanja informacija iz stava 1 ovog člana društva za osiguranje:

- ne smiju da prikrivaju ili prikazuju informacije iz stava 1 ovog člana na način koji potencijalnog potrošača dovodi u zabludu;
- moraju da navedu potpun, tačan, jasan i istinit opis proizvoda, propisane obaveze, projekciju prihoda i mogućnost gubitka, kao i opis rizika koji iz takvog proizvoda proizilazi;
- ne smiju da navode lažne ili neprovjerene pokazatelje o poslovanju društva za osiguranje, njegovom položaju na tržištu i proizvodima koje nudi;
- moraju da obezbijede da sve informacije po svom izgledu, sadržaju i obliku budu istovjetno predstavljene.

Društvo za osiguranje dužno je da obezbijedi da informacije koje daju druga pravna lica, a u koje su uključene i informacije o tom društvu i proizvodima koje nudi, budu u skladu sa ovim zakonom.

Na marketinške aktivnosti i informacije u dijelu koji nije uređen ovim zakonom, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.